

Zrušen stupeň utajení (svazku)
dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení
§ 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.
11. 11. 2010
Tomášová

000
2125

Informač. zprávy o ohlasech mezi
obyvatelstvem

Archiv bezpečnostních složek

Počet listů: 170

A2 /3

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

M-009/1967¹

S-1972

Zprávy o ohlasech

1967

Archiv bezpečnostních složek
- 1972

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Informační zprávy o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Z poznatků získaných za uplynulý týden je zřejmé, že zájem pracujících o novou soustavu řízení se s blížícím koncem roku zúžuje především na otázky mezd, vyplácení prémie a podílů ze zisku. V řadě závodů, především tam, kde není plněn plán, se zaměstnanci obávají hospodářských důsledků. Tato situace spolu s rozšířenými zprávami o připravovaném rozsáhlém zdražení a měnové reformě vyvolává mezi pracujícími nespokojenost, rozladěnost a kritiku vedoucích politických a hospodářských činitelů.

V některých podnicích Severočeského a Severomoravského kraje byly zjištěny v uplynulém týdnu konkrétní projevy tlaku nové ekonomické soustavy na hospodaření podniků. Např. z n.p. Spolek pro chemickou a hutní výrobu - pobočný závod v Roudnici byla získána informace, že se do závodu dostavil zástupce sklárny v Novém Boru u Č. Lípy a žádal, aby od nich vzali zpět některé dříve dodané výrobky, jako např. tekuté zlato. Sklárný prý nemá peníze ani na plnou výplatu mezd a banka jim odmítla úvěr, protože mají vysoký stav zásob. Vinu za tento stav svaloval na vládní představitele a jejich neuvážený postoj v době krize na Středním východě, neboť prý většina vývozu skla, bižuterie, porcelánu a textilu jde do kapitalistických států přes obchodníky židovského původu, kteří po přerušeni čs. diplomatických styků s Izraelem tyto obchody zrušili. Jako příklad obchodní prozíravosti uváděl Jugoslávii, neboť jejich sklářští odborníci se prý smáli našemu krátkozrakému postupu v době krize na Středním východě a domnívají se, že nyní obsadí naše trhy.

Zaměstnanec obchodního úseku chemických závodů v Boleticích se vyjádřil, že s podobnými názory se setkal již vícekrát. Nevěří jim však, protože většinu závodů to nepostihlo a obchod se začíná hýbat. Podle jeho názoru se některé závody snaží své špatné hospodaření něčím odůvodnit a toto se jim hodí. Skutečnost je taková, že banka kontroluje stav zásob a

- 2 -

neuvolní finanční prostředky, jestliže tyto překročí určitou hranici. Proto někteří odběratelé stornují objednávky nebo požadují převedení některých dodávek fakturačně zpět do výrobních podniků, aby měli čistý štít. Ihned po 1. lednu jsou ochotni dodávky formálně zase převzít. Utěšují se nadějí, že by si mohli vyplatit plné fondy a v příštím roce že se to dá nějak do pořádku. Je to prý však jenom odklad a nikoliv řešení a závod Boletice na to nikdy nepřistoupí.

Podobná situace se projevuje i v n.p. MEZ Mohelnice, kde jsou zjišťovány odbytové problémy. Odběratelské závody aby si udržely stanovenou hranici zásob, raději přistupují na placení penále, než aby odebraly zboží, které by jim zvýšilo stav zásob. Podle zkušeností pracovníků n.p. MEZ Mohelnice je tato situace periodická a narušuje bilanci v plnění ukazatelů výrobních podniků.

Rovněž v Přerovských strojárnách je kritizován způsob, jakým jsou za každou cenu snižovány nadnormativní zásoby. Bylo dokonce zjištěno, že nové výrobky nebo odlitky jsou šrotovány jen proto, aby se snížil stav zásob.

V Královopolských strojárnách Brno je mezi úředníky určitá nespokojenost nad tím, že prémie za 3. čtvrtletí byly vyplaceny jen ve výši 50 %. Kritizují, že vedení KSB si nechalo vnutit tak vysoký plán. Mají obavy, že nebude vyplácena ani odměna za celoroční plnění. Z těchto důvodů vzniká značná nevěřivost vůči oborovému ředitelství CHEPOS, která se ještě stupňuje tím, že si CHEPOS staví novou správní budovu z velké části z prostředků KSB, ačkoliv závod sám nemá vyřešeno umístění svého odbytového oddělení a administrativy. Rovněž je v závodě poukazováno na ztráty, které podniku vznikly vrácením špatných výborků. Jde o dva velmi drahé jeřáby, z nichž jeden byl dán do šrotu a druhý při montáži v důsledku vadného a špatně zpracovaného materiálu spadl a několik vagonů těchto konstrukcí přišlo zpět do závodu.

V některých závodech okresu Přerov se rovněž značně diskutuje o vyplácení podílu ze zisku a jsou vyslovovány obavy, zda letos bude vůbec vyplácen. Např. v n.p. Meopta Přerov nesplnili ani jeden ze tří ukazatelů směrodatných pro vyplácení podílu. Stejně obavy jsou zaznamenávány v ČSD Přerov.

- 3 -

Naproti tomu poměrně dobré hospodářské výsledky v Přerovských strojírnách jsou přičítány přestavbě velkoobchodních cen, čímž si závod značně zvýšil zisky. Podobně je tomu i v řadě dalších závodů na Ostravsku. Zaměstnanci však poukazují na tuto nezdravou situaci, na kterou doplácí celé národní hospodářství.

Z Východočeského kraje je hlášeno, že výrobní družstvo VELOREX má značné potíže při odbytu invalidních vozítek, přestože podle dohody mělo odbyt zajištěn na pět let dopředu do dávkami do SSSR. V poslední době prý podnik zahraničního obchodu MOTOKOV vydal zákaz dodávek do SSSR s tím, že SSSR nemá prostředky k jejich úhradě. Vozítka jsou nyní vyráběna jen pro sklad.

Podle poznatků z Jihočeského kraje byl zavedením nové ekonomické soustavy na úseku zemědělského stavebnictví zrušen státní a nezávislý dozor na zemědělských stavbách. Nyní si ho mají provádět samotní investoři, tj. JZD a státní statky, kde však nemají stavební odborníky. Tím dochází k odevzdávání nekvalitních stavob a různým podvodům při fakturaci. Např. jsou vykazovány práce, které nebyly provedeny, není dodržován zákon o ochraně půdy a práce nejsou prováděny podle projektu. V důsledku této situace se stalo, že při stavbě rodinných domků pro JZD Borovany byla provedena přefakturace téměř 20.000 Kčs, na farmě Salmovice byly práce provedeny tak nekvalitně, že spadla střecha kolny pro sklad píce, na stavbě kravína v Horní Vltavici spadl v minulém týdnu nově postavený krov, který byl téměř ze dvou třetin zničen. K havárii došlo vinou pracovníků stavby, kteří jej před opuštěním stavby řádně nezajistili. Vedoucí stavby se vyjádřil, že jim postaví nový, který však bude o 150 tisíc Kčs dražší než původní, ale "aspoň si prý více vydělají." Celá stavba kravína je údajně prováděna velmi nekvalitně.

Středem pozornosti široké veřejnosti je nadále cenová politika, ke které je vznášeno mnoho kritických připomínek. V diskusích na toto téma jsou srovnávány ceny potravin u nás s cenami v kapitalistických státech, které jsou v poměru k výtěžkům značně nižší. V souvislosti s tím se kritika obrací i proti nové soustavě řízení, která se prý neosvědčila. Monopolní výrobci ovládají trh a určují si stále vyšší ceny,

- 4 -

aniž se kvalita výrobků zlepšuje.

Ve všech krajích republiky je zaznamenáváno narůstání poplašných zpráv o připravovaném zdražení a měnové reformě, které má být provedeno po novém roce.

Ze Středočeského, Severočeského, Východočeského a Jižomoravského kraje je hlášeno, že dochází ke zvýšenému vybírání vkladů a nákupům hodnotnějšího zboží, někde i snahám o koupi nemovitostí.

V Praze dne 7. prosince 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

V Praze dne 1. prosince 1967.

Cj. M-009/67.

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo # 2

Soudruh
Jozef L e n á r t
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Poznatky získané v jednotlivých krajích republiky v uplynulém týdnu ukazují, že nadále trvá zájem občanů o novou soustavu řízení národního hospodářství. Opakovaně se vyskytují obavy a pochybnosti o účinnosti nových ekonomických opatření, některé nedostatky a nesrovnalosti při tvorbě cen a v platových otázkách se stávají regulátorem nálad a vztahů pracujících nejen k nové soustavě řízení, ale k celému národnímu hospodářství, vládě a její politice.

Projevy nespokojenosti se mzdovou politikou byly zjištěny např. mezi zaměstnanci Státních statků a lesů v Kynžvartu, M. Lázních, Dolním Zdanově, dále v n.p. Slévárny taveného železa Stará Voda, okr. Cheb, v dílnách ČSD Plzeň, OP Škoda Plzeň, n.p. Potravinářský průmysl Plzeň (Západočeský kraj), v n.p. Silon, Planá n.Lužn. (Jihočeský kraj), n.p. Koh-i-noor Děčín, na dole Čs. armády v Brvčenicích, okr. Most (Severočeský kraj), na dole Šverma 1 Ostrava, rourovna VŽKG, ocelárna NHKG (Severomoravský kraj), v n.p. Tatra - závod Bratislava a v Lokomotivním depu ČSD Zvolen.

Znovu byly zaznamenány snahy některých podniků vydělávat na všem bez ohledu na spotřebitele. Např. zaměstnanci Jihočeského průmyslu masného v Písku kritizují technologický postup výroby ve svém závodě, protože zde dochází k záměně kvalitních surovin za nekvalitní. Závod tak docílí neoprávněných zisků, protože výrobky jsou prodávány jako plnohodnotné. Vedoucí pracovníci zdůvodňují nutnost takového postupu údajným přímým zájmem státu o získání vyšších finančních částek.

Podle hlášení z Jihočeského kraje vytvořily stavební organizace v okrese Písek nezdravý stav při využívání cílových prémie. Sjednájí termín ukončení stavby, tento pak prodlouží s tím, že není dostatek materiálu. Před dokončením stavby prodloužený termín zkrátí. Aby byl nový termín splněn, přemístí na stavbu dostatek zaměstnanců a práce se provedou bez ohledu na kvalitu.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

Mezi občany okresu Rožňava ve Východoslovenském kraji se kriticky hovoří o tom, že zásad nové soustavy řízení nejvíce zneužily podniky služeb obyvatelstvu, které vykazují neoprávněné zisky z volné tvorby cen. Např. místní stavební podnik plní plán pouze na 90 %, ale hrubý důchod na 148 %. Došlo ke zlepšení hospodářských výsledků podniku, ale úroveň služeb obyvatelstvu se nezlepšila. Tato situace vzbuzuje nedůvěru v novou soustavu řízení s tím, že i v budoucnu bude dávat podnikům služeb možnost pro různé spekulace na úkor spotřebitelů.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že v n.p. Královo-polské strojírny Brno je plněn plán výroby pouze na 75 %. Někteří zaměstnanci v souvislosti s tím prohlašují, že tento hluboký pokles plnění plánu je zaviněn vedoucími pracovníky, kteří, místo aby dali do správných relací plánované úkoly a zajistili jejich plnění, zabývali se intrikami proti generálnímu řediteli CHEPOSU. Úpadek prý bude ještě větší, nedojde-li včas k výměně vedoucích na technickém úseku, kde značně stagnuje technický rozvoj v důsledku odmítavého stanoviska náměstka ředitele, který zrazuje progresivní pracovníky od zavádění technických novinek. Současná situace prý není odrazem zaváděného způsobu řízení a utvoření oborového podniku, ale záležitostí několika uražených a ještných pracovníků.

Z Bratislavy je hlášena zpráva, že v n.p. BEZ Bratislava vznikla vážná situace, která ohrožuje výrobní program na rok 1968 a další roky. Jde o důsledek rozhodnutí generálního ředitele závodu silnoproudé elektrotechniky v Praze, podle kterého ČKD Praha, závod Hradec Králové nebude od druhého pololetí 1968 odebírat od n.p. BEZ Bratislava generátory, ale tyto bude dodávat sesterský závod ČKD Praha-Vysočany. Toto rozhodnutí generálního ředitelství bylo přijato přes existující dohodu, že výroba generátorů bude soustředěna výhradně v n.p. BEZ Bratislava, který je k tomu dostatečně strojově i jinak vybavený. Nebude-li situace vyřešena ve prospěch n.p. BEZ Bratislava, bude vedení podniku nuceno propustit ze zaměstnání 160 - 200 zaměstnanců. Mezi osazenstvem závodu vyvolává uvedená situace projevy nespokojenosti a v ojedinělých případech i projevy nacionalistického charakteru.

- 3 -

Otázky cenové politiky zůstávají nadále středem pozornosti široké veřejnosti. Různé poplašné zprávy a diskuse o všeobecném dalším zdražování, inflaci a měnové reformě jsou hlášeny ze všech krajů republiky. Zvýšené nákupy, přesahující obvyklý předvánoční obrat, byly zjištěny pouze v Jihomoravském a Severomoravském kraji. Oficiální informace o regulaci cen v tisku jsou označovány za nedostatečné. Občané poukazují na to, že dříve každé sebemenší zlevnění se v tisku široce komentovalo a nyní, když dochází k soustavnému zvyšování cen, tak se o tom nepíše. Rovněž oficiální sdělení, že se ceny v tomto roce zvýšily pouze o 1,5 %, není považováno za pravdivé. Nevybíravými způsoby se ironizuje, že snížení cen ledniček a radiopřijímačů nemůže vyrovnat zdražení zboží denní potřeby. Nynější opatření se však považují jen za přípravu velkého všeobecného zdražení, které má přijít po novém roce. Hovoří se o tom, že státní rozpočet je pasivní a jediným východiskem je prý měnová reforma.

Mezi zaměstnanci Pražského stavebního podniku se často diskutuje o kritické situaci v národním hospodářství a o blízké inflaci. Další zvyšování cen je prý jen zoufalou snahou tuto situaci nějakým způsobem zachránit, protože se dá očekávat, že měnová reforma by neproběhla tak hladce jako v r. 1953, naopak by mohla vyvolat velmi nebezpečnou situaci. Podobně se hovoří i v dalších závodech Středočeského kraje.

KS SNB Ústí n.L. upozorňuje na důsledky devalvace anglické libry v hospodaření Interhotelu v Liberci. V těchto podnicích se prý úplně zastavila směnářská činnost. Hosté z kapitalistických států vůbec nemění peníze. Je zřejmé, že směnářská činnost v těchto podnicích bude po určitou dobu poškozena devalvací libry, protože žádná měna kapitalistických států není zatím dostatečně stabilizována.

Rovněž zaměstnanci podniku zahraničního obchodu JABLONEX vyslovují obavy z nepříznivých důsledků devalvace libry na náš zahraniční obchod. Mnoho občanů předpokládá, že k podobným opatřením dojde i v Československu.

V Praze dne 1. prosince 1967.

9.11.67

V Praze dne 7. listopadu 1967.
Čj. M-009/67.
PŘÍSNĚ TAJNĚ !
Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef Lenárt
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/3

10
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

11
PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Reakce pracujících na zavádění zdokonalené soustavy řízení a její výsledky zůstává na úrovni předcházejících týdnů. Souběžně s kritikou nedostatků v průmyslové i zemědělské výrobě, v zahraničním obchodě atd. jsou nadále vyslovovány pochybnosti o správnosti zavádění nové soustavy řízení.

Např. mezi pracujícími v jednotlivých provozech OP Škoda Plzeň se projevují názory, že v první etapě přestavby velkoobchodních cen se vyskytly závažné nedostatky a nesprávnosti ze strany podniků. Tyto se zjevně obhacují, zatímco na druhé straně dochází k ochuzování státu. Situace je taková, že dnes mají podniky jako např. OP Škoda naplněny své fondy. Přestože vládním nařízením č. 244/67 byl dán termín do 15.9.1967 odvést všechny přebytky, vytvářejí si podniky podmínky pro zvýšení rezerv k pozdějšímu využití a snaží se krátit stát na dodatečných odvedech. Tuto skutečnost potvrzují případy, kdy např. podnik Škoda Plzeň nabídl dobrovolně k odvodu 35 mil. Kčs, Pozemní stavby Plzeň 3 mil. Kčs a Chemický závod Plzeň odvedl dodatečně 235.000 Kčs. Příčiny využití nedostatků první etapy přestavby velkoobchodních cen k naplnění prostředků podniku neodpovídají často skutečné situaci a podmínkám hospodaření. Plán je plněn v penězích, produktivita práce zůstává pozadu. Podniky mají především zájem na splnění podmínek pro vyplácení prémie a nerespektují celospolečenský zájem.

Zajímavé poznatky o vlivu nové soustavy na vztahy mezi výrobou a obchodem i poptávkou spotřebitelů byly zjištěny v Severočeském kraji. V n.p. Textil Liberec přes příznivé předpoklady dalšího zvýšení maloobchodního obrátu, plánovali na rok 1967 jeho nižší objem, protože nebyly zajištěny dodávky do tržního fondu. Vzhledem k tomu, že Čs. banka odmítla úvěrové přísliby, vyvinulo vedení podniku zvýšené úsilí k zajištění plánu. Prověrky v prvním pololetí ukázaly oprávněnost stanoviska Čs. státní banky a současně bylo odhaleno chytračení výrobních podniků, které nadále diktují odběratelům nejen odběr určitého

- 2 -

druhu výrobku, ale i objem výroby a kvalitu. N.p. Textil Liberec dosáhl zvýšení přidělu dodávek do tržního fondu především za cenu zvýšených nákladů rizikového fondu.

N.p. Elite Varnsdorf odmítl dodat 195.000 párů punčoch mimo bilanci za podmínek, že bude provedena sleva u jakostního penále ve výši 16.500 Kčs a poskytnuta odměna ve výši 1 % hodnoty zboží. N.p. Šumavan Vimperk se zavázal dodat za 1 mil. Kčs nedostatkového zboží, zejména polyesterových košil a halenek za cenu slevy jakostního penále. Podobně tomu bylo i u n.p. Trávkota a n.p. Modeta. Z hlediska obchodu je tento způsob získávání zboží výhodný. Záporným jevem je zde však skutečnost, že výroba ztrácí zájem na dodávkách kvalitního zboží a doplácí na to především spotřebitelé.

S výsledky a působením nové soustavy řízení jsou nespokojeni také někteří hospodářští pracovníci n.p. Kovosvit Sezimovo Ústí. Pozastavují se zejména nad nedostatečným plněním úkolů a dodávek ze strany dodavatelů a nepružností Strojimportu. Např. zásobovací oddělení musí již nyní objednat elektrické motory do obráběcích strojů, které bude podnik používat až koncem roku 1968. Pro dodávky strojů do USA však potřebuje elektrické motory jiných cyklů. Dodavatel však požadované motory domítá dodat. Proto musí podnik odebrat elektrické motory normálního cyklu, znovu je převinovat a tím vznikají mimořádné finanční náklady.

V n.p. Stavoizolace Velký Osek, okr. Kolín nastala situace, která prohloubila nedůvěru v novou soustavu řízení. Mezi 130 zaměstnanci mělo být rozděleno 92.000 Kčs jako výsledek dobrého hospodaření. Podnikové ředitelství prý však odčerpalo z této částky bez zdůvodnění 42.000 Kčs. Důsledkem této situace je záporná reakce většiny zaměstnanců, kteří prohlašují, že jsou neustále podváděni. Ať se proto nikdo nediví, že nemají zájem o žádnou činnost a jsou vůči všemu pasivní.

Pracovníci krajského výkupního závodu v Plzni kritizují nepružnost našeho zahraničního obchodu a jeho nesprávný odhad sklizně brambor. V důsledku obav ze špatné sklizně bylo prý v Polsku nakoupeno 7.000 vagonů brambor. Naše letošní úroda je však dostatečná, takže tento obchod nemusel být vůbec uzavírán. Z čs. strany byla snaha prodat brambory do Itálie, ale

- 3 -

tam nás již Polsko předešlo. V současné době je v Západočeském kraji asi 1.350 vagonů brambor a výkup má starosti, jak se tato situace vyřeší.

Ze všech krajů republiky jsou hlášeny poznatky o šíření zpráv o připravovaném zdražení. Nejvíce se hovoří o zdražení nájemného, a jízdného na ČSD a ČSAD, dále o zvýšení cen nej-různějšího spotřebního a průmyslového zboží a zemědělských produktů. Je zaznamenávána kritika neustálého růstu cen textilu, řemeslnických potřeb, elektrospotřebičů, kosmetiky atd. Současně s tím se ozývají rozhořčené hlasy, že mzdy nerostou úměrně s vyššími cenami zboží, jak to bylo mnohokrát oficiálními činiteli slibováno. Mezi dělníky vzniká názor, že nová soustava se přiklání ke kapitalistickému systému.

Ze získaných poznatků ve všech krajích je dále zřejmé, že narůstá intenzita šíření poplašných zpráv o přípravě měnové reformy.

Např. v okresech Zvolen, Lipt. Mikuláš a Martin se rozšířila zpráva, že měnová reforma bude provedena k 1.1.1968. Podráždění obyvatel ještě zesilují zprávy, že od 1.1.1968 dojde ke zvýšení platů u pracovníků ve stranickém aparátě, v národních výborech a v armádě.

V 18 obcích okresu Poprad o počtu asi 10.000 obyvatel došlo v posledních dnech k vážnému znepokojení občanů včetně funkcionářů národních výborů v důsledku připravovaného přičlenění obcí k znovuvytvářenému okresu Stará Ľubovňa. Občané toto rozhodnutí odmítají a vyslovují názor, že státní orgány jednaly o nich a bez nich a že se strana neporadila s lidem. Na protest se prý občané těchto obcí nezúčastní ani příprav ani samotných voleb v příštím roce a dokonce se ozvaly hlasy, že by bylo lépe, kdyby tyto obce byly přičleněny k Polsku. Rozhořčení občanů je tak velké, že někteří veřejně prohlašují, že kdyby u nich některý funkcionář vystoupil s otázkou přičlenění jejich obcí k okresu Stará Ľubovňa, neručí za jeho bezpečnost.

Z jednotlivých pražských obvodů jsou získávány poznatky o tom, že funkcionáři občanských výborů mají potíže při výběru kandidátů na poslance pro příští volby. Pesimistické názory na výběr nových kandidátů pro příští volby byly zaznamenány ve všech krajích.

2. 11. 67

V Praze dne 1. listopadu 1967.

M-009/67.

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef Lenárt
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/3

14 Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

15

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Podobně jako v uplynulém období odráží se v ohlasech na novou soustavu řízení názory, že se neosvědčí pro neschopnost vedoucích hospodářských pracovníků, růst administrativy, stagnování produktivity práce apod. Pracující z různých závodů jsou i nadále nespokojeni se mzdovou politikou uplatňovanou v nové soustavě řízení, zejména s poklesem výdělků u dělníků a udělováním vysokých prémie vedoucím pracovníkům.

Např. v dílnách ČSD Šumperk se zapojuje stále více dělníků do kritických diskusí o nynější hospodářské situaci. Všeobecně se zde projevuje nespokojenost se zhoršující se situací v závodě, kde dochází ke zpevnování norem až o 27 %, což prý se promítne na sníženém výdělku až o 180 Kčs na jednoho zaměstnance. Současně jsou zde rozšiřovány zprávy, že zaměstnancům na vedoucích místech v ministerstvu i v závodě byly zvýšeny platy až o 38 %.

Obdobná kritika mzdových problémů byla zaznamenána také mezi zaměstnanci Třineckých železáren, kde zejména dělníci slovenské národnosti zdůrazňují nutnost nastolení "silné ruky" k utužení kázně a zavedení pořádku. Prohlašují, že největší nedostatky způsobují funkcionáři, kteří prý tvoří "rudou hierarchii", na níž si žádný dělník nemůže dovolit poukázat.

Důvěrnou cestou byla získána informace, že pracovníci Oborového ředitelství vlnářského průmyslu v Brně poukazují na velmi obtížené řešení problematiky investiční výstavby a zaměstnanosti. Zvláště je poukazováno na to, že rámcové podmínky hospodaření byly změněny v neprospěch chozrasbotní sféry a rozpis cenové přestavby byl proveden lineárně bez ohledu na podmínky jednotlivých oborů. Dodnes prý také není stanoven konečný postup pro povolování staveb. Kriticky rovněž poukazují na dovoz strojího zařízení z kapitalistických států. V této oblasti jsou prý prováděny stále restriktive a

- 2 -

dekonce i storne již schválených případů. Blokuji se údajně až dvě třetiny devizových podílů, ruší se ukazatele devizového salda, zvyšují se soutěžní příspěvky apod. Vzhledem k těmto skutečnostem vyslovují někteří pracovníci oborového ředitelství názory, zda najde o úmysl torpedovat novou soustavu řízení a tím uhájit postavení resortu.

Dále byl získán poznatek, že n.p. Silon Planá n. Lužn. je v důsledku nedávného požáru ve velmi tíživé situaci. Schodek státního plánu 90 mil. Kčs byl po upřesnění a přepracování plánu výroby snížen na 70 mil. Kčs, ale oborové ředitelství jej neuznalo pro nepříznivou situaci ve svých výrobně hospodářských jednotkách v celostátním měřítku. Základní příčinou nedostatků ve výrobě, zejména v kvalitě výrobků, je oceň 36 (tesil) zakoupený a instalovaný firmou ZIMMER z NSR. Současně vznikly i potíže na úseku výroby bavlny a vlny, jejíž použitelnost je pro špatnou kvalitu omezena pouze na vnitřní trh. Vzhledem k této situaci rozhodl oborový ředitel zastavit výpětku prémii technickým a administrativním pracovníkům. Zároveň uložil prozkoumat, zda příčinou nedostatků jsou v lidské práci nebo ve strojním zařízení.

KS SNB Praha získala informaci, že vedoucí pracovníci n.p. LABORA nepouhlasí s rozhodnutím RVHP, podle kterého má být v r. 1968 zastavena výroba křemíku v Josefově a převedena s výrobním zařízením do NDR. Potřeba ČSSR má být potom kryta dovozem z NDR. Vedoucí pracovníci n.p. LABORA a další odborníci z této oblasti rozhodnutí kritizují jako nerozumné a neúnmyslné. Náš stát se tak podle nich ochuzuje o výrobky, které stále více potřebujeme pro rozvíjející se výrobu polovodičů. Křemík u nás vyráběný již zdaleka nestačil pokrýt potřebu a proto byl dovážen z Francie. Dojde-li k převedení do NDR, budeme odkázáni výhradně na dovoz a naše národní hospodářství tím bude značně poškozeno.

Mezi pracovníky obchodu se projevuje nespokojenost s prováděnou denivelizací mezd. Odvětví obchodu považují za nejhůře placené a poukazují na to, že pracovníkům státní správy v národních výborech, v ČSLA a v KSČ se platy zvyšují paušálně od 200 - 500 Kčs a že tam tedy žádná denivelizace

- 3 -

neexistuje. Avšak u dělníků a ostatních zaměstnanců je snaha platy snižovat.

Téřež ze všech krajů jsou hlášeny poznatky o obavách a nespokojenosti zaměstnanců ČSD z údajně připravovaného zrušení výhod na ČSD. Zaměstnanci ČSD v Ústí n.L. prohlašují, že dojde-li skutečně k takovému opatření, postarají se buď po dobrém nebo po zlém, aby jim byly patřičně zvýšeny platy.

Poznatky obdobného charakteru byly získány v Západočeském kraji (závod OKULA Nýrsko, n.p. Sport Horažďovice, n.p. Solo Sušice, zemědělské závody na Karlovarsku, Gdyňské strojírně), v Jihomoravském kraji (zemědělské závody na Jihlavsku), v Severomoravském kraji (Přerovské strojírně), v Severočeském kraji (n.p. Sklo Union Teplice, n.p. AMATI, okr. Chomutov, stanice ČSD Most), ve Východočeském kraji (n.p. Rubena Náchod), v Západoslovenském kraji (n.p. Renokov Bratislava), v Jihočeském kraji (n.p. Koh-I-NOOR České Budějovice) a ve Středočeském kraji (Okresní prům. kombinát, Bekov n.Jiz.).

Diskuse o zdražení různých potravin, zboží denní spotřeby, jízdného, nájemného, benzínu, aut, služeb spod. jsou opět hlášeny ze všech krajů republiky. Z mnoha závodů jsou hlášeny obavy dělníků ze zrušení dělnických jízdenek a zdražení jízdného, které má vejít v platnost dnem 1.1.1968 při zavedení nového jízdního řádu. I nadále se šíří pověsti o přípravě měnové reformy, které je odůvodňována kritickou hospodářskou situací a narůstáním inflačních projevů.

V okrese Trnava se mezi římsko-katolickými duchovními i dalšími občany hovoří o tom, že čs. národní banka se vymklo z kontroly asi 10 miliard Kčs. Tyto prostředky prý jsou buď mezi obyvatelstvem nebo byly v rámci turistiky vyvezeny do zahraničí. Za účelem nápravy má být provedena výměna peněz.

26. 10. 67

V Praze dne 25. října 1967.
Čj. M-009/67.
PŘÍSNĚ TAJNĚ !
Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef L e n á r t
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,
v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
obyvatelstva, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PRÍSNE TAJNÉ I

Výtisk číslo : 1

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Obsahem většiny ohlasů získaných v uplynulém týdnu je i nadále kritika nedostatků vyskytujících se v národním hospodářství. V řadě případů jsou v souvislosti s tím vyslovovány pochybnosti o úspěchu nové soustavy řízení. Ohlasy tohoto druhu jsou hlášeny z různých závodů zejména Jiho-moravského, Západočeského, Středočeského, Jihočeského, Východočeského, Severomoravského a Středoslovenského kraje.

Např. v Oborovém ředitelství Sklo Union Teplice poukazují zaměstnanci na nedostatky, které zaviňují, že výrobní podniky nevyrábějí zboží požadované na světovém trhu. Oborové ředitelství eliminuje dopad zahraničních cen na podniky tou formou, že od nich nakupuje výrobky za státní velkoobchodní ceny, zatímco ve styku s PZO Skloexport uplatňuje systém prodejní ceny přizpůsobené podmínkám zahraničního obchodu. Státní velkoobchodní ceny nevystihují skutečně výrobní náklady, podnikům není známa vysoká rentabilita výrobků požadovaných na zahraničních trzích a pak nemají o tuto výrobu ani zájem.

Na dole Vrbenký, okr. Most, byly zjištěny vážné signály o nespokojenosti zaměstnanců se mzdovými otázkami. Jsou proto rozhodnutí zastavit práci, jestliže nebudou splněny jejich požadavky, neboť jsou přesvědčeni, že došlo k chybám ve výpočtu těžby. Projevují se zde názory, že měřiči závodu využili situace, kdy závod byl předáván bez řádného provedení inventury a upravili stav tak, aby zakryli předchozí nedostatky. K částečnému uklidnění došlo po sdělení, že bude provedeno kontrolní měření.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že někteří pracovníci generálního ředitelství OP ŠKODA Plzeň projevují obavy, zda podnik bude schopen vyřešit komplexně stávající hospodářské potíže a výhledově zajistit pracovní náplň. Plán na rok 1968 je prý ohrožen v důsledku snížení požadavků SSSR oproti původním objemům z dlouhodobých dohod. Např. namísto 350 trolejbusů nejsou požadovány žádné, snižuje se

- 2 -

požadavek na válcovny o cca 6.000 tun atd. Celková hodnota výpadku činí zhruba 850 milionů Kčs, což nelze jinou pracovní náplní na r. 1963 nahradit.

Poplašné zprávy o dalším zdražování stále kolují mezi občany ve všech krajích republiky. Hovoří se stále především o zdražení nájemného, jízdného, průmyslového a spotřebního zboží, elektrického proudu, stavebního materiálu, benzínu, daní z motorových vozidel a ojediněle se šíří pověsti o měnové reformě. Ohlasy tohoto charakteru byly zjištěny v některých obcích Západočeského a Východoslovenského kraje.

Mezi zaměstnanci ČSD Severočeského a Středočeského kraje se hovoří o některých připravovaných nepopulárních opatřeních, údajně jim mají být odebrány všechny výhody, které pramení z jejich zaměstnání a projevují nespokojenost s nízkými platy.

Zaměstnanci ČSD Brno naopak doufají, že v nejbližší době bude vláda projednávat situaci na železnici a že dojde k úpravě platů. Toto finanční zlepšení má být podloženo zvýšením sazeb jízdného a odebráním režijních výhod rodinným příslušníkům zaměstnanců ČSD. Plně souhlasí se zvýšením přepravních tarifů zavazadel a spěšnin, což považují za první krok k finančnímu podložení úpravy jejich platů.

V Praze dne 25. října 1967.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Odesláno dne 20.10.67

V Praze dne 18. října 1967.

Cj. M-009/67.

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef Lenárt
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,
v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

21 Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

21

PRÍSNE TAJNÉ !
Výtisk číslo :

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Zjištěné poznatky k současným vnitropolitickým otázkám za uplynulý týden jsou značně různorodé. Vedle převažujících pesimistických názorů na další vývoj ekonomické situace jsou zjišťovány i ojedinělé názory předpokládající nástup stabilizace národního hospodářství. V řadě ohlasů se obráží kritické připomínky k nedostatkům ve výrobě a nespokojenost se snižujícími se výdělky, která na několika závodech vyvrcholila zastavením práce.

Dne 12.10.1967 nenastoupili práci řidiči nákladních vozů ČSAD Náchod v počtu 60 osob na protest proti snížení mzdy v průměru o 200 Kčs měsíčně. Záležitost byla řešena vedením podniku a pracovníků OV KSČ s příslibem, že v následujících měsících bude jejich plat vyrovnán.

Dne 11.10.1967 se v OP Škoda, závod Doudlevoce, provoz 65, projevila při vyplácení dobírky nespokojenost zaměstnanců se snížením platů v průměru o 200 Kčs. V oddělení příjmu zboží zastavily zaměstnankyně na hodinu práci s tím, že hodiny, za které dostaly peníze mají již dávno odpracovány.

Dne 11.10.1967 přerušilo práci 32 zaměstnanců n.p. Ponitranské cihelny, Zlaté Moravce, okr. Nitra na protest proti nízkým mzdám. Situace byla řešena vedením závodu. 13.10.1967 začaly všechny směny opět pracovat.

Dělníci závodu Svermovy železářny Podbrezová, okr. Banská Bystrica, projevují nespokojenost s tím, že závod neplní plán výroby oceli a trub, což se odráží v podstatném snížení výdělků. V minulém týdnu přerušili práci dělníci první směny a žádali ředitele o vysvětlení situace. V závodě trvá napjatá situace a dělníci jsou rozhodnuti zahájit stávkou v případě, že se jejich výdělky nezvýší.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 41/2005 Sb.

- 2 -

V závodech Jihomoravského kraje se začalo mezi pracujícími více hovořit o nové soustavě řízení v souvislosti s posledním zasedáním ÚV KSČ. Nedobrou hospodářskou situaci potvrdili prý ve svých vystoupeních na zasedání ÚV KSČ i někteří odpovědní pracovníci. Např. z referátu s. Hamouze je prý zřejmé, že je velmi špatná situace v našem zahraničním obchodě. Poznatky obdobného charakteru byly získány rovněž v n.p. Sigma Lutáň.

Nespokojenost pracujících s různými nedostatky ve výrobě, organizaci, mzdových otázkách a jejich obavy z budoucnosti byly zjištěny v řadě závodů: např. na dole Doubrava, okr. Karviná; v Moravských sklárnách Karolinka, okr. Vsetín; v n.p. Východočeské chemické závody, n.p. Lučební, Kolín; na Oberovém ředitelství Pozemních staveb v Praze; v Kávyňských strojárnách, okr. Domažlice; ve Státní výrobně autodílů v Holýšově; v n.p. Porcelán a sklo Karlovy Vary; v Pozemních stavbách Karlovy Vary; v OSP Tachov; na ČSSS AŠ; v n.p. Kablo Bratislava a dalších.

V Chemických závodech J.D. Bratislava došlo v průběhu roku 1967 k porušení technologie výroby některých výrobků, čímž vznikly značné škody. V důsledku těchto okolností nedostanou techničtí a administrativní zaměstnanci vyplacen podíl ze zisku závodu. Vzniká nespokojenost, která se obrací proti řediteli podniku, protože svou neschopností prý zavinil dnešní kritickou situaci v závodě.

Vážná situace v důsledku snížení mezd se projevuje v n.p. Chemkostav - stavební správa 100 ve Strážském, kde asi u 900 zaměstnanců došlo ke snížení výdělku v průměru o 100 Kčs, dále ke zkrácení některých příplatků i prémie. Vzhledem k této situaci již několik dělníků požádalo o reorganizaci pracovního poměru.

Kladné hodnocení vlivu nového způsobu řízení je zjišťováno ve Spojených kartáčovnách v Pelhřimově, v Lidovém družstvu DRUPO v Horní Cerekvi a mezi pracujícími n.p. Jitex Písek.

- 3 -

Zprávy o dalším připravovaném zdražení, příp. měnové reformě, zůstávají na úrovni minulých týdnů. Poznatky tohoto charakteru byly získány zejména ve Stře- dočeském, Západočeském, Jihočeském, Severočeském, Severo- moravském a Středoslovenském kraji.

Soukromě hospodařící rolníci v obci Hutý, okr. Lipt. Mikuláš, nesohlasí s opatřením MNV, který na návrh ředitele n.p. Zelenina vyzval občany, aby pokud nemají možnost nebo nechtějí splnit dodávky brambor, zaplatili za každý nedodaný cent 20 Kčs. Někteří uposlechli, většina to však odmítá s odůvodněním, že když stát brambory nepo- třebuje, nebude je dodávat, ale platit 20 Kčs za 1 q po- važují za obcházení zákona.

Archiv bezpečnostních sběrů

12.10.1967
V Praze dne 11. října 1967.
Cj. M-009/67.

Soudruh
Josef L e n á r t
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,
v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
obyvatelstva, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

26

PRÍSNE TAJNÉ !
 Výtisk číslo : L

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Podobně jako v uplynulých týdnech vyskytují se mezi pracujícími na závodech i v úřadech různé názory na výslednost nové soustavy řízení, které jsou převážně spojovány se současnou hospodářskou situací v zemi a životní úrovní. Nejvíce ohlasů bylo zaznamenáno opakovaně k mzdovým a cenovým otázkám. Poznátka tohoto druhu byly zjištěny v Severomoravském kraji na dole Jan Šverma; v Severočeském kraji ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu Ústí n.L.; Chemických závodech Záluží u Mostu, ve Šroubárně Vrkošlavice, okr. Teplice, n.p. LIAZ, slévárna Osteša, okr. Liberec; v Západočeském kraji v n.p. Karlovarský porcelán, OP Škoda Ostrov, Lesní hospodářství v Brašci, okr. Karlovy Vary, Státní výroba autodílů v Holýšově, Kovosvit Holoubkov, Západočeské keramické závody Plzeň sever, Státní statek Tachov, ČKD Klatovy a Plzeň; v Jihočeském kraji v n.p. Jihostroj Velešiv, Spojené kartáčovny Pelhřimov, Sukna Humpolec, n.p. Knoflíkářský průmysl Zirovnice, Agrostroj Počátky, Silon Pílaná n.Lužn., ČSD České Budějovice; v Západoslovenském kraji ve Státním ústavu dopravního projektování a v Jihomoravském kraji mezi horníky v Bošní Rožince.

V n.p. LIAZ, slévárna Osteša, okr. Liberec se projevuje značná zmetkovitost při výrobě bloků motorů a válců. Přesahuje 60 % výroby. Zmetky se buď vyspravují nebo rozbíjejí beranidlem, aby nevzbudily pozornost. Vinnu je prý třeba hledat v oddělení formířů, kteří ji však svádějí na objektivní příčiny. Všichni společně však kritizují vedení závodu, neschopnost vedení závodu, techniků a nedostatky ve spolupráci s techniky. Celá situace se odráží v nízké produktivitě práce.

Mezi hospodářskými pracovníky v podnicích Severočeského kraje, zejména přímo v Ústí n.L. je rozšířena zpráva, že autor nového modelu řízení národního hospodářství s. ŠIK odešel na vlastní žádost z funkce. Jako důvod prý uvedl, že jeho práce nenašla u některých stranických a hospodářských pracovníků dostatek pochopení. V souvislosti s tím jsou vyslovovány názory,

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

že má dojít ke změnám, protože se nová soustava řízení ne-
osvědčila.

Zprávy o postupném zdražování a měnové reformě jsou
stále zjišťovány v různých místech republiky a jejich in-
tenzita zůstává v podstatě na stejné úrovni jako v uplynu-
lých týdnech.

V Praze dne 11. října 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

28

6/10.67

V Praze dne 5. října 1967.

Cj. M-009/67.

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef Lenárt
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
obyvatelstva, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

PŘÍSNĚ TAJNÉ I

Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Ohlasy k nové soustavě řízení národního hospodářství za uplynulý týden byly zaznamenány pouze v českých krajích. Jde vesměs o negativní názory jednotlivců i skupin občanů.

Např. v poznatcích získaných KS SNB Ostrava se nejvíce odrážejí názory, že nová soustava nenašla v naší ekonomice uplatnění, ale naopak zanikla. Další vývoj hospodářské situace v zemi je hodnocen pesimisticky.

Mezi vedoucími pracovníky obchodních podniků na Opavsku bylo získáno několik poznatků o jejich názorech na údajné nedostatky a zmatky ve velkoobchodních cenách. Hovoří o tom, že např. na ceny byly udělány navíc koeficienty, takže se nyní ztratil veškerý přehled o tvorbě cen. Každý podnik se dnes snaží získat pro sebe nejvýhodnější ceny a tímto způsobem vzniká zdražování všech výrobků.

V některých závodech Jihočeského kraje jsou zaměstnanci rozhořčení špatnou organizací práce a neschopností vedoucích pracovníků. Stále se prý opakuje, že v průběhu měsíce nejsou pracovníci vytíženi, ale ke konci měsíce jsou nuceni pracovat nepřetržitě několik směn najednou. Poznatky stejného charakteru byly zachyceny rovněž v některých závodech Západočeského kraje.

V souvislosti s likvidací n.p. Hedva ve Vejprtech, okr. Chomutov, se projevuje mezi zaměstnanci nespokojenost, přestože dostali náhradní zaměstnání v n.p. Tosta. Vyslovují názory, že likvidace podniku se provádí bez ohledu na připomínky pracujících. Proto prý nemá cenu mj. zvyšovat si kvalifikaci. Vyskytly se zde i projevy nedůvěry ve vedení státu s poukazem na to, že v poslední době je to již několikátá likvidace podniku, jako např. Elite Vejprty, tiskárna v Kovářské, pila ve Vejprtech apod.

- 2 -

Mezi dělníky n.p. Ostroj Opava, kteří předpokládají, že dojde k poklesu jejich výdělků, byly zjištěny projevy souhlasu se zaměstnanci pobočného závodu ve Frýdlantě, kteří přerušili práci v celém závodě a zahájili ji teprve tehdy, až dosáhli svých finančních požadavků. Nespokojenost se způsobem rozdělování prémie a odměňováním za práci je hlášena i z různých závodů Severomoravského, Jihomoravského, Západočeského a Jihočeského kraje.

V prostředí zaměstnanců Pozemních staveb Teplice byly získány poznatky o snahách po vycestování do NSR za větším výdělkem. Zájem o práci v NSR, kde prý platí 6 - 13 DM za hodinu vyvolávají jugoslávští dělníci, kteří jsou zaměstnáni na výstavbě sklárny v Řetenicích a v záp. Německu již pracovali.

V důsledku změn čs. státní normy pro len došlo k zúžení jakostních tříd z devíti na šest. Důvěrnou cestou byly získány poznatky o tom, že pracovníci lnářského podniku v Humpolci prohlašují, že nová norma v první až třetí třídě je značně nadhodnocená. Podle jejich názoru to znamená ztrátu pro podnik cca 20 milionů Kčs a obávají se, že situace se promítne i do mezd.

Středem zájmu občanů zůstávají nadále obavy z dalšího zdražování. Projevy těchto obav provázené zpravidla poplašnými zprávami o stanovení nových vyšších cen různého zboží, nájemného, jízdného, služeb atd. jsou hlášeny ze Západočeského, Jihočeského, Severomoravského, Jihomoravského a Západoslovenského kraje.

Zaměstnanci ČSD v Chebu se domnívají, že ke zvýšení cen jízdného dochází proto, že od 1.1.1968 budou mít vyšší platy.

V Praze dne 5. října 1967.

28.9.67

31

V Praze dne 28. září 1967.
PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Cj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L e n á r t
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám zprávu o ohlasech mezi
obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

32

~~Odesláno o N. dne~~

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Z poznatků získaných za uplynulý týden vyplývá, že situace v našem národním hospodářství je i nadále předmětem pozornosti.

V Severomoravském kraji jsou vedle názorů o tom, že nová soustava řízení v závodech neexistuje, zaznamenávány i ohlasy, že podniky již začínají důsledně hospodařit. V některých závodech, např. mezi horníky OKR, v n.p. ZVVZ Milevsko (Jihočeský kraj, mezi zaměstnanci Železničního stavitelství v Brně (Jihomoravský kraj) a dalších se vyskytují projevy nespokojenosti se systémem odměňování.

Někteří technici strojíren VŽKG prohlašují, že na závodech se nic nezměnilo. Naopak se prý projevují stále větší nedostatky a není plněn plán.

Technici železáren v Třinci poukazují na neefektivnost exportu hutnického zboží do kapitalistických zemí. Třinecké železářny jako jediný vývozcův hutnického materiálu do zahraničí prodávají prý své výroby hluboko pod cenou a pak jsou nuceny žádat o státní dotaci. Dále poukazují na to, že jsme příliš vázáni na nákup železné rudy ze SSSR, která nemá výhodnou skladbu pro naše pece, čímž se značně prodražuje výroba železa a oceli. Důsledek se pak projeví v tom, že naše ceny neobstojí na světovém trhu.

Hospodářští pracovníci a technici některých závodů na Přerovsku diskutují o nedostatcích v našem zahraničním obchodě. Prohlašují, že pracovníci PZO jsou většinou neschopní lidé, kteří nedovedou sjednat řádné obchody a prodávat naše zboží alespoň za průměry světových cen. Proto na zahraniční obchod doplácíme. V tomto prostředí se také vyskytují názory, že příčinou našich neúspěchů v zahraničním obchodě je převažující orientace na SSSR, která prý nás stála dvacet let zpoždění v hospodářském vývoji. Za příklad je dáváno Rumunsko a Polsko, které se od výhradní orientace na SSSR oprostilo.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

Mezi zaměstnanci dolů na Mostecku se projevují obavy z nezaměstnanosti jako důsledku omezování těžby uhlí a uzavírání neekonomických provozů v Severočeském uhelném revíru. Je zde rozšířen názor, že situace je zaviněna především dovozem uafy ze zahraničí.

V závodě všeobecného strojírenství, generální ředitelství Brno diskutují zaměstnanci o činnosti RVHP. Poukazují zejména na to, že RVHP neplní svou funkci, pro kterou byla založena. Hlavní tíhu všech prací i finanční nese podle jejich názoru ČSSR a SSSR. Ostatní partneři si dělají, co chtějí. Nepodrobují se plně rozhodnutí RVHP, což se nakonec negativně odráží v naší ekonomice. Některé osoby z řad vyšších technických kádrů uvedeného podniku zastávají názor, že by bylo za dané situace vhodnější celou činnost RVHP revidovat. Pochybují o tom, zda existence tohoto orgánu je účelná. Pro ČSSR by prý bylo výhodné, kdyby došlo ke zrušení RVHP. Kritické názory k činnosti RVHP byly zjištěny i v Jihočeském kraji. Převažuje v nich tvrzení, že ČSSR je jediným státem, který se snaží plnit všechna ustanovení RVHP. Ostatní členské státy prý vyžadují plnění smluvních závazků jen z naší strany, ale samy plní jen to, co je pro ně výhodné.

Obavy občanů ze zdražování stále trvají. Z hlášení všech krajů vyplývá, že se mezi občany hovoří více obecně, neuvádějí se jednotlivé druhy zboží, ale diskutuje se o všeobecném zdražení.

Mezi zaměstnanci jihlavských závodů byly zjištěny negativní ohlasy ke zvýšení jízdného městské dopravy. Zvýšení je ironicky nazýváno "darem vlády k 50. výročí VRSR".

Zaměstnanci ČSD Martin se domnívají, že od 1.1.1968 dojde ke zvýšení jízdného na železnici, což se současně projeví v tom, že jim budou odebrány režijní jízdenky a další výhody, které se zaměstnání u ČSD vyplývají.

Negativní poznatky tohoto druhu byly získány i mezi zaměstnanci ČSD Šumperk, n.p. Ostroj Opava, Digma Lutnín a dalších.

- 3 -

Mezi plavci ČSPLO v Ústí n.L., kteří jezdí do zahraničí, se projevuje nespokojenost s vydáním nového celního předpisu, který dovoluje, že plavec si může dovézt zboží jen ve výši 5 % vyplacených hraničních příplatků. Když si např. vydělá nějaké marky za práci pro n.p. ČSPLO při překládání zboží ve skladu v Hamburku, nemá právo si za to něco ze zahraničí přivést. Toto nařízení vede k tomu, že plavci nakoupené zboží ukrývají na lodi a bezcelně je dopravují do ČSSR, nebo se potulují po Hamburku a utrácejí takto vydělané peníze za lihoviny. Plavci poukazují na nespravedlnost tohoto nařízení, neboť jim prý znemožňuje nakupovat za poctivě vydělaných pár marek, zatímco delegovaným čs. pracovníkům na pobočkách v Hamburku a Magdeburku jsou povolovány vklady v markách, které jsou do tisíců. Každý delegovaný pracovník si prý, podle jejich vyjádření, kupuje za 4 - 5 měsíců auto v Tuzexu.

Na několika místech v Praze byly zjištěny jednotlivé pověsti o připravované měnové reformě. Např. v n.p. Pozemní stavby a Tesla Karlín se konkrétně uvádí, že výměna peněz má být provedena v poměru 1:3. Ohlasy stejného charakteru byly získány i v Jihočeském kraji.

V Praze dne 28. září 1967.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

odesláno
31. VIII. 1967 *f.*

35

V Praze dne 31. srpna 1967.
C. j.: M-009/67.

PRÍSNE TAJNÉ

Soudruh
Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a .

Vážený soudruhu,
v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

fu.

PRÍSNE TAJNÉ!
Výtisk číslo: 2.

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Zájem obyvatel o zavádění a výsledky zdokonalené soustavy řízení zůstává na úrovni předcházejících týdnů. Ze získaných poznatků vyplývá, že nejvíce ohlasů k nové soustavě se vyskytuje v závodech Severočeského a Severomoravského kraje.

Například mezi techniky a energetiky NHKG Kunčice se hovoří o tom, že nová soustava se minula účinkem, protože situace v naší ekonomice se nezlepšuje. Ekonom ŠIK prý měl o řízení národního hospodářství zcela jiné představy a za současnou situaci a způsob jakým se nová soustava zavádí, nenese žádnou odpovědnost. (Podobné názory vyslovují i někteří technici n.p. Pozemní stavby v Plzni.)

Důvěrnou cestou bylo zjištěno, že technici VZKG mezi sebou hovoří o přípravách na svolání mimořádného sjezdu strany, které prý organizuje ÚV KSČ. Cílem sjezdu má být řešení rozporů, které vznikají při zavádění nové soustavy do praxe.

Projevy nespokojenosti s mzdovými úpravami prováděnými v rámci nové soustavy byly zjištěny mezi dělníky n.p. Tesla Studénka. Poukazují zejména na to, že formou zpevnění norem byli postiženi pouze dělníci, zatímco úředníky a techniky nová soustava nijak nepoškozuje. Projevy nespokojenosti podobného druhu byly zaznamenány rovněž v Klatovech v n.p. ŠKODA, n.p. KOZAK, v Okresním stavebním podniku, dále v n.p. SOLO Sušice a v některých závodech na Pelhřimovsku a Gottwaldovsku.

Na dole Nástup v okrese Chomutov byla v současné době značně omezena těžba uhlí o menší kalorické hodnotě. Později má být ukončeno i skrývání seminy a tím prakticky zastavena těžba. Mezi zaměstnanci dolu je rozšířena zpráva,

- 2 -

že zásoba uhlí je zde malá a je uložena jen při silnici směrem na Kralupy. Situace vyvolává projevy nespokojenosti horníků a osob, které se musely vystěhovat z prostoru, kde se dnes těží. Nejvíce je diskutována otázka kdo za vzniklou situaci odpovídá. Podle názoru vedoucího dolu Nástup HRÁZSKÉHO jsou to odborníci ze Sdružení severočeských uhelných revírů v Mostě, kteří se ale dovedou ze všeho vyvléknout. Takové "hospodaření", jaké se nyní provádí v rámci celého sdružení SHR, prý podstatně narušuje naše národní hospodářství.

V rámci ministerstva dopravy dochází k reorganizaci investičních útvarů. Mezi pracovníky těchto útvarů v Ústí n/L se hovoří o tom, že vytvořením oborového ředitelství přejdou drážní správní orgány pod tento podnik, čímž vznikne prakticky tužší centralizace než dosud. Proti tomuto rozhodnutí je podle poznatků většina zaměstnanců v oboru výstavby ČSD v Severočeském kraji.

Mezi techniky a projektanty n.p. ENERGOPROJEKT dochází podle zjištění k nespokojenosti, která je provázána nacionalistickými projevy. Příčina tkví v tom, že velké plánované energetické stavby na Slovensku se prý projektují v pražském ENERGOPROJEKTU, zatímco bratislavský nemá na poslední čtvrtletí zabezpečenou pracovní náplň. Konkrétně je poukazováno na výstavbu elektrárny ve Vojanech. Podle názorů vyslovovaných v uvedeném prostředí jde údajně o snahu likvidovat bratislavský ENERGOPROJEKT.

V Přerovských strojárnách bylav několika případech zachycena pověst, že v ČSSR bude provedena měnová reforma. Důvodem tohoto opatření má být okolnost, že zahraniční partneři nechtějí s naším státem obchodovat a koruna prý již není směnitelná ani za dolar ani za rubl. K výměně peněz v poměru 1:10 má dojít buď k 1.10 nebo k 1.11.1967.

V Praze dne srpna 1967.

odesláno

23 VIII 1967

V Praze dne 23. srpna 1967.
Č.j.: M-009/67.

Soudruh

Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a.

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

TL

PŘÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2.

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Názory občanů na zavádění a výsledky nové soustavy řízení národního hospodářství zůstávají v podstatě na úrovni předoházejících týdnů.

Míra pozornosti občanů Ostravska k nové soustavě řízení se mění v závislosti na opatřeních, která se jich bezprostředně dotýkají. Největší zájem vzbuzují otázky zvyšování cen výrobků a údajně rostoucí rozdíly ve mzdách v neprospěch dělníků. Neustále se vyskytují také názory, že špatná situace našeho národního hospodářství je zaviněna neschopností vedoucích pracovníků a nadměrnou podporou rozvojových zemí.

Projevy kritiky mzdové politiky obdobného rázu jako na Ostravsku byly zaznamenány rovněž v některých závodech okresu Pelhřimov a v závodě Vagonka-Tatra v Popradě.

Mezi pracovníky železničního stavitelství v Brně jsou nepříznivě hodnoceny dosavadní výsledky nové soustavy řízení. Kritizováni jsou zejména řídicí pracovníci. Poukazuje se např. na zavírání údajně i nově vybudovaných dolů na Ostravsku, do kterých se investovalo několik miliard Kčs. Tyto jsou v důsledku špatného geologického průzkumu nerentabilní. Někteří zaměstnanci uvedeného podniku prohlašují, že řízení národního hospodářství by měli převzít odborníci. Staří zasloužilí pracovníci by prý měli dostat vyznamenání a podobně jako v Maďarsku by měli být odsunuti z vedoucích funkcí. V této souvislosti poukázali také na ředitele OKD s. MISKU.

Někteří zaměstnanci MěNV v Brně označují ekonomickou situaci v našem státě za velmi špatnou. Řešení vidí buď v provedení měnové reformy nebo v zahraniční půjčce. Tvrdí, že by bylo třeba zrevidovat náš vztah k obchodním partnerům ze socialistických zemí.

V některých podnicích Severočeského kraje jsou zjištěny

- 2 -

projevy nespokojenosti s tím, že nová soustava řízení není řádně uplatňována. V důsledku porušování zásad nové soustavy doplácí např. n.p. Borské sklo částkou 1,5 mil. Kčs na n.p. Užité sklo v Chlumu u Třeboně, který neplní plán. Obdobně n.p. Aritma Nový Bor doplácí na závod v Aši. Zaměstnanci uvedených podniků kritizují, že takto je jim k jejich škodě zkracován vlastní důchod.

Z Jihomoravského kraje se uvádí, že v důsledku některých hospodářských neúspěchů ČSSR a v souvislosti se zaváděním nové soustavy řízení jsou získávány poznatky o obavách občanů z měnové reformy. Nervozita se zvláště projevuje u občanů, kteří si ušetřili na auta a nyní jen čekají na jejich dodání.

Pověsti o měnové reformě, která má být uskutečněna v říjnu t.r., se rozšířily v obvodu obce Stráž nad Nežárkou v Jihočeském kraji.

Někteří hospodářští pracovníci n.p. KOVO Cheb vyslovují názor, že naše měna ztrácí hodnotu a jediným řešením ke zlepšení situace by bylo provedení měnové reformy.

Pověsti o zdražení byly zaznamenány jen ojediněle a to kupř. na okrese Vsetín, kde se občané obávají zdražení jízdného a zrušení slevy na dělnické jízdenky.

Na Přerovsku se kritizuje připravované zdražení bytů, jež prý bude prováděno po etapách, aby se zabránilo projevům nespokojenosti mezi občany. Poukazuje se zde na nesprávnou argumentaci v našem tisku, kde se píše o vysokém nájemném v zahraničí ale přitom se však neuvádí, že tamní občané mají mnohem vyšší příjmy než u nás a výdaje na obživu v Československu představují větší náklady než u obyvatel v kapitalistických státech.

Zaměstnanci ČSSS v Nové Bystřici a občané dalších obcí v okrese Jindřichův Hradec prohlašují, že vzhledem k vysokým poplatkům za domácí porážky vepřů je výhodnější kupovat maso v obchodech. Rovněž nákupní cenu selat ve výši 24.- Kčs na 1 kg považují za přemrštěnou.

Odesláno:

6. VIII 1967

V Praze dne 16. srpna 1967.

Č.j.: M-009/67.

Soudruh

Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a.

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

tu

42

PŘÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk číslo: 2.

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Vážnější projevy nespokojenosti nebo nedostatky při uplatňování zásad nové soustavy řízení nebyly v uplynulém týdnu zjištěny. Ze všech krajů jsou hlášeny převážně individuální názory jednotlivců, vesměs negativního charakteru.

Podle získaných ohlasů část občanů Severomoravského kraje dosud novou soustavu správně nepochopila. Například na Olomoucku někteří občané považují růst cen za průvodní jev zavádění nových opatření. V Přerovských strojírnách přirovnávají zaměstnanci nový systém řízení k poměrům za první republiky, kdy docházelo k různým ekonomickým opatřením na úkor dělníků apod. (Podobné názory, že nová soustava řízení poškozují dělníky a neúměrně zvýhodňuje vedoucí pracovníky, se vyskytují také v některých závodech i u jednotlivých občanů ve Středoslovenském kraji.)

Negativně hodnotí nová opatření rovněž technici n.p. ŽDAS ve Žďáru. Kritizují zejména to, že podnikům vyrábějícím spotřební zboží byla dána legální možnost zvyšovat ceny podle své potřeby, aniž by se braly v úvahu skutečné výrobní náklady. V mnohých závodech prý tato situace nepříznivě ovlivňuje zavádění nových způsobů práce podle nové technologie a organizace práce, protože pro některé zodpovědné pracovníky je lehčí cesta prosazovat zvýšení cen než zdokonalovat organizaci práce a výroby.

Projevy nedůvěry k nové soustavě řízení byly zaznamenány ve sklárnách na výrobu osvětlovacích těles v Košťanech, okr. Teplice v Severočeském kraji. Zaměstnanci zde poukazují na stagnaci výroby a pokles odbytu výrobků do zahraničí. V podniku jsou šířeny zprávy o jeho likvidaci pro nedostatek zakázek, což má značný vliv na pokles pracovní morálky.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

Hospodářští pracovníci závodu kritizují zejména to, že nedošlo k předpokládanému rozšíření podmínek pro iniciativu. Podle jejich názoru mají vedoucí pracovníci závodu svázané ruce jako dříve a vzniklé nedostatky mohou zase pouze konstatovat.

Mezi částí zaměstnanců OKR vzniká znepokojení v souvislosti s opatřením vedení OKR, podle něhož přibývá horníkům počet volných dnů v týdnu, čímž dochází ke snižování výdělků. Naproti tomu horníci z dolu Rudý říjen kritizují vedení závodu, že ještě nedávno propouštělo zaměstnance, avšak v současné době má nedostatek pracovních sil a organizuje jejich nábor.

Jednotlivé poznatky z uplynulého týdne nemohou poskytnout dostatečný přehled o názorech a náladách obyvatel. Hlavní otázkou diskusí zůstává obava z rostoucích životních nákladů, na Ostravsku pak obavy z nezaměstnanosti u pracovníků v hornictví a hutních provozech. Z Jihočeského kraje jsou hlášeny kritické názory na přílišnou drahotu stavebního materiálu a pověsti o připravovaném zvýšení cen automobilů a spotřebního zboží.

V souvislosti s úpravou jízdného městské dopravy v Brně vyslovují zaměstnanci Brněnských papíren a někteří další občané názory, že naše národní hospodářství je ve velmi špatné situaci, když musí být prováděno zdražování jízdného. Rozhořčeně kritizují, že ceny neustále stoupají, zatímco platy zůstávají na stejné úrovni.

Nespokojenost s úpravou platů a platových tříd byla zjištěna mezi dělníky Vítkovických železáren - závod 5, kde došlo ke zlepšení platových podmínek u techniků, zatímco dělnické mzdy zůstaly na stejné úrovni nebo došlo k jejich snížení.

Značné zklamání v mzdových otázkách je u zaměstnanců ČSD Přerov. Všeobecně se zde očekávalo, že v červenci dojde k zasedání ÚV KSČ, které projedná zlepšení platových podmínek a důchodového zabezpečení zaměstnanců ČSD.

V Jihočeském kraji na okrese Jindřichův Hradec poukazují občané na špatné zásobování mléčnými výrobky a pečivem v prodejnách JEDNOTA. Nedostatečná síť těchto prodejen situaci ještě zhoršuje, takže denně stojí před obchody velké fronty lidí.

Odesláno:

10. VIII. 1967

V Praze dne 10. srpna 1967.
Č.j.: M-009/67.

Soudruh

Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a.

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o
ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

44
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

45

PRÍSNE TAJNÉ!
Výtisk číslo: 2.

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

V uplynulém týdnu nenastaly podstatné změny v zájmu občanů o vnitropolitické a mezinárodní události.

K nové soustavě řízení byly získány jen ojedinělé, vesměs negativní poznatky. Stále se vyskytují kritické připomínky k nerovnoměrnému rozdělování prémie. V n.p. ČKD Blansko se nepříznivá situace mezi zaměstnanci po vyplacení zálohy z podílu ve výši 350 Kčs poněkud uklidnila. Stále však zůstává přemětem kritiky mzdová politika a vyplácení vysokých odměn vedoucím pracovníkům závodu. Podobně projevují nespokojenost mistři a čelníci Slovenských magnezitových závodů Lubeník, okr. Rožnava (kraj Východoslovenský), kteří poukazují na to, že technickým a administrativním pracovníkům byly vyplaceny několikatisícové odměny, zatímco dělníci dostali jen nepatrné částky. Nespokojenost zaměstnanců se zde projevila již na konci minulého roku při rozdělování podílu na zisku.

Inž. Julius PERLAC, ředitel Výzkumného ústavu dřevařského v Bratislavě při rozhovoru o nové soustavě řízení v podnicích dřevařského průmyslu kritizoval direktivní určování úkolů jednotlivým závodům. Tento systém prý neumožňuje využívat vědecké poznatky a nejnovější techniku. Dále poukazoval na to, že nejsou stanoveny zásady spolupráce s výzkumem a tak vzniká určitá neorganizovanost a nekoordinovanost. Podle jeho názoru prý zodpovědní pracovníci v dřevařském průmyslu buď z pohodlnosti nebo podceňování naší vlastní techniky a technologie se orientují na západní, kterou musíme dovážet za devizy.

Někteří technicko-hospodářští pracovníci n.p. SEPAP Štětí, okr. Litoměřice poukazují na inflační tendence v našem hospodářství. Podlé informací, které prý získali od pracovníků Chemoprojektu Praha se bude dolar v projektových dokumentacích počítat 34.-Kčs a ne 24.-Kčs jak tomu bylo dosud. Tyto předpoklady podporují prý i články v Rudém právu o nepříznivém vývoji produktivity práce u nás a dokumentuje to i situace v samotném jejich podniku. Kupř. na

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

cechu rotostroj došlo v posledním období k vysokému překročení plánu a tím i k vysokým ziskům. Výplaty zde byly neúměrné vzhledem k ostatním střediskům. V daném případě prý působí skryté rezervy a vedoucí pracovníci nevědí jak provést vyrovnání, protože nemají odvahu přikročit ke snížení mezd.

Družstevníci JRD Tekovské Lužany a Farna, okr. Levice projevují nespokojenost s prováděním výkupu ovoce a zeleniny. Nákupní orgány odmítají odebírat zeleninu a ovoce od JRD s tím, že nemají možnost je včas přepravit na určená místa a konzervárny prý nestačí tyto produkty zpracovávat. Na základě toho JRD požadují náhradu a okresní zemědělská správa v Levicích prý jim za nevykoupenou zeleninu a ovoce vyplácí plnou výkupní cenu - kupř. 300 Kčs za 100 kg okurek. Okurky však zůstávají v JRD, které je zpětně od uvedené správy vykoupí po 15.- Kčs za 100 kg a použije je ke krmení. Podobně je tomu se zelím, rajčaty a meruňkami. Vzhledem k této situaci družstevníci prohlašují, že v příštích letech zeleninu pěstovat nebudou, protože jejich práce je takto znehodnocována.

V Havlíčkově Brodě a okolí a v celém Severomoravském kraji je kritizován trvalý nedostatek zeleniny a ovoce, na Havlíčkovobrodsku i špatné zásobování nápoji. Poukazuje se rovněž na vysoké ceny ovoce, zvláště třešní, kterých byla letos velká úroda.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dne 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Papír s klaviškovou

47

V Praze dne ^{17.} července 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha 1/2

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Přesto, že byl v uplynulém týdnu zaznamenán pokles zájmu veřejnosti o vnitřní i mezinárodní problémy, zůstává u obyvatelstva prvořadou otázkou ekonomická situace. Projevují se určité obavy z dalších opatření, která současná situace v ekonomice vyžaduje, neboť prý budou znamenat další snižování životní úrovně v ČSSR. Např. občané v okresech Olomouc, Přerov, Uherské Hradiště a dalších uvádí, že průmyslové závody zvyšují ceny výrobků, aniž to odpovídá reálným nákladům. Vedoucí činitelé prý o těchto případech neoprávněného zvyšování cen vědí, ale nic nepodnikají pro jejich odstranění, neboť stát má zájem odčerpat od pracujících peníze.

Zaměstnanci závodu n.p. Přerovské chemické závody hovořili o tom, že na základě nedobrého ekonomického vývoje, stoupajícího trendu mezd a koupěschopnosti obyvatel a odstranění potíží v zahraničním obchodě musí dojít k přehodnocení koruny, abychom se dostali na úroveň cenových relací v kapitalistickém světě. Vyjádřili názor, že jsou přesvědčeni, že devalvace koruny je nutná.

I nadále jsou zjišťovány diskuse o různých ekonomických opatřeních, jako jsou např. rušení neproduktivních výrobníků, úprava cen - zdražování některých druhů zboží apod. V okrese Prešov se občané domnívají, že příčinou zvyšování cen některých druhů zboží je podpora méně ekonomicky vyvinutých zemí a nyní zejména poskytování pomoci zemím Středního východu. V okrese Olomouc se mezi částí inteligence hovoří o tom, že v Praze na ÚV KSČ byla tajná porada, na níž bylo konstatováno, že v důsledku připravovaných cenových opatření k 1.1.1968 lze předpokládat nepokoje mezi obyvatelstvem. Situace dnes je prý velmi vážná a lze ji přirovnat k Maďarsku půl roku před kontrarevolucí.

Na poradě ředitelů chemického průmyslu v Gottwaldově bylo hovořeno o oborových ředitelstvích. Jejich současná organizační struktura prý nevyhovuje a do budoucna je třeba je organizovat na základě dobrovolnosti. Při výměně názorů

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

účastníci porady poukazovali na zdlouhavé řešení naléhavých problémů ze strany oborových ředitelství a na omezenou pravomoc podniků.

V Jihomoravském kraji jsou zaznamenávány projevy nejistoty u pracujících v rosicko-oslavanském revíru v souvislosti s uzavíráním některých neefektivních provozů a šachet. Hovoří se, že těžba je zde příliš nákladná a vyplatí se proto dovážet uhlí z Polska a SSSR. Vyslovují obavy, zda bude dostatek pracovní příležitosti pro havíře. Od července je prý uzavřen důl Julius a ředitelství se dosud obává jeho uzavření zdůvodňovat. Dílenské prostory byly nabídnuty různým národním podnikům a zaměstnanci byli prozatím umístěni na jiných pracovištích revírů za mnohem horších platových podmínek. Uzavírání dalších dolů prý bude následovat po uzavření elektrárny v Oslavanech. Poznatky stejného charakteru byly dále zjištěny mezi pracujícími SHR, důl Mír v Břežánkách.

Mezi železničáři ve Středočeském kraji, zejména v Praze, je stále patrný negativní dopad události na Hlavním nádraží v Praze, kdy nenastoupilo několik zaměstnanců do služby. Nejvíce projevů nespokojenosti bylo zjištěno u posunovačů, výhybkářů, průvodčích a strojních čet v žst. Praha-Vršovice. Poukazují na to, že u ČSD je nejvíce nevyřešených problémů, jsou nespokojeni s platy a organizací práce. Bez určité preference a zkvalitnění výběru nových pracovníků prý nelze očekávat zlepšení. Vedoucí pracovníci ČSD, funkcionáři strany i odborů by prý měli vzít na vědomí vážnost situace na železnici, protože za současné situace by mohlo dojít k obdobným případům jako na Hlavním nádraží v Praze na více místech.

Nepříznivá situace trvá i mezi zaměstnanci dílen ČSD Vrútky, okr. Martin. Jsou nespokojeni s rozhodnutím zastavit výstavbu dalších hal a s přesunutím části výroby do Kolína. Vedoucí závodu a funkcionáři závodních organizací prý neznají další záměry ministerstva dopravy a nemohou podat zaměstnancům žádné vysvětlení.

V Praze dne 27. července 1967.

50

V Praze dne ^{25.} ~~20.~~ července 1967.
Čj. M-009/67.
PŘÍSNĚ TAJNĚ !
Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 41/2005 Sb.

57

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Z vnitropolitických otázek zůstává předmětem zájmu obyvatelstva ekonomická oblast, zejména problémy související s novou soustavou řízení národního hospodářství. Občané kladně oceňují snahu spojenou s urychleným odstraňováním trvajících nedostatků v ekonomice. Jsou ochotni pro jejich vyřešení přinést zvýšené úsilí. Např. zaměstnanci v n.p. LIAZ v Liberci jsou pro radikálnější opatření v oblasti národního hospodářství, aby se co nejdříve dostavily patřičné výsledky.

Z většiny krajů jsou však opakovaně hlášeny i méně pozitivní a skeptické názory. Jsou to zejména projevy nedůvěry k novému systému řízení národního hospodářství, obavy z nedostatku práce a malých výdělků, kritika oberových ředitelství a administrativního aparátu, projevy nespokojenosti s denivelizací mezd atd.

Např. zaměstnanci VZKG, válcovna trub, poukazují na to, že z provozů 3 a 2 VZKG dostávají k výrobě vadný materiál. To se odráží na jejich mzdách a prémiech. Nespokojenost byla zjištěna i mezi dělníky n.p. Ostroj Opava, kde se má podle nové soustavy řízení zahájit výroba od 1.1.1968. V důsledku reorganizace a uzavírání některých dělů má závod pokryt plán výroby jen na 50 %. Pro další výrobu musí závod zakázky hledat, což je velmi obtížné, neboť specializace závodu je výroba důlních strojů.

Mezi pracujícími v závodě Slovenské loděnice v Komárně jsou obavy, že nebude podle plánu dokončena prototypová motorová loď o výtlačku 2.700 tun pro SSSR. Poukazují na to, že většina montážních zakázek není konstrukčně a technologicky vyřešena a kritická situace prý je zejména v dodávce motorů od výrobce ČKD, závod Hradec Králové. Technici závodu poukazují na skutečnost, že v důsledku těchto nedostatků je

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

ohrožena rozpracovanost prototypových lodí, narušen výrobní program do r. 1970 a nebezpečí penalizace ze strany zákazníků.

O současných ekonomických problémech a jejich řešení i perspektivách v dalším vývoji jsou získávány poznatky z řady míst a závodů. Např. zaměstnanci n.p. Labera Praha hovoří o tom, že od 1.1.1968 se připravují některé další změny v čs. národním hospodářství. Úvěr v bance se prý má zvýšit z původních 4 % na 6 %, rezervní fond má být zvýšen ze 2 na 6 % a u odvodu hrubého důchodu má dojít ke zvýšení o 10 %. Tyto připravované změny prý směřují k tomu, aby se podnikům snížily hospodářské výsledky a získaly finanční prostředky navíc pro státní rozpočet. Jsou vyjadřovány obavy, že tato opatření budou na závodech vyvolávat nedůvěru k celému systému řízení.

U pracovníků v zemědělství je nová soustava řízení spejována s ekonomickými výsledky. V Jihočeském kraji hodnotí pracující zemědělských závodů kladně ta opatření, která ponechávají zemědělským závodům rozhodnutí pěstovat ekonomicky nejvýhodnější plodiny. Naopak projevují nespokojenost se zdražením strojů a organických hnojiv, což prý povede k jejich omezenému používání a zpomalení v zemědělské výrobě. Zásada samostatnosti, jak si vyžaduje nová soustava řízení v zemědělství, prý dosud nepronikla až k jednotlivým hospodářským jednotkám. Další kritické připomínky jsou k personálním a kádrovým problémům v zemědělství. Je poukazováno, že v některých farmách nejsou lidé k obsazení kravínů a dobytek musí být přemísťován tam, kde mají více pracovníků. Tím dochází ke značným ztrátám.

Obdobně, jak bylo již uvedeno v předešlých informacích, opakují se stále mezi občany diskuse a různé předpovědi o zvýšení cen některých druhů průmyslového a spotřebního zboží. Termíny těchto opatření jsou převážně uváděny k 1.9. 1967, nebo 1.1.1968 a opatření sama jsou úzce spejována s problémy na ekonomickém úseku. Tyto často tzv. "zaručené zprávy" působí negativně a vyvolávají u části občanů skepsi.

13

- 3 -

K úpravě cen jízdného v městské dopravě v Ostravě jsou získávány již jen ojedinělé kritické připomínky.

Byla zaznamenána nespokojenost zaměstnanců ČSD, kterou vyjadřují s některými připravovanými opatřeními na tomto úseku. V lokomotivním depu v Leopoldově hovořili strojvedoucí kriticky k interní směrnici Východní dráhy v Bratislavě, podle které mají jezdit nákladní tranzitní vlaky bez vlakvedoucích a průvodčích. Strojvedoucí odmítají bez nich jezdit, že není zaručena bezpečná přeprava, kontrola soupravy a jejího technického vybavení. V žst. Jaroměř předložili posunovači a průvodčí náčelníkovi stanice rezoluci s protestem proti snižování stavu zaměstnanců. Mj. v ní vyjádřili nespokojenost s tím, že musí před odchodem na dovolenou napracovat několik turnusových směn, které nedostanou zaplacené. Zaměstnanci žst. Kolín hovořili o případu, k němuž došlo na Hlavním nádraží v Praze. Jednání zaměstnanců, kteří se nedostavili do zaměstnání, schvalovali, neboť je jim prý věnována malá péče. Stěžovali si na špatné finanční ohodnocení jejich práce. Nespokojenost s platovou situací byla zaznamenána i ve Východoslovenském kraji.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

12.7.67

54

V Praze dne 11. července 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo :

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Poznatky získané v jednotlivých krajích svědčí o tom, že v popředí zájmu našich občanů jsou vnitřní ekonomické otázky. Vedle kladných ohlasů, v nichž občané vidí v posledních letech značný pokrok a stabilizační projev čs. ekonomiky, vyskytuje se stále dost projevů negativních. Všechny úspěchy i neúspěchy výrobních odvětví i jednotlivých závodů jsou spojovány s novou soustavou řízení národního hospodářství. V kritických ohlasech se projevují nejčastěji názory, že mnozí vedoucí ekonomických úseků, zejména na závodech, nezvládli úkoly, které jsou jim novou soustavou dány a na jejich místa by měli přijít odborníci.

Ve více krajích byly získány poznatky, že občané hovoří o nízké produktivitě práce a poklesu pracovní disciplíny. Tyto otázky mají negativní dopad na celkovou efektivnost čs. ekonomiky. Diskutují o tom, že čs. měna není dostatečně podložena a proto dochází k opatřením v cenových relacích. I nadále se hovoří o tom, že vzhledem k trvajícím nedostatkům v ekonomice budou ceny některých výrobků, služeb a nájmy zvýšeny. Např. občané ve Východočeském, Středoslovenském a Severomoravském kraji hovoří o zvýšení cen osobních vozů čs. i zahraniční výroby o 15-15.000 Kčs, zvýšení nájmu, dopravného, průmyslového zboží a potravin. K výraznějšímu zdražení prý dojde počátkem roku 1968 a to až u 300 druhů zboží.

Zaměstnanci OKD hovoří o připravovaném uzavírání nerentabilních dolů. Na Novojičínsku prý proto začínají šachty opouštět neddříve brigádníci, za nimi odejdou to pracující, kteří se do OKD přihlásili místo vojenské služby a na dolech zůstanou jen stabilní zaměstnanci. Na hlubinných uhelných dolech severočeského hnědouhelného revíru diskutují pracující o tom, zda tyto doly mají vůbec pro národní hospodářství význam pro svou nízkou rentabilitu. Poukazují na to, že cena uhlí z těchto šachet je 120 Kčs za 1 tunu, zatímco na

- 2 -

povrchových dolech se těží za 18 - 20 Kčs. Tyto jejich úvahy posilují zprávy, že plán těžby SHR byl opět snížen o 600.000 tun.

Ohlasy získané v řadách občanů Jihomoravského kraje rovněž svědčí o všeobecném zájmu o ekonomické problémy. Pracující různých závodů i odlišných profesí jsou toho názoru, že hospodářské potíže u nás nebudou brzy odstraněny. Dosud prý nebyl zaveden pořádek a pevný systém do organizace práce v závodech. Stále se ve výrobě projevuje mnoho zbytečných organizačních zmatků, které jsou příčinou nízké efektivnosti výroby.

V několika krajích byly získány ohlasy k připravovanému zdražení v dopravě. Zaměstnanec technických služeb v Ústí n.L. hovoří, že je připraveno zvýšení cen jízdného. Ke zvýšení má dojít v městské dopravě o 0,40 Kčs a mimo pásma o 1,- Kčs.

Strojvedoucí na trati Praha-Žilina-Košice projevují nespokojenost s údajně připravovaným opatřením ministerstva dopravy, aby rychlík na uvedené trati vedl jeden strojvedoucí a zkrátí čas jízdy z 22 na 18 hodin. Projevy nesouhlasu a rozhořčení s připravovaným opatřením MV jednoslužné obsluhy na elektrických lokomotivách byly zjištěny i mezi strojními četami lokomotivního depa Praha-střed a Žilina.

Občané Středočeského kraje poukazují na výstavbu nových vozovek, které stojí miliony Kčs a podniky, které stavby provádějí, očividně lajdačí a ze zjištěných nedostatků nejsou vyvozovány žádné důsledky. Množí se takto stížnosti na práci národních výborů, které se prý snaží různé nedostatky zakrývat. Nově vydaný zákon o národních výborech prý současné problémy nevyřeší a kádrově zůstanou NV obsazeny i po volbách stejnými lidmi. Návrhy a připomínky občanů k práci NV se respektují nedostatečně.

29.6.67

57

V Praze dne 27. června 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

18

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Informační zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem

V uplynulém týdnu nebyly zjištěny ve většině krajů závažnější projevy neshody nebo nespokojenosti se zaváděním nové soustavy řízení. Pokles ohlasů k nové soustavě řízení je dále ovlivněn soustředěním pozornosti pracujících na události na Středním východě.

Nejvíce negativních ohlasů k nové soustavě bylo zaznamenáno opět v Severomoravském kraji. Např. v n.p. Přerovské strojírně prohlašují někteří technici, že v důsledku neutěšené hospodářské situace je značné nebezpečí inflace, které se už začíná projevovat. Tyto úvahy jsou spojovány se zprávami, že od 1.7.1967 mají vejít v platnost nové tarify pro směnu našich peněz za cizí měnu. V řadě dalších závodů se opakují projevy nespokojenosti dělníků se mzdou a vyplácením prémie. Poznatky tohoto druhu byly zjištěny v ocelárně a údržbě n.p. Přerovské strojírně, ČSD Přerov a dalších průmyslových podnicích na Olomoucku, dále v Jihomoravském kraji v n.p. ZMAS, n.p. UD Dolní Rožínka, n.p. Technoplast Chropyně a n.p. PAL Magneton Kroměříž.

Nepřátelské osoby na Olomoucku hovoří o nové soustavě jako o experimentu, který měl ozdravit národní hospodářství, ale praxe prý ukázala, že jde o podvod. Podle jejich názoru stojíme před hospodářským krachem. Při hledání východiska z této situace se uvažovalo o měnové reformě a půjčce z kapitalistických zemí. Obě tyto možnosti byly zavrhnuty jako nepopulární a nebezpečné. Nyní prý jsme požádali o půjčku Vatikán, kterému musíme slíbit určité ústupky proti církvi.

V n.p. Přesné strojírenství Uherský Brod poukazují zaměstnanci na nepružnost v zavádění nových výrobků. Závod přechází ze speciální vojenské výroby na výrobu civilních zbraní. V současné době vyváží přes 80 % těchto výrobků

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

do ciziny. Protože i v kapitalistických státech se omezuje vojenská výroba a přechází se na civilní, očekává se značná konkurence na světovém trhu. Zaměstnanci proto poukazují na nutnost předstihu ve výrobě moderních druhů civilních zbraní, projevují nespokojenost se současným vývojem a stavem výroby, zejména pokud se týká zdlouhavosti a nepružnosti při zavádění seriové výroby kulovnic, o které je v zahraničí značný zájem. Nenabídneme-li zahraničním zákazníkům včas požadované moderní výrobky, strácíme zbytečně odpovídající postavení na světových trzích.

Zaměstnanci ČSAD v Teplicích hodnotí negativně hospodaření a nedostatky v exportu sklářských výrobků. Poukazují na to, že v poslední době byly vráceny čtyři kamiony se zásilkami lahví ze sklárny Rudolfova huť Dubí u Teplic. Zásilky odmítla fa BECK, pivovary, Bremen v NSR. Láhve byly znečištěné, obaly zrezivělé a poškozené. Zaměstnanci ČSAD tvrdí, že se to stalo v tomto roce již několikrát a hrozí nebezpečí ztráty dalších objednávek. Kritizují neserioznost pracovníků skláren a celních orgánů, kteří svým jednáním poškozují zahraniční obchod.

Projevy nespokojenosti a nejistoty byly zjištěny v n.p. Renkov (výroba chladičích pultů v Nových Zámcích, kde není ještě vypracován výrobní plán na letošní rok. Je zde stálý nedostatek materiálu, nejsou zajištěny odběratelské vztahy apod. Osazenstvo závodu vyvíjí úsilí, aby bylo dosaženo alespoň průměrného měsíčního výdělku 1.300 - 1.500 Kčs. V souvislosti s tím je poukazováno na novou soustavu řízení v tom smyslu, že výhody z ní mají pouze vedoucí hospodářští pracovníci.

Pokud jde o názory občanů na současnou cenovou politiku, nebyly zjištěny nové tendence a poznatky sčítávají na úrovni minulých týdnů. Podle hlášení KS SNB Ústí n.L., Brno a Ostrava, je zaznamenávána nespokojenost s předpokládaným zvýšením cen jízdného. Zvláště ošehavá je situace v Ostravě, kde se projevuje snaha vyjádřit neshodu s tímto

- 3 -

opatřením veřejným vystoupením. Např. na dole Vítězný únor v Ostravě hovoří zaměstnanci o tom, že dne 1.7.1967, kdy má být zvýšení jízdného vyhlášeno, vyjedou na kolech a motocyklech na všechny městské křižovatky a zablokují je. Tímto způsobem prý chtějí demonstrovat proti zdražení městské dopravy.

Na aktivu funkcionářů dílenských výborů ROH ústřední údržby NHKG vystoupili někteří funkcionáři a hovořili o naprosto odmítavém postoji dělníků k tomuto opatření. Předseda dílenského výboru ROH koksovny NHKG prohlásil, že na jeho úseku se již téměř veřejně hovoří o možné stávce.

Všeobecná nespokojenost se zvýšením jízdného je zjišťována i mezi zaměstnanci Elektromontážních závodů, VZKG, NHKG, Vítkovičských staveb, ČSD i mezi občany Ostravy a okolí. Všeobecně se hovoří o tom, že ostravská doprava patří mezi nejhorší v republice co do pravidelnosti, vozového parku, obsluhy i kultury cestování. Zvýšení jízdného je hodnoceno jako další projev nrschopnosti vedoucích činitelů řídit národní hospodářství. Ojediněle se na Ostravsku vyskytují obavy z měnové reformy.

Mezi zaměstnanci Vodních staveb Praha se hovoří o velkých národohospodářských škodách při výstavbě podzemní dráhy v Praze. Údaje o dosahovaných výsledcích, uveřejňované v denním tisku prý neodpovídají pravdě. Např. v květnu neměli dělníci téměř co dělat, neboť se čekalo na schválení plánu a tak jenom přerovnávali materiál a uklízeli. Na poradách se prý hovoří o čerpání určených částek, ale ještě nikdo neřekl, co se za vyčerpané peníze udělalo. Platíme prý dolary za zapůjčené italské stroje, které jsou využity jen dva dny v týdnu a za uplynulý měsíc s nimi byly provedeny práce v délce jen asi 15 m. Dělníci jsou drženi a propláceni, i když nepracují.

21. 6. 67

V Praze dne 20. června 1967.
Čj. M-009/67

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze T1 zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získaných za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

61 Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

62

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo :

Informace o ohlasech obyvatelstva.

Zájem občanů o vnitropolitické problémy byl i v uplynulém týdnu tlumen vývojem situace na Středním východě. Závažnější názory a projevy k zavádění nové soustavy řízení se vyskytly jen v ojedinělých případech. Obsahují hlavně připomínky k nedostatkům v národním hospodářství.

Např. část pracujících na Olomoucku poukazuje na to, že současné zdražování je v příkrém protikladu s oficiálním vysvětlováním a zdůvodňováním, jehož podstatou je tvrzení, že nová ekonomická soustava zajistí, aby poměr cen a mezd se vyvíjel v určité relaci. Zatím prý jdou nahoru soustavně jen ceny

V souvislosti s úpravou mezd vládne již delší dobu napjatá situace ve Výzkumném ústavu monokrystalu v Turnově, což se projevuje hlavně ve snížené pracovní morálce. Projevy nespokojenosti související se mzdovými problémy byly zaznamenány také mezi zaměstnanci ČSD v České Třebové, n.p. Stavomontáže Teplice, n.p. Přerovské strojírny, v závodě GUMON Bratislava a na státním statku Velký Krtiř, okr. Lučenec.

Řada zaměstnanců n.p. Zbrojovka ve Slavičíně v Jihomoravském kraji vyjadřuje nespokojenost s tím, že na oborovém ředitelství v Brně jsou prý lidé, kteří na býv. pracovištích nebyli schopni zastávat odpovědnější funkce a nyní se dostali do vrcholného řídicího orgánu. Dále tvrdí, že na odpovědných místech začínají vládnout býv. nár. soc., což má za následek, že naše hospodářství je na tom stále hůře. (Tyto úvahy jsou mj. ovlivňovány skutečností, že na Oborové ředitelství ZVS Brno byl přeřazen býv. nár. soc. PECHÁČEK).

V Báňských strojárnách v Radvanicích dochází v důsledku omezování práce k přemísťování kvalifikovaných pracovníků na jiná střediska. Zaměstnanci toto opatření odsuzují s tím, že se podnik zbavuje kvalifikovaných dělníků, přičemž stav techniků a administrativních sil, kterých je nadbytek, snižován není.

- 2 -

Mezi občany v Brně se hovoří o nebezpečí nezaměstnanosti v ČSSR. Poukazuje se na to, že v ZJŠ Brno prý čekají na každou objednávku, aby měli dělníci práci. Tyto zprávy mají vliv na pokles zájmu občanů o politické dění a vyvolávají zejména kritiku naší sociální politiky. Obdobné názory byly zaznamenány i v několika jiných místech.

Podle poznatků KS SNB Ústí n.L. poukazují zaměstnanci n.p. CHEPOS, kteří byli nedávno na Slovensku, na nehospodárnost ve Východoslovenských železárnách. V dílnách učňovského dorostu VSŽ je prý celá řada výrobků dovezených z ciziny za valuty. Jsou však znehodnocovány tím, že jsou používány jako pomůcka k výuce. Dále zaměstnanci n.p. CHEPOS uvádějí, že VSŽ nechtějí jako investor odebírat čs. zařízení na výrobu kyslíku, přestože je kvalitnější než zahraniční. Dávají přednost výrobkům z NSR a Japonska. Tento zájem je prý ovlivněn velkým množstvím darů (většinou tranzistorových rádií), které dostali vedoucí pracovníci závodu.

Pracovníci plemenářského ústavu v Doubí (Severočeský kraj) kritizují soustavné zvyšování cen strojených hnojiv a mechanizačních prostředků pro zemědělství. Výrobní závody prý mají na skladech za půl miliardy neprodejných zemědělských strojů a jejich výroba stále pokračuje. Jsou prý vyráběny pro Kovošrot, protože nejsou kvalitní, jsou technicky zastaralé a příliš drahé. Za daných okolností prý nelze do budoucna zachovat stávající výkupní ceny zemědělských produktů. Musí nutně dojít k jejich zvýšení.

Ze všech krajů republiky jsou hlášeny obavy z dalšího zdražování. Zprávy, které se šíří mezi občany, jsou v podstatě shodné s dříve hlášenými a týkají se nejrůznějších druhů spotřebního i průmyslového zboží, různých poplatků, služeb apod. Na Ostravsku je pravdivost těchto zpráv dotvrzována argumentem, že i sám s. prezident ve svých posledních projevech hovořil o těžkostech, které budeme muset překonávat a proto budeme nuceni provést určitá opatření. Vyhlášení dalšího zvýšení cen se datuje k 1.7.1967. Zdražení automobilů až o 10.000 Kčs a jejich volný prodej podle zpráv zachycených v Jihočeském a Středoslovenském kraji se očekává od 1.1.1968.

- 3 -

V Zelezárnách Petra Bezruče v Olomouci se mezi zaměstnanci hovoří, že v naší republice je v oběhu 45 miliard Kčs a z toho 20 miliard je prý složeno na nákup osobních aut. V důsledku toho se na nejvyšších místech uvažovalo o měnové reformě. Nebyla však uznána za politicky únosnou a proto byla nastoupena cesta pomalé inflace. Podobné názory byly získány i v Jihomoravském kraji. Zprávy o měnové reformě byly zachyceny dále v Jihočeském a Východoslovenském kraji.

Zaměstnanci Stavoizolace Plzeň hovoří o tom, že od 1.7.1967 bude podstatně uvolněno provozování soukromých živností a od nového roku mají být předány některé podniky do soukromých rukou. Vláda prý od tohoto opatření očekává dobré výsledky.

Nejvíce negativních poznámek v uplynulém týdnu bylo zaznamenáno k připravované úpravě cen jízdného v autobusové a místní dopravě. Ostré projevy nespokojenosti s tímto opatřením jsou hlášeny ze Zápaadočeského, Východočeského, Jihomoravského a zvláště Severomoravského kraje.

Např. zaměstnanci dolu Paskov v souvislosti s úpravou cen jízdného vyslovují názor, že by se konečně mělo začít stávkovat a tím si vynutit zastavení zdražování. Poukazují na to, že ROH není schopno se zastat zájmů pracujících. Dopravní podnik města Ostravy by si podle nich měl udělat především pořádek u sebe, propustit zbytečné administrativní síly a neřešit situaci na úkor ostatních pracujících. Zaměstnanci dolu Paskov prý budou zvýšením cen jízdného nejvíce postiženi, protože vesměs dojíždějí do třetího pásma, které bude nejdražší. Nálada v podniku je značně nepříznivá a podle názoru některých jednotlivců může dojít i k otevřeným projevům nespokojenosti.

V obvodě Ostrava-Vítkovice bylo zjištěno, že se na protest proti zvýšení cen jízdného připravuje na poslední týden v červnu manifestační pochod, který má být uskutečněn v obvodu Zábřeh směrem na Vítkovice a dále až do vnitřní Ostravy k Dopravním podnikům města Ostravy.

14.6.67

V Praze dne 13. června 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám informaci o ohlasech mezi
obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ I

Výtisk číslo :

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Většina obyvatelstva věnovala minulý týden pozornost vývoji situace na Středním východě. Vnitřní politické i hospodářské problémy byly v důsledku těchto událostí odsunuty do pozadí. K nové soustavě řízení národního hospodářství byly získány pouze jednotlivé poznatky.

Mezi pracovníky některých pražských závodů se i nadále projevují názory, že nová soustava je ve svých principech správná, ale její výsledky se dosud nijak neprojevují. Poukazují na skutečnost, že v diskusích se přestává hovořit o způsobilosti, které by vedly k větším výsledkům a začíná převládat názor, že řešení je v přípravě menové reformy a v stálém zvyšování cen, což je považováno za oficiální cestu.

Podobné názory, v nichž převládají obavy z nepevnosti naší měny a inflace byly zaznamenány i v několika závodech v Severočeském, Severomoravském a Středoslovenském kraji.

V dalších jednotlivě získaných poznatecích je poukazováno na otázky v souvislosti s udělováním prémie na závodech, přebujelost administrativního aparátu, malou odbornost některých hospodářských pracovníků, nedostatky v organizaci a řízení výroby atd.

KS SNB České Budějovice získala poznatek, že zástupce obchodního oddělení n.p. Škoda Plzeň prohlásil při návštěvě n.p. Elektrosila v Táboře, že jejich podnik se dostal do větších nesnází v důsledku odmítnutí dodávek elektrických lokomotiv ze strany SSSR, přestože tyto byly zajištěny řádnou obchodní smlouvou. V souvislosti s tím bylo projednáváno zrušení dodávek izolantu z n.p. Elektrosila v hodnotě 2 mil. Kčs. Zástupce n.p. Škoda dále sdělil, že SSSR spolu s odvoláním dodávek lokomotiv navrhuje odběr jejich vnějšku s tím, že vnitřní zařízení bude nakupovat ve Francii. Prohlásil, že doví-li se pracující n.p. Škoda přesné informace o příčinách potíží způsobených odmítnutím dodávky lokomotiv, dojde k ostré-

- 2 -

mu odsouzení postupu SSSR vůči ČSSR. Je třeba prý také odsoudit RVHP, která není v kooperaci schopna zajistit taková opatření, jež by vyhovovala socialistickým zemím.

Pokud jde o reakci občanů na cenová opatření, zůstává tato na úrovni minulých týdnů. Je však zjišťován zvýšený výskyt zpráv o přípravě měnové reformy.

Mezi zaměstnanci NIKG v Kunčicích, studenty Vysoké školy báňské v Ostravě a dalšími pracujícími z Ostravy se i nadále hovoří o připravovaném zvýšení jízdného v dopravních prostředcích v Ostravě. Studenti hodlají proti tomuto opatření veřejně protestovat různými způsoby jako např. psaním nápisů na ulicích, rozmnožováním letáků a bojkotem dopravních podniků.

Obdobný poznatek o nespokojenosti s připravovaným zvýšením jízdného místní dopravy je hlášen rovněž z Jablonce n. kraj Severočeský.

V Praze dne 13. června 1967.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

9.6.67

68

V Praze dne 8. června 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády CSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,
v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Značná část poznatků o veřejném mínění obyvatelstva směřuje jako obvykle k hodnocení současné ekonomické situace, zejména pokud jde o výsledky nové hospodářské soustavy. Projevy stálého zájmu o novou soustavu řízení jsou zaznamenávány především přímo ve výrobních podnicích. Podobně jako v uplynulých týdnech jsou předmětem kritiky při jejím zavádění různé organizační nedostatky, nedůslednost, nekomplexnost, růst administrativy, mzdové problémy apod.

Důvěrnou cestou byl zjištěn poznatek, že někteří odborníci ministerstva těžkého strojírenství, Státní plánovací komise i některých dalších centrálních úřadů zaujímají k dosavadním výsledkům nové soustavy značnou nedůvěru. Tvrdí, že praxe potvrzuje, že nová soustava je uváděna v život, aniž byla předem řádně připravena a to zvláště pokud jde o vzájemnou návaznost hospodářských ukazatelů a podmínek v jednotlivých odvětvích průmyslu. Realizované zásady prý mají velmi málo společného s původním návrhem prof. ŠIKA. Předmětem diskusí je také údajně přílišná decentralizace směrem k výrobním jednotkám. Způsobila mnohdy neodůvodněný růst velkoobchodních cen a umožnila podnikům stanovit nízké výrobní úkoly a tím i snadné plnění plánu a získávání vysokých prémie pro vedoucí hospodářské pracovníky. Řada názorů obsahuje tvrzení, že dosavadní realizace nových zásad je především vedena snahou mnohých činitelů získat vysoké příjmy. Zjistěné důvody prý jsou také příčinou toho, že mnozí odpovědní pracovníci nehovoří o některých záporných rysech dosavadní praxe uplatňování nové soustavy veřejně, ale pouze v soukromých neoficiálních rozhovorech.

Nepříznivé poznatky obdobného charakteru byly zjištěny rovněž v Gottwaldově ve Výzkumném ústavu gumárenské a plastikařské technologie a v závodě PIK, dále pak mezi zaměstnanci n.p. Moravia Mariánské Údolí, kraj Jihomoravský.

- 2 -

V Nové hutí K. Gottwalda v Ostravě se nová soustava řízení veelku osvědčuje. Projevuje se to v množství i kvalitě práce, na úsporách materiálu a pracovních sil i ve zvýšených příjmech zaměstnanců. Brzdou při zvyšování produktivity práce je podle některých názorů malý zájem vedení podniku o zavádění nové techniky. Každá míst je obsazena nekvalifikovanými silami. Dělníci vidí nedostatky také v tom, že nová soustava řízení se nedotkla zaměstnanců ředitelství jednotlivých závodů, jako by se jich hospodárnost netýkala, nemají čas na prověrky administrativy a každý vedoucí úseku se snaží udržet se nejvíce zaměstnanců.

V lokomotivním depu ČSD Ústí n.L. zejména starší zaměstnanci při rozhovorech o nové ekonomické soustavě poukazují na to, že železnice nikdy nebyla v tak hlubokých organizačních nedostatecích jako nyní. V důsledku toho např. u strojních čet záložních lokomotiv a u posunovačů, kde došlo ke snížení mezd, projevuje se snížení pracovní morálky a dochází ke kritickým diskusím o politické situaci.

Na školení ROH organizovaném CV ROH Přerovské strojíreny v Karlovicích vyjadřovali někteří funkcionáři nesprávné názory na naši současnou hospodářskou situaci. Např. Stanislav ONYSCUK se vyjádřil, že naše měna není pevná, není ničím kryta nemá ve světě žádnou hodnotu a dnes vše nasvědčuje tomu, že dojde k inflaci. Nedojde-li u nás k nějakým změnám, není možné, aby se za takového hospodářského stavu udrželo naše státní zřízení. K jeho názorům o nepevnosti socialistického zřízení se připojil i další funkcionář A. SEJNOST. Vystoupení obou jmenovaných mělo kladný ohlas i mezi dalšími účastníky školení.

Mezi středně technickými kádry Inženýrsko-průmyslových staveb Praha (výstavba Severního města) se hovoří o demolici hrudkoven v Ejpovicích. Kritika je zaměřena zvláště na to, že výstavba hrudkoven stála 800 mil. Kčs a dalších 40 mil. Kčs bude stát jejich demolice. Shodují se na stanovisku, že něco podobného si nemůže dovolit ani nejvyspělejší kapitalistický stát. Dále se s rozhořčením diskutuje o tom, že se prý na

41

- 3 -

výstavbě Severního města "utopilo" již přes 80 mil. Kčs, které nebyly účelně proinvestovány a nikdo se nad tím nepozastaví. Přitom je známo, že dojde-li k chybě v technologickém postupu při stavbě, která reprezentuje 20.000 Kčs, jde odpovědný technik před soud. Z toho je jasně vidět, že odpovědnost klesá úměrně k výši funkce.

Téměř ze všech krajů jsou uváděny nepříznivé ohlasy občanů na současné hospodářské poměry a prováděnou cenovou politiku. Nepřetržitě se šíří pověsti o přípravě dalšího zdražení nejrůznějšího zboží, jízdného, nájemného atd. V krkonošské oblasti trvale hovoří občané o brzké měnové reformě. Tuto pověst zde údajně šíří turisté z Prahy. Rovněž v Bratislavě se hovoří o tom, že co nejdříve dojde k výměně peněz v poměru 1:10.

Někteří občané ve Středočeském kraji vidí příčiny stávající hospodářské situace v chybné politice naší vlády, která je prý příliš podřízena zájmům RVHP na úkor vlastního lidu. Ostatní státy si prý ze spolupráce v RVHP vybírají jen to, co je pro ně výhodné, kdežto ČSSR se všem souhlasí a plně se podřizuje. Zvláště diskutují ke skutečnosti, že u nás se neustále zvyšují ceny osobních vozů Škoda MB, zatímco ostatní státy RVHP budují v západních licencích moderní automobily a jdou s cenami dolů.

V závodě J. Fučíka v Brně došlo na základě očekávaného zvýšení cen k vybírání úspor ze závodního spoření. Zaměstnanci prohlašují, že nemá cenu spořit a je lépe vše utratit nebo splácet státní půjčku. Stejné poznatky byly zachyceny i v okrese Most.

V minulém týdnu obdrželo vedení železniční stanice Přerov a ZV ROH ČSD Přerov petici podepsanou asi 150 zaměstnanci, v níž jsou požadována některá sociální opatření a změna pracovní doby. Požadavek termínují k 1.7.1967, jinak prý vystoupí z ROH.

1. 6. 1967
V Praze dne 31. května 1967.

Cj. M-009/67.

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha 1/3

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Informační zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Ohlasy získané k zavádění nové soustavy řízení národného hospodářství v uplynulém týdnu byly převážně negativní. V podstatě však jde opět o názory jednotlivců nebo menších skupin pracujících, kteří nevěří v úspěch nové soustavy řízení nebo projevují svou nespokojenost v souvislosti s úpravami mezd

Např. mezi technickými zaměstnanci n.p. Ingstav Brno se hovoří o pomalém zavádění nové soustavy do života. Podle jejich názorů je jednou z příčin pozdní vyhlášení státního plánu. Některým podnikům, pro které Ingstav staví, byly přiděleny menší investice. Ingstav musí proto měnit stále program, přesouvat zaměstnance apod., čímž mu vznikají velké finanční ztráty. V podniku je v poslední době zjišťována špatná pracovní morálka, zaměstnanci nemají zájem na práci, protože si vydělají méně, než před zavedením nové soustavy.

Podle důvěrné zprávy zastávají někteří odborníci Jihomoravského kraje názor, že je stále tíživější situace v zásobách materiálu. Projevuje se teď prý v plné míře nedostatek základních materiálů z barevných kovů. Podniky se dostávají do svízelné situace v plánování výroby, dochází k přesunům termínů a ke skluzům. Nová soustava pak pomáhá ke krytí ztrát v tom, že podniky nedodávají svým distributorům zboží v dostatečném množství a při přímých dodávkách v podlimitním množství využívají plně možností různých přírážek ke krytí vlastních ztrát.

Část zaměstnanců Jihomoravské armaturky v Hodoníně je zklamána způsobem zavádění nové soustavy v jejich podniku. Uvádějí, že pochopili směrnice ÚV KSČ, podle kterých má podnik hospodařit sám a proto se sami začali zavazovat k velkým pracovním výkonům. Jejich iniciativa však prý úplně odpadla, když jim zástupci oborového ředitelství Sigma Olomouc oznámili, že musí zvýšit výrobu o 7 mil. Kčs. Nesplní-li plán, nedostanou prémie a může jim prý být podle nových směrnic také snížen plat. Tento postup oborového ředitelství dělníci nechápu a prohlašují, že je v rozporu s usnesením ÚV KSČ.

- 2 -

V rámci zavádění nové soustavy řízení na ČSSS ve Snědovicích, okr. Litoměřice, bylo přeřazeno několik pracovníků ředitelství na jednotlivé farmy přímo do provozu. Zaměstnanci statku hodnotí velmi kladně toto opatření s tím, že budou-li nová opatření realizována podobně na všech úsecích, prospěje nová soustava řízení skutečně celému národnímu hospodářství.

Na dole Smeral, okr. Most, byla snížena těžba uhlí a současně s tím i stav zaměstnanců. Ženy byly přemístěny do n.p. Rekultivace a muži na důl Sverma a Obránců míru. Přemístění zaměstnanci zůstávají i nadále v pracovním poměru provozu, při splnění normy obdrží stejný plat jako dříve a zůstávají jim také všechny vedlejší požitky. Přesto, že jim byly vysvětleny důvody omezení těžby a zachovány všechny výhody, projevuje se mezi nimi značné rozhořčení. Nevěří slibům, že jim bude umožněno po zvýšení těžby vrátit se do původního zaměstnání.

Názory obyvatelstva na současnou cenovou politiku zůstávají nezměněny. Podle řady získaných poznatků se ve všech krajích republiky stále projevuje nespokojenost se stoupajícími cenami, stagnací, příp. snižováním mezd a zhoršováním životní úrovně.

V Bratislavě a v okrese Senica se rozšířila zpráva, že v nejbližší době bude zrušeno bezplatné vydávání léků a každý občan si je bude muset kupovat v plné ceně.

Inž. VACULKA z odboru hlavního mechanika oborového ředitelství OKD v přítomnosti dalších osob tvrdil, že funkcionáři KSČ byli informováni o tom, že naše republika má v cizině ztracené pohledávky ve výši 50 miliard dolarů a to v Indonésii, Ghaně a dalších zemích a není předpoklad, že by je někdy dostala zpět. Prohlásil rovněž, že ČSSR je dlužna Kanadě za pšenici a že záruku za nás převzal Vatikán. Za tuto službu prý byl propuštěn arcibiskup BERAN a přistoupilo se k dalšímu jednání s Vatikánem. Inž. VACULKA dále uvedl, že naše vláda vede tajné jednání o hospodářskou půjčku s Francií.

Inž. Jana KOSTKOVÁ z n.p. CHEZA Záluží u Mostu se vyjádřila, že na výrobních poradách v podniku se veřejně hovoří

75

- 3 -

o tom, že SSSR nám odmítá dodávat kvalitní ropu. Jejich závod prý dostává jen podřadnou naftu, kterou SSSR nemůže nikde prodat. Kvalitní naftu dodává jako protihodnotu do Itálie za výstavbu továrny na automobily FIAT. Československu prý bylo nabídnuto nové naleziště nafty na Sibiři s podmínkou, aby si tam vybuodovalo vlastní potrubí.

V okrese Jablonec n.N. se mezi občany hovoří o zdražení výrobků z pozinkovaného plechu a umělých hmot, u kterých bylo cena zvýšena až o 150 %. Podle vyslovovaných názorů jde o výrobky, u kterých zdražení nebylo nutné. Poukazují na to, že v cenové politice by měl být lepší pořádek.

Část obyvatelstva Bratislavy poukazuje na velký luxus na výstavě EXPO 67 v Montrealu, což se prý u nás projeví dalším zdražením cen spotřebního zboží. Náš pavilon stál 9 mil. dolarů a dražší prý byl pouze sovětský a americký. Rozdíl je však v tom, že USA ho postavily z vlastního materiálu, kdežto my jsme museli vše nakoupit za dolary.

V Jihočeském kraji je značný ohlas občanů na požár v n.p. Silon Planá n. Lužn. Široce se diskutuje o tom, že nedbalostí některých zaměstnanců jsou našemu národnímu hospodářství způsobovány mnohamilionové škody. Občané poukazují na to, že zaměstnanci již delší dobu kritizovali balení polyesteru do jutových obalů a rovněž i většina odběratelů toto balení neschvalovala. Tato okolnost prý měla velký vliv na rozšíření požáru.

V poslední době stoupá v Západoslovenském kraji počet žádostí o vyjmutí půdy z JRD a předání do osobního užívání. Převážná část žadatelů jsou dělníci zaměstnanci mimo zemědělství, jejichž manželky pracují v JRD, dále důchodci a v některých případech i dědici po zemřelých členech družstva. Z 361 dosud evidovaných žadatelů požaduje většina pouze výměru půdy do 0,5 ha a jen v několika případech je žádáno vrácení veškeré půdy, kterou do JRD vložili. Nejvíce žádostí je z okresu Bratislava-venkov, kde jde o vinařská JRD, dále v okrese Nitra, Levice a Nové Zámky. Jen v obci Bruty, okr. Nové Zámky, podalo žádost 69 občanů, kteří si již půdu rozdělili a začali ji obdělávat.

24. 5. 1967

76

V Praze dne 23.

V Praze dne 23. května 1967.

PRÍSNE TAJNÉ !

Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám informaci o ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/3

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 41/2005 Sb.

24. 2. 1967
V Praze dne 23. května 1967.
PRISNE TAJNE!
51. M-009/67.

V Praze dne 2

Šoubrn
Josef J. K. A. R. T.
Předseda vlády ČSSR
Praha

Vážený pane,

v příloze Vám zasílám letáček o ohlasech mezi
obyvatelstvem, ačkoli se uplynul

se souhrnně v porovnání

Archiv bezpečnostních složek

PRÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Obsah jednotlivých poznatků k zavádění nové soustavy řízení nezaznamenal v uplynulém týdnu žádných změn. Část názorů obyvatelstva je v ohlasech vyjádřena nedůvěrou v konečný úspěch nové soustavy řízení.

Nejvíce záporných ohlasů hlásí KS SNB Ostrava. Např. inž. RICHTER z Urkových závodů v Ostravě a ekonom dopravního podniku města Ostravy HRUŠKA označují nový ekonomický model v ČSSR za návrat ke kapitalistickému volnému trhu. Začínají prý u nás převyšovat hlediska ekonomická nad politickými. Pájde-li vývoj čs. hospodářství dále tímto směrem, vzniknou podobné potíže jako v Jugoslávii a Rumunsku. Neřešitelná situace si pak vynutí změny ve vládě.

Zaměstnanci stavební správy VŽKG hovoří o tom, že na vedoucích místech v našem národním hospodářství jsou lidé bez potřebných znalostí a vzdělání. Ti nás prý dostali do dnešní situace a na jejich chyby doplácejí především dělníci. Čs. hospodářství hrozí inflace jako důsledek podřízenosti zájmům SSSR. V souvislosti s poukazováním na dřívější sliby (např. bezplatné stravování žáků na školách, jízdné do zaměstnání apod.) někteří prohlašují, že za jiných společenských podmínek by politická strana, která nesplnila očekávání, musela ustoupit jiné politické straně.

Profesoři průmyslové školy v Karvině hovoří mezi studenty záporně o nové soustavě řízení a našem národním hospodářství. Jejich postoj se odráží ve zvyšování pesimismu a nedůvěry studentů v socialistické zřízení.

Další negativní ohlasy k nové soustavě řízení, zejména v souvislosti s prováděnou denivelizací mezd, byly zjištěny i v některých závodech v Jihomoravském, Východočeském, Jihočeském, Západoslovenském a Středoslovenském kraji.

Zaměstnanci n.p. Čs. plavba labsko-oderská poukazují na stále se prohlubující potíže v jejich podniku. Je nedostatek nákladů pro plavbu do NSR. Téměř všechna plavidla z ČSSR

- 2 -

prý plují prázdná do Hamburku a odtud ještě dále do Štětína. Zde jsou lodi vypravovány tak, aby byly alespoň částečně vytiženy. Vedení n.p. ČSPLO aby vyřešilo problém využití dopravního parku a vzniklé přezaměstnanosti, rozhodlo dát dvě velká plavidla (Plzeň a Sokolovo) k likvidaci a 10 člunů do konzervace. Současně byl dán zákaz dalšího přijímání nových pracovníků k zahraniční plavbě. Pro řadu zaměstnanců není zařazení a je jim již delší dobu vyplácen základní plat. Projevuje se u nich stísněnost a nespokojenost. Je zde také zjištěna snaha dosáhnout nápravy na ústředních orgánech.

Zaměstnanci oborového podniku ŠKODA - závod elektrické lokomotivy projevují nespokojenost s odřeknutím zakázky ze strany SSSR. Mají obavy, že bude nedostatek práce a dojde k propouštění nebo přeřazování na jiná pracoviště, kde budou mít menší platy. Mezi montéry - zámečníky je rozšířen názor, že RVHP je prý vlastně mezinárodní zařízení, jehož prostřednictvím dochází k postupnému hospodářskému ničení ČSSR. Nespokojenost s odmítnutím zakázky elektrických lokomotiv Sovětským svazem se odrazila i mezi zaměstnanci ministerstva dopravy.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že zaměstnanci Oborového ředitelství tabákového průmyslu v Nových Zámcích, býv. členové HSLS a HG rozšiřují zprávu, že do dvou let budou zrušena oborová ředitelství a nahrazena oblastmi orientovanými na Prahu, Brno a Bratislavu. V systému nových oblastí prý budou mít větší samostatnost slovenské orgány a to zejména v investičních otázkách. Bez této samostatnosti prý není možný souběžný vývoj Slovenska s českými kraji.

V Uranových dolech v Dolní Rožínce, okr. Žďár n.Sáz. je prováděno v souladu s usnesením Správy uranových dolů a ministerstvem zdravotnictví přeřazování horníků, kteří pracují více než 10 let pod zemí, na jiný úsek. Protože toto opatření bude mít nepříznivý vliv na výtěžky, usnesli se všichni členové ZV ROH na rezoluci, v níž si kladou řadu podmínek k ochraně zájmů horníků. Předák dolu Vlastimil HLAVINKA, člen ZV ROH rozmnožil tuto rezoluci a rozšířil ji mezi horníky. Mezi zaměstnanci, zvláště těmi, kteří zde pracují více jak 10 let, je napjatá situace a není vyloučeno, že znepokojení by mohlo

- 3 -

vyvrcholit stávkou.

Hlavní zájem veřejnosti je i nadále soustředěn na hospodářskou situaci ve státě. Stále se hovoří o přípravě dalšího zdražení některých druhů zboží, zvýšení jízdného, nájemného z bytů I. kategorie atd. Je poukazováno na sestupnou tendenci životní úrovně, snižování mezd a nepřetržitý růst cen, srovnávají se poměry dělníků u nás a v kapitalistických zemích, kde prý jsou sice vykořisťováni, ale přitom se mají lépe, než v socialistických státech. V získaných ohlasech se stále projevuje velká nespokojenost se zdražením stavebního materiálu a autosoučástek.

Mnoho negativních ohlasů je zjišťováno k předpokládanému zvýšení cen jízdného. KS SNE Plzeň hlásí, že pracovníci Krajského projektového ústavu v Plzni hovoří o tom, že od 1.10.1967 má dojít ke zvýšení cen jízdného v místní dopravě na 80 hal. a od 1.1.1968 má být zdražena veškerá autobusová i vlaková doprava. Informace prý pocházejí od ředitele městských dopravních podniků v Plzni s. Racka.

V Praze dne 23. května 1967.

11.5.1967
80
V Praze dne 10. května 1967.
Cj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

81

PŘÍSNĚ TAJNĚ !

Výtisk číslo :

Informační zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

V porovnání s uplynulými týdny bylo zaznamenáno na všech krajích méně ohlasů k zavádění nové soustavy řízení. V poznátcích získaných u jednotlivců i menších pracovních kolektivů z výrobních závodů, úřadů, úseku dopravy, JZD apod. se opakují již známé názory, výhrady a projevy nespokojenosti s některými opatřeními nové soustavy řízení, zejména pokud jde o mzdové otázky a cenovou politiku. Řada poznatků obsahuje názory, že nová soustava vyhovuje pouze vedoucím hospodářským pracovníkům, zatímco u dělníků dochází ke snižování platů. Ojedinele se vyskytují i určité pochybnosti o správnosti politiky strany a vlády.

Značná část dělníků n.p. MOTORLET Praha - Jinonice zeúvodňuje např. své názory tím, že nynější soustava řízení je experimentem, který není ničím ověřen a zatím se prý projevuje jen zdražováním. Lidé, kteří řídili naše hospodářství v minulém období, zůstali na stejných místech a proto nelze předpokládat, že dojde k podstatnému zlepšení situace.

Zaměstnanci závodu VZKG, nová ocelárna, projevují nespokojenost s tím, že od r. 1959 dochází ke zkracování mezd dělníků a středně-technických kádrů, zatímco pro vedoucí pracovníky se formou prémie vytváření neúměrně příznivé životní podmínky.

Zaměstnanci železniční stanice Ústí n.L., která se stala v rámci nové soustavy samostatně hospodařící jednotkou, jsou nespokojeni s odměňováním za práci. Vedení stanice se dostalo do rozporu s ROH, protože nedovede vysvětlit, proč došlo ke snížení mezd u dělníků. V železniční stanici proběhlo několik schůzí, kde členové vedení železniční stanice argumentovali neuspokojivě šetrností. Reakcí byla všeobecná roztrpčenost zaměstnanců, kritika přebujelosti vedení, nedostatku zaměstnanců ve směnách a nakonec pokles pracovní morálky s tendencí odejít od ČSD. Zaměstnanci železniční stanice utvořili delegaci, která se domáhá přijetí u ministra dopravy.

- 2 -

Negativní ohlasy k nové soustavě řízení byly zaznamenány rovněž mezi částí pracovníků JZD ve Středočeském kraji. Zastávají názor, že stát sice získá z nových opatření větší příjem, avšak na úkor větších daní JZD. Důsledkem bude úpadek dobrých JZD, stagnace zaostalých a útěk ze zemědělství. Nespokojenost s vysokými daněmi, cenami zemědělských výrobků a údajným zvýhodňováním soukromých zemědělců se projevuje nepříznivě i na okrese Klatovy v Západočeském kraji. V JZD Měčín podalo v poslední době 26 členů odhlášky z družstva. Podobná situace je i v JZD Němčice v témže okrese. V podstatě ze stejných důvodů chce vystoupit také 12 družstevníků z JZD Osek, okr. Přerov v Severomoravském kraji. Podobně jako minulý týden na Přerovsku, tentokrát v okrese Pelhřimov v Jihočeském kraji diskutují družstevníci k vytváření okresních zemědělských sdružení, že jde o zvyšování administrativního aparátu, který zatím není schopen zajišťovat potřebné výrobní požadavky pro zemědělské závody.

V okrese Louny v Severočeském kraji vážne dodávka traktorů do generálních oprav. Např. STS Zatec byla dosud provedena oprava pouze 50 traktorů. Důvodem jsou zvýšené ceny oprav (dříve 17 Kčs za pracovní hodinu, nyní 27 Kčs). Zemědělské závody se snaží pracovat s traktory co nejdéle. Uvedený stav způsobuje neplnění plánu oprav, dochází ke snižování výdělku zaměstnanců a jejich nespokojenosti. Mezi zaměstnanci STS okresu Louny se hovoří, že v ústředním skladu STS je údajně asi za 9 mil. Kčs strojů, o které nemají zemědělské závody nájem a je nebezpečí jejich znehodnocení korozií.

Téměř ve všech krajích trvají nadále v různé intenzitě pověsti o zdražování zboží a snižování životní úrovně. Jsou šířeny zprávy o připravovaném zdražení 30 druhů průmyslového zboží, jízdného, nájemného, cen automobilů atd.

Mezi zaměstnanci Keramických závodů Praha koluje zpráva, že od 1.1.1968 budou zrušeny přídavky na jedno dítě a rodiče s jedním děckem nebudou mít daňovou úlevu. V jeslích a mateřských školkách prý budou zvýšeny poplatky až o 50 %.

V Praze dne 10. května 1967.

4. V. 1967
Odesláno dne

83

V Praze dne 3. května 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,
v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/3

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem

Ze všech krajů republiky je i nadále hlášen trvajícím zájem pracujících o zavádění a výsledky nové soustavy řízení. V jednotlivých případech jsou opět zjišťovány různé projevy nespokojenosti, které převážně vyplývají z nesprávného postupu při uplatňování nových ekonomických opatření na závodech, dále z neinformovanosti a osobních negativních názorů jednotlivců.

Souhlas s novými opatřeními vyjadřují technici z oborového podniku ŠKODA, závod Doudlevice. Novou soustavu hodnotí jako velmi progresivní. Prohlašují však, že k dosažení lepších hospodářských výsledků je nutno nekompromisního postupu vůči neschopným vedoucím pracovníkům. Nebude-li prý tento problém řešen, dojde ke snižování autority ÚV KSČ na politicko-hospodářském úseku. Všeobecně je mezi pracujícími OP ŠKODA vyslovováno přání, aby systém nového řízení byl rychle a důsledně zaváděn na všech úsecích národního hospodářství.

Negativní ohlasy na zavádění nové soustavy řízení v Severomoravském kraji jsou většinou motivovány kritikou vedoucích hospodářských pracovníků, dále kritikou nesprávného rozdělování mezd, prémie a podílů z hospodaření podniků. Například většina pracovníků n.p. Přerovské strojíreny Přerov - závod montáže, tvrdí, že bez výměny vedoucích pracovníků za schopné, kvalifikované odborníky nedojde k ozdravení národního hospodářství. Rovněž je prý nutno zavést pořádek do odměňování, zaplatit jen kvalitně vykonanou práci a odstranit tzv. zadarmo dávané prémie.

Mezi pracovníky konstrukce a prodeje vodních turbin ČKD Blansko byly zaznamenány obavy z nedostatku pracovní náplně v příštích letech. Příčinou je, dle mínění jednotlivců, zvýšení cen vodních turbin v průměru o 40 % oproti

- 2 -

roku 1966. Důsledek zvýšení cen turbin se prý projevil v naprostém nezájmu o tyto výrobky při obchodních jednáních v zahraničí. Někteří technici prohlašují, že neúměrná cena turbin je ovlivněna vysokou režií, která je daleko vyšší než před zaváděním nové soustavy. Poukazují také na duplicitu prováděnou na obchodním úseku, kde dříve řídil odbyť výrobků jeden zaměstnanec, ale v současné době již čtyři a ještě jsou na tomto úseku zřizovány pomocné útvary. Rovněž je kritizována výše odměny jednotlivých náměstků, která činí ročně 25.000 Kčs, zatímco odměna dělníků a techniků v rámci tzv. 13. platu činila v průměru 600 Kčs.

Mezi pracovníky v zemědělství v Jihomoravském kraji je ve značné míře kritizována nová soustava řízení a reforma cen. Předmětem kritiky je hlavně zdražení veterinářských služeb, plemenářství, umělých hnojiv, některých druhů krmiva apod. V podstatě je nové řízení v zemědělství přijímáno s nedůvěrou a bez předpokladu, že dojde k celkovému zlepšení situace v zemědělství.

Nespokojenost s výsledky nové soustavy řízení projevují také zaměstnanci Vagonky TATRA n.p. Poprad. Dělníci uvedeného podniku odsuzují nepořádky v dodavatelských vztazích s tím, že celá záležitost nebyla domyšlena, protože monopolní výrobci mají i nadále vůči odběratelům neomezenou moc. Kritická situace vznikla mezi svářeči, kteří si v současné době nemohou vydělat více jak 40 Kčs za směnu. Žádají proto o uvolnění z práce.

Ve všech krajích republiky jsou zaznamenávány kritické diskuse a projevy nespokojenosti s některými cenovými úpravami a šíření nejrůznějších pověstí o dalším připravovaném zdražení a jiných opatřeních, jež se mají nepříznivě odrazit v životní úrovni. Je poukazováno na to, že zdražování se prakticky provádí nepřetržitě, aniž by o tom veřejnost byla oficiálně informována. V Kdyněských strojárnách Kdyně a OP ŠKODA Plzeň, dále v řadě

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

86

- 3 -

okresú Západočeského kraje se kritika zdražování spojuje s nespokojeností se stávajícími platy. V některých případech je napadána KSČ, je obviňována ze současného stavu našeho hospodářství a z celkové pasivity občanů. V n.p. Zelenina Jindřichův Hradec a mezi lékaři a inteligencí na Ostravsku byly zjištěny pověsti i o přípravě měnové reformy. Zdůvodňováno je to značným poklesem hodnoty naší měny a inflačními projevy.

V Jihomoravském kraji občané odsuzují stav, kdy komunální služby sice prodají zákazníkovi stavební materiál, ale brigádníka si musí každý obstarat sám, nahlásit ho podniku, který pak účtuje za jednu odpracovanou hodinu 17 Kčs, zatímco brigádníkovi vyplácí jen 5.60 Kčs. Za takového stavu je podle názorů občanů výhodnější si tyto práce zajistit soukromě jako "melouch".

Archiv bezpečnostních sbírek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

26.4.67
V Praze dne 25, dubna 1967.
Cj. M-009-67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/4

Se soudružským pozdravem

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

88

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo :

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

V uplynulém týdnu byl opět ve všech krajích republiky zaznamenán zájem jednotlivců i pracovních kolektivů o výsledky nové soustavy řízení. Vedle kladných ohlasů jsou i nadále zjišťovány nepříznivé připomínky zejména ze Středočeského, Severomoravského a Jihomoravského kraje.

Podle hlášení ze Severočeského kraje se po zavedení nové soustavy řízení podstatně zlepšila situace v Chemických závodech v Záluží u Mostu. Spokojenost se projevuje zejména mezi dělníky. Kázeň a pořádek na pracovištích má vzestupnou tendenci. Podobně i zaměstnanci Severočeských chemických závodů v Lovosicích a n.p. MITOP Děčín hodnotí kladně nová opatření.

Kladné názory na výsledky nové soustavy řízení byly zjištěny rovněž v OSP Jičín, kde došlo ke zvýšení průměrného platu zaměstnanců o 200 Kčs.

Různé záporné ohlasy se projevují i nadále v některých podnicích ve Středočeském kraji. Např. pracovníci n.p. LABORA Praha hovoří o zbytečnosti PZO jako mezičlánku při sjednávání obchodů. PZO se prý snaží získat co nejvíce do svých fondů bez ohledu na to, zda sjednaný obchod přinese výrobcům patřičný efekt. N.p. LABORA má v r. 1967 plánovaný vývoz za 37. mil. Kčs, avšak za administrativu musí zaplatit PZO 6 mil. Kčs, ačkoliv pojištění a dopravu zboží provádí podnik sám. Podobně je tomu i při dovozu. Při plánovaném objemu 90 mil. Kčs dovezeného zboží musí podnik zaplatit PZO asi 12 mil. Kčs, přestože si dovoz z velké části provádí sám.

Zaměstnanci sklářského průmyslu ve Středočeském kraji poukazují zejména na to, že do r. 1958 bylo celé sklářství řízeno generálním ředitelstvím se 130 zaměstnanci. Dnes jsou na tomto úseku čtyři generální ředitelství, z nichž každé má 130 - 160 zaměstnanců. Zabývají se otázkou, zda je vůbec únosné pro

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

národní hospodářství mít zde tak rozsáhlý administrativní aparát. Půjde-li to prý tak dále, nebude nová soustava řízení nic platná.

Negativní poznatky různorodého charakteru byly zjištěny též v několika podnicích v Severomoravském kraji. V podstatě se však neliší od ohlasů, získaných v minulých týdnech. Týkají se především obav z nedostatku práce, zvláště pro ženy, nespravedlivého rozdělování prémie, omezování výroby a propouštění atd. Horníci dolu URX např. diskutují o tom, že ještě nedávno byly investovány velké částky na výstavbu dolu a dnes je návratnost investice ohrožena, protože není odbyt uhlí.

Podle důvěrné zprávy zastávají pracovníci státní energetické inspekce i další odborníci v tomto oboru názor, že velkoobchodní cena koksárenského plynu pro výrobu čpavku by měla být včas upravena. Ve svých důsledcích by takové opatření umožnilo nezačínat stavbu čpavkárny na bázi ropy v Záluží u Mostu. Zmínění odborníci uváděli, že např. ve Francii i v SSSR je koksárenský plyn pro chemii vždy levnější než plyn vyráběný v plynárnách. U nás je však cena obou druhů stejná. Tím je prakticky znemožněno chemické využití koksárenského plynu, který je podle celosvětových kalkulací rentabilní zvláště při výrobě čpavku.

V souvislosti se zřízením okresního sdružení zemědělských podniků, které má nahradit zemědělské správy, projevují zemědělci na Přerovsku nedůvěru k tomuto opatření. Prohlašují, že řízení zemědělství se vymyká nadřazeným orgánům z rukou, přímo shora je špatná organizace. Namísto okresního sdružení by prý stačil jen dobře organizovaný výkupní podnik, jak tomu bylo dříve.

V Jihomoravském kraji bylo důvěrnou cestou zjištěno, že ZKL v důsledku nesplnění hlavní výroby traktoru typu 5511 nesplnil také plán na I. čtvrtletí t.r. v částce 25 mil. Kčs. Rovněž slévárna a kovárna v závodě metalurgie nesplnila plán v tunách ani korunách. Příčinou je údajně značná zmetkovitost a též nedostatek pracovníků. Zásadní problémy na tomto úseku se prý neřeší.

- 3 -

Mezi provozními zaměstnanci Telegrafní ústředny v Praze 1 se diskutuje o předpokládaném snížení výkonostních prémie z dosavadních 20 % na 13 %. Toto opatření by mělo za následek snížení platů o 100 - 200 Kčs a týkalo by se asi 300 zaměstnanců z provozu. Ředitel provozovny prý požadoval na Ústřední správě spojů zvýšení dotace na prémieový fond, aby nemusel k tomuto opatření přikročit. Jeho požadavek byl údajně odmítnut. V případě, že dojde ke snížení platů, uvažují někteří zaměstnanci o výstupu z ROH a vyskytují se dokonce názory zorganizovat stávkou, nebo zahájit pasivní resistenci.

Z převážné většiny krajů jsou hlášeny ohlasy k provedeným cenovým opatřením a šíření pověstí o dalším připravovaném zdražení. Např. v Jihočeském kraji se hovoří o tom, že postupně bude prováděno zvyšování cen všeho zboží zahraniční výroby, aby se prý zajistil odbyt našich výrobků.

Ve Středočeském, Jihomoravském a Středoslovenském kraji byly zaznamenány shodné pověsti o dalším připravovaném zdražení průmyslového zboží, náhradních dílů, automobilů, nájemného atd.

Rovněž se projevuje nespokojenost s neustálým zdražováním různých druhů zboží bez předchozího upozornění v tisku. Spotřebitelé se o tom dovídají až při nákupu, což pak vyvolává nepříznivou reakci přímo v obchodech mezi kupujícími.

V okrese Příbram se začíná šířit pověst o připravované měnové reformě, neboť prý bylo zjištěno, že máme místo 8 miliard v oběhu více jak 20 miliard Kčs.

KS SNB Ostrava získala poznatek, že inž. KOPTEV ze Šumperka se na zimní rekreaci v Tatrách setkal se známými novináři, kteří mu důvěrně sdělili, že naše platební bilance na zahraničních trzích je neutěšená. Musíme prý platit vysoké penále za vadné nebo pozdě dodané zboží. Proto naše banka trpí chronickým nedostatkem valut. Při hledání východiska bylo prý jednáno s Francií o vyslání expertů do našeho průmyslu. Jednání prý probíhá příznivě a Francie je ochotna nám vyhovět. První skupina těchto odborníků má přijet již v tomto pololetí.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 4 -

Začátkem dubna 1967 přednášel na Vysoké škole ekonomické v Bratislavě prof. LEINFELLNER z Vídně. Při rozhovoru s pracovníky VŠE uvedl, že má informace od prof. Oskara MORGENSTEINA z USA, který měl ve Vídni přednášky, že v současné době probíhá jednání mezi USA a Čínou o vysoké finanční půjčce. Obě strany se prý zatím nemohou dohodnout na politických ústupcích. Jednání má probíhat v USA.

Dne 10. 4. 1967 ukončili návštěvu n.p. MEZ Mohelnice generální ředitel a hlavní technolog francouzské firmy MOTORS LE-ROI. Při diskusích o technologickém vybavení podniku MEZ uvedli, že je vysoké, ale dle jejich názoru příliš nákladné. Má to prý nevýhody v malé pružnosti při zavádění nových výrobků. Z takového zařízení podle jejich zkušeností prý nikdy nemůžeme dostat to, co do něj dáme. Byli překvapeni vysokým počtem zaměstnanců (1.300). Ve Francii by takový podnik prý musel pracovat s 300 zaměstnanci. Dokazovali to špatnou pracovní morálkou, mnoho lidí se v závodě fláká, tvoří se hloučky apod. Rovněž administrativní aparát se jim zdál velmi ospalý a předimenzovaný. Necháпали, jak takový podnik může vydělávat, když jen v zásobovacím oddělení pracuje 35 lidí. Dle jejich názoru nám chybí tvrdý konkurenční boj.

V Praze dne 25. dubna 1967.

V Praze dne

20.4.67
V Praze dne 18. dubna 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

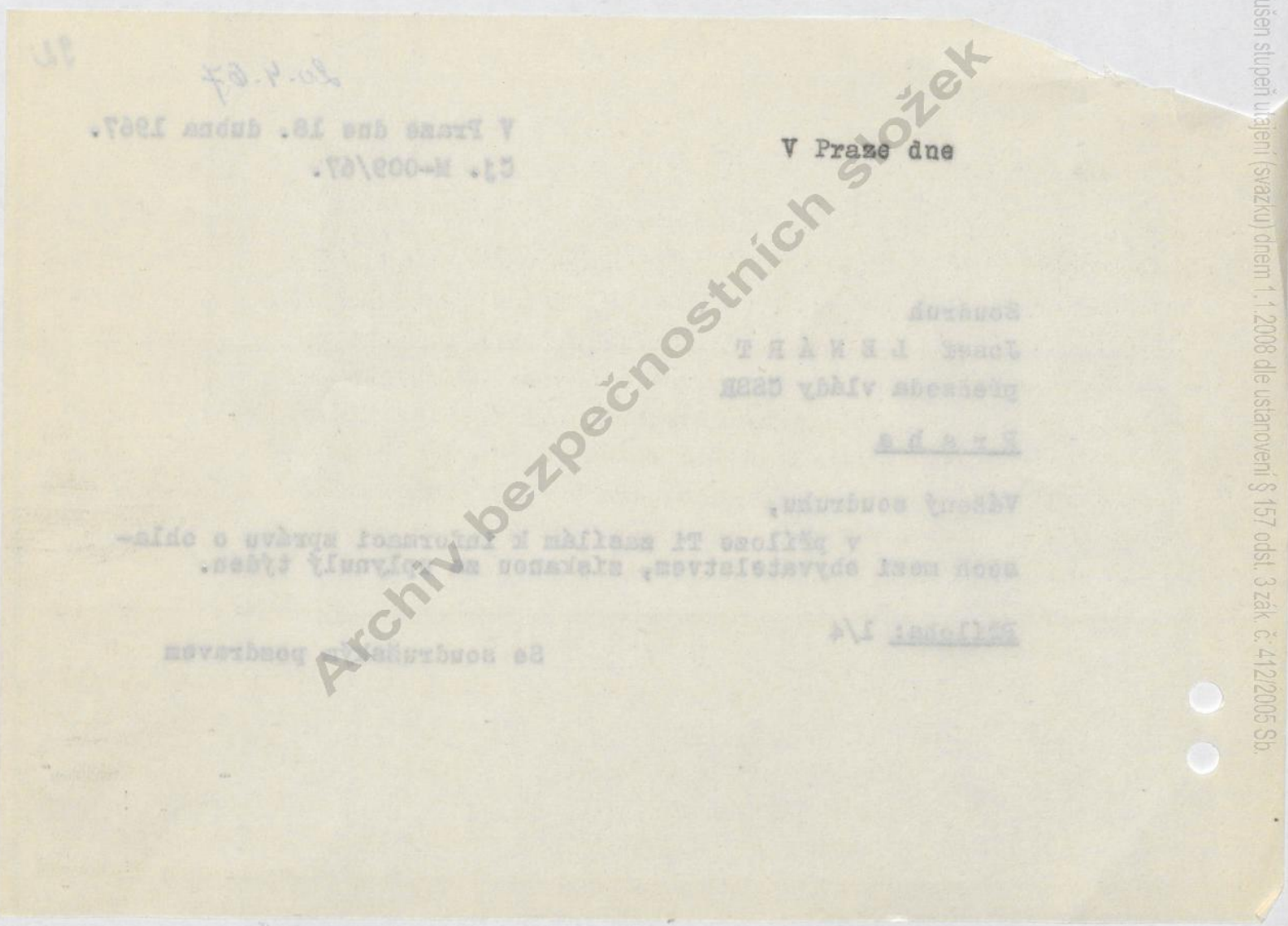
Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/4

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Archiv bezpečnostních složek

V Praze dne

V Praze dne 18. dubna 1967.
Čj. M-009/67.

Generální
inspektor
Ministerstva vnitra
Československé socialistické republiky

Praha

Vážený pane,

v příloze Vám zasílám k informacím o chla-
pcech, které byly poskytnuty v rámci

Informace

se souhrnnou podrobnou

93

PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Současná situace v národním hospodářství je stále předmětem různých úvah a dohadů. Ze souhrnu poznatků vyplývá, že zavádění nové soustavy řízení vyvolává největší pozornost v závodech a podnicích Středočeského, Severočeského a Severomoravského kraje.

Technici investičního odboru SONP Kladno vyslovují v rozhovorech názory, že je zbožným přáním domnívat se, že dojde ke zlepšení situace vlivem nové soustavy řízení. Zmizela prý disciplína ve vztazích mezi podniky, což se promítá až na spotřebitele. Bude-li to tak pokračovat ještě 2 roky, budou předměty osobní potřeby člověka dražší o 150 % a dojde k inflaci. K dosažení nápravy je prý třeba odbourat aparát mezičlánků jako např. vývozní a dovozní organizace, oborová ředitelství apod. Podnikům pak dát pravomoc obchodovat se zahraničím a hlavně ministerstvo zahraničního obchodu obsadit odborníky, aby se docílilo pružného a výhodného prodeje našeho zboží na světových trzích. Dále je prý nutno omezit neúčelný výzkum a kupovat raději licence jako SSSR, PIR, MIR a BLR. Doma by měly být dány podmínky konkurenci, aby bylo více zboží na trhu a hlavně ceny šly dolů. Rovněž i ve mzdové soustavě by prý mělo dojít ke změnám.

V souvislosti se zaváděním nové soustavy u ČSD dochází postupně ke snižování přepravy nakládky a současně s tím dochází ke snižování platů zaměstnanců provozu, zvláště posunovačů až o 300 Kčs měsíčně. V žst. Ústí n.L. se toto opatření odráží ve špatné morálce zaměstnanců. Mezi vedením žst. a zaměstnanci dochází k nezdravým diskusím v tom smyslu, zda se poměry u ČSD budou stále zhoršovat, nebo zda jde o přechodný stav. Dožady nejsou vedoucími pracovníky dostatečně vysvětlovány.

V n.p. Moravia Mariánské Údolí, okr. Olomouc je mezi hospodářskými pracovníky všeobecná lhostejnost, jejíž příčinou je zrušení již zaběhnuté výroby sporáků a její převe-

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

dení na Slovensko. Zaměstanci podniku kritizují, že na jedné straně se prosazuje efektivní výroba, ale na druhé straně dochází k zásahům shora, které neberou žádné ohledy na zájmy, připomínky a snahy závodů.

Podobná situace byla zaznamenána také v MCHZ dusíkárně Ostrava, kde jsou pochyby o splnění plánu zvýšeného oborovým ředitelstvím v Bratislavě. S nelibostí bylo přijato rozhodnutí převést výrobu kyseliny adipové do Novák na Slovensku.

Vedení Střední dráhy Olomouc není schopno provést rozpis práce až na výkonné jednotky, protože ministerstvo dopravy dosud nerozpracovalo plán na rok 1967. Je tím snížena kontrola a odměňování podle vykonané práce a ČSD hospodaří ze dne na den, maximálně podle týdenních požadavků přepravců.

Podle důvěrně získané zprávy pochopili vedoucí pracovníci Třineckých železáren zásady nové soustavy tak, že tato jim dává podnět k tomu, aby stanovili pokud možno nejnižší plán. Nová soustava údajně neumožňuje překročit plán více než na 102 % a překračování plánu není prý pro podnik výhodné. Na výrobních oblastech jsou vypracovány dvojí plány, jeden pro oblast, kde jsou vyčísleny možnosti splnění plánu a druhý pro podnik, který má jiné údaje s dostatečnými rezervami pro splnění plánu za každých okolností.

V prostředí technických kádrů v n.p. MEOPTA Přerov byl získán názor, že nová soustava nevyřeší naši hospodářskou situaci. Bude prý konečně načase uvažovat o předání některých závodů pod patronaci kapitalistických monopolů, jako je tomu např. v Polsku. Hovoří se o tom, že za tím účelem byli již západní průmyslníci koncem roku 1966 v ČSSR.

Ředitel Masného průmyslu v Příbrami sdělil, že mezi zaměstnanci výseku masa je značná nespokojenost s dosavadními výdělky. Dělníci otevřeně reptají a vyhrožují stávkou. Na tomto úseku stávkovali ze stejných důvodů již v r. 1966.

- 3 -

V n.p. TATRA Kopřivnice se provádí v důsledku denivelizace zpevňování norem. Tato opatření však nejsou vždy řádně vysvětlena a dochází k nedorozumění mezi zaměstnanci a k narušování provozu. Např. v jednom středisku závodu odešli 3 zaměstnanci z odpolední směny domů na protest proti tomu, že jim byla zpevňována norma o 11 %, aniž to s nimi bylo předem projednáno. Ve středisku nové kovárny došlo k narušení práce po zveřejnění rozdělení prémie. Dělníci se shlukli kolem informační tabule a vyslovovali své námítky proti opatření, že se mezi zaměstnance rozděluje rovnoměrně 80 % prémie a 20 % zůstává k dispozici mistrům. Kritizovali, že mistři rozdělili tuto částku jen mezi své známé.

Řada nepřiznivých ohlasů je zaměřena na celkovou cenovou politiku v našem státě a neustálé snižování životní úrovně.

Velmi ostré komentáře jsou vyslovovány ke 300 % zdražení náhradních dílů k zahraničním vozům, což prý nebylo nikde zveřejněno. Občané vyslovují názory, že toto opatření způsobí, že údržba zahraničních vozů pro normální lidi bude prakticky neúnosná.

S obavami se hovoří o stále stoupajících cenách stavebního materiálu, čímž se znemožňuje individuální bytová výstavba. V tomto směru jsou zaznamenávány nepřiznivé ohlasy ze všech krajů republiky.

Někteří předšedové JZD v okrese Klatovy v souvislosti s vydáním směrnice o obrátové dani pro JZD poukazují na to, že dnes na tom budou lépe soukromí zemědělci, kteří platí jen zemědělskou daň a daň z obrátu platiti nemusí. Ke vzniku okresních zemědělských sdružení vyjadřují zemědělci značně skeptické názory, že se těžko podaří změnit situaci na vesnici, neboť je nedostatek pracovních sil. Vyslovují obavy, že zaměstnanci okresní zemědělské správy, kteří přejdou do podniku okresního zemědělského sdružení, nebudou placeni státem, ale přímo uvedenou organizací, čímž prý vzniknou značné finanční náklady.

Na okrese Strakonice se počínají množit žádosti soukromých zemědělců o provedení změn v HTÚP. Do současné doby bylo podáno již 15 stížností drobných zemědělců. Nejvíce požadavků je z bývalého okresu Blatná. Podobné požadavky se vyvíjely v okrese Nitra.

- 4 -

Ve Středočeském kraji byl zaznamenán rostoucí počet žádostí o vystoupení z JZD. Nejvíce případů (50) bylo za I. čtvrtletí v okrese Příbram. Dále se zvyšuje počet žádostí traktoristů o rozvázání pracovního poměru. Členové JZD v Ředvicích a Nechvátovicích zdůvodňují žádosti o výstup tím, že v dnešní době se jim bude dařit lépe při soukromém hospodaření. Vyskytují se i požadavky o navrácení hospodářských usedlostí odebraných podle zákona č. 50. V některých případech jsou žádosti zaměřeny jen na vrácení obytných budov, což býv. majitelé po právní stránce docilují. Očekává se nové právní ustanovení k úpravě vlastnických vztahů v zemědělství, jež má být vydáno do konce roku. Ojedinělé výstupy z JZD jsou hlášeny i z okresů Kolín, Kutná Hora a Beroun. V JZD Žamberk ve Východočeském kraji podalo v poslední době 12 členů družstva včetně předsedy odhlášku z JZD.

Mezi techniky v závodě ČKD se značně nepříznivě hodnotí zpráva, že do ČSSR má přijít na praxi asi 2.500 vietnamských občanů. Po stránce finanční se to hodnotí jako další nákladná investice, která bude republiku stát točně asi 60 mil. Kčs. Bude to prý i značné zatížení pro závody, kam budou Vietnamci přiděleni, protože k nim bude nutno dát zkušené odborníky.

V Praze dne 18. dubna 1967.

12.4.67
V Praze dne 12. dubna 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády CSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

V ohlasech na zavádění nové soustavy řízení nebyly v uplynulém týdnu zaznamenány žádné nové závažnější poznatky. Ze zpráv jednotlivých KS SNB je patrný jejich pokles. Pracujícími je často vyslovován názor, že nová soustava sice postupně vyřeší nedostatky v národním hospodářství, ale na úkor životní úrovně. V jednotlivých ohlasech ze Severočeského, Západočeského a Severomoravského kraje jsou vyjadřovány obavy z další existence a nezaměstnanosti.

Ze západočeského kraje jsou hlášeny projevy nespokojenosti zaměstnanců KVHU Vřesová. Vzhledem k tomu, že není zajištěn odbyt briket do zahraničí, snižuje se jejich výroba. V porovnání s I. čtvrtletím t.r. byl snížen plán asi o 67 %. Podnik zastavil nábor pracovníků a brikety jsou údajně vyráběny pouze v některé dny. Mezi zástupci, kteří nejsou pracovníčně vytíženi, vznikají obavy z propouštění.

U většiny zaměstnanců n.p. Ostroj Opava se projevují existenční obavy, protože není údajně zajištěn odbyt výrobků a není také řádně zajištěna výrobní náplň pro rok 1967. Opozděně se hledá náhradní výroba. Stejná situace je prý i v Ústavu uhelného strojírenství v Opavě. Mnozí konstruktéři nemají práci a hledají si nová místa. Mezi zaměstnanci se šíří zprávy o tom, že dvou až čtyř let dojde u nás k nezaměstnanosti.

V souvislosti se zprávami o snižování počtu zaměstnanců v ostravských dolech a hutních závodech se rozšířila mezi dělníky a středně technickými kádry ocelárny NHKG v Ostravě-Kunčicích pověst o tom, že co nejdříve bude prý naší vládou odhlasován zákon na podporu nezaměstnaných. Čs. hospodářství prý prodělává v současné době vážnou krizi. Dokladem toho je snižování těžby uhlí a zavírání šachet. Jen v letošním roce má být uzavřen důl HLUBINA, čímž bude asi 7.000 lidí bez práce.

Mezi zaměstnanci OP CHEPOS Brno byl důvěrnou cestou získán zajímavý poznatek. Podle jejich názoru přes původní

- 2 -

dobré záměry v rámci nové soustavy řízení dochází k velkým nedostatkům v tom, že si podniky navzájem nevycházejí vstříc, ale naopak některé využívají svého postavení a vydírají ty, které jsou na nich závislé. Např. v akci HOMS-SYRIE ZPA Praha nebo Sigma Lutín vyžadují až 45 % příplatky k původní hodnotě. I když OP CHEPOS má proti takovému postupu námítky, musí na požadavky dodávajícího závodu přistoupit a až po obdržení výrobků může žádat státní kontrolu o revizi. Uvedený způsob má nepříznivý ohlas mezi zaměstnanci, z nichž někteří poukazují, že ÚV KSC a vláda dává podnikům legální možnost vzájemného vydírání.

Z řad obyvatelstva pražských obvodů jsou neustále zjišťovány záporné ohlasy k cenové politice. Pověsti o dalším připravovaném zdražování jsou rozšířeny i v některých místech Východočeského, Severočeského, Jihomoravského, Severomoravského, Západoslovenského a Středoslovenského kraje. Jsou uváděny různé termíny předpokládaného zdražení, nejružnější druhy potravin a průmyslového zboží, dále zvyšování poplatků za vodu, ze zahrádek, nájemného, garáží, za služby apod. Zvláště rozhořčeně je odsuzováno zdražování stavebního materiálu.

Ve Středoslovenském kraji v souvislosti s pověstmi o dalším zdražení jsou vyslovovány názory o klesající hodnotě čs. měny a o inflačním procesu.

V obcích Hřava, Bukovec, Horní a Dolní Lomná v okrese Frýdek-Místek je velmi nepříznivě posuzováno zavedení poplatků za plemenářské služby, jež činí až 250 Kčs. Následkem toho prý dochází k likvidaci prasnic a nedostatku selat. Zemědělci nakupují selata z nekontrolovaných chovů na Slovensku nebo v Polsku, čímž vzniká nebezpečí rozšiřování nemocí. V obci Písku byl již zjištěn výskyt obrny, přičemž zemědělec odmítá sdělit veterináři pramen získání selate z obavy před postihem. Je nebezpečí, že tímto způsobem může dojít k přenesení většího počtu různých nemocí.

10.4.67
V Praze dne 8. dubna 1967.
Cj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci stručný výtah z rozboru současného stavu a vývoje hospodářské trestné činnosti v podmínkách nové soustavy plánování a řízení národního hospodářství a dosavadních zkušeností Veřejné bezpečnosti v boji s touto trestnou činností.

Příloha: 1/6

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

I n f o r m a c e .

Vážený soudruhu,

pracovníci Veřejné bezpečnosti provedli rozbor současného stavu a vývoje hospodářské trestné činnosti v podmínkách nové soustavy plánování a řízení národního hospodářství, a dosavadních zkušeností VB v boji s touto trestnou činností. Z tohoto rozboru budou vycházet další opatření a závěry pro zaměření a obsah práce Veřejné bezpečnosti.

V podmínkách experimentování a dílčího uplatňování nové soustavy řízení pokračovala hospodářská trestná činnost započatá v dřívější době a vznikala nová trestná činnost ve známých, ale i nových formách.

Z rozboru vyplývá, že v r. 1966 bylo odhaleno o 11.8 % více případů a o 10.6 % více pachatelů hospodářských trestných činů než v roce 1965. K poklesu došlo v odhalování hospodářských provinění o 12.8 %.

Nejpočetnějším a společensky nejzávažnějším druhem hospodářské trestné činnosti je rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, které tvoří 71.1 % veškeré odhalené hospodářské trestné činnosti. Tato trestná činnost se děje v několika základních formách: ve formě rozkrádání finančních prostředků, rozkrádáním materiálů, surovin, polotovarů, produktů, zboží nebo vzájemným prolínáním obou těchto forem, nebo v souvislosti s dalšími druhy hospodářské trestné činnosti.

Rozkrádání finančních prostředků se projevuje nejčastěji v účtárnách a pokladnách, u výběrčích a dalších osob, které jsou pověřeny manipulací s finančními prostředky. Rozkrádání je téměř ve všech případech spojeno s nepřipustnými machinacemi a zpravidla umožňováno tím, že v rozporu

102

- 2 -

s vyhláškou min. financí a gen. ředitele státní banky se kumuluje v jedné osobě funkce účetního, výběrčího a pokladníka. Tím je do značné míry znesnadňována kontrola a možnost včasného odhalování pachatelů. Další závažnou podmínkou umožňující rozkrádání je okolnost, že je prováděno velmi málo dokladových revizí.

V poslední době dochází k častějšímu odhalování případů rozkrádání finančních prostředků ve mzdové oblasti. Trestná činnost spočívá v tom, že jsou vykazovány práce, které nebyly provedeny a jsou za ně vypláceny neoprávněné mzdy a prémie, ve výplatních listinách se vykazují neexistující osoby nebo osoby, které se na práci nepodílely, na základě nepravdivých údajů jsou neoprávněně pobírány různé sociální dávky, dochází k případům zneužívání fondů mistrů atd. Velmi rozšířené je rozkrádání finančních prostředků prováděné formou krácení tržeb. V průběhu r. 1966 byly odhaleny některé závažné případy rozkrádání finančních prostředků ve spojitosti s výkupem nemovitostí, náhradami škod způsobených živelními pohromami, v souvislosti s poskytováním různých půjček na bytovou výstavbu atd.

Neméně závažné jsou případy tzv. neutrálního rozkrádání. Jeho společenská nebezpečnost je především v jeho masovosti. V řadě případů předchází této trestné činnosti vytváření neevidovaných přebytků, jejich následné rozkrádání a zakrývání různými administrativními, účetními a dokladovými machinacemi. Nejzávažnější podmínkou umožňující tuto trestnou činnost je takřka ve všech případech nedostatečná evidence, nesoustavná a neúčinná kontrola.

Současně s rozkrádáním byla v průběhu r. 1966 odhalena celá řada vážných případů zneužití socialistického podnikání, krácení daní, nedovoleného podnikání, spekulace, pašování, devizové trestné činnosti, úplatkářství a dalších.

Závažná trestná činnost se projevuje rovněž na úseku kultury. Ze strany kulturních organizací i jednotlivých umělců se projevují snahy docílit co největšího zisku a to i za okolností, že dochází k porušování platných právních norem.

- 3 -

Projevuje se to zejména v oblasti divadelní a estrádní činnosti, kdy se umělci dožadují na pořadatelích vedlejších odměn.

V poslední době se jako vážný problém začíná projevovat trestná činnost úplatkářství. Úplaty v penězích nebo naturálních požadují pracovníci dodavatelských organizací zejména v souvislosti s přijímáním zakázek, dále pracovníci odbytu, kteří rozhodují o přidělování úzkoprofilových materiálů a surovin. Úplaty nabízejí a dávají funkcionáři odběratelských organizací i jednotliví občané.

V posledních dvou letech po uvolnění cizineckého ruchu narůstá problematika spekulace, pašování a devizové trestné činnosti, které se dopouštějí jak naši občané, tak i cizinci.

Zkušenosti z odhalených případů hospodářské trestné činnosti ukazují, že pachatelé používají v podstatě stejných forem, metod a způsobů při páčení a zakrývání trestné činnosti jako v minulosti, ale používají i nových, nebo dříve na určitých úsecích neznámých, přičemž využívají některých opatření nové soustavy řízení a plánování národního hospodářství. Ukazuje se, že nejzávažnější formy hospodářské trestné činnosti motivované zjištnými cíli pachatelů se projevují mimo oblast působení ekonomických nástrojů nové soustavy. Dosavadní uplatňování nové soustavy nezabránilo, ani podstatněji neomezilo páčení hospodářské trestné činnosti ve známých i nových formách. Rovněž neomezilo možnosti, podmínky a příčiny trestné činnosti. Naopak v určitých směrech jsou možnosti a podmínky pro pachatele příznivější a to nejen v tom, že trestná činnost může být prováděna, ale i v tom, že v některých případech je menší riziko odhalení nebo znesnadněna dokumentace.

Bez zajímavosti není ani složení a charakter pachatelů hospodářské trestné činnosti.

Rozbor ukázal, že z celkového počtu pachatelů rozkrádaní odhalených v r. 1966, bylo 31,2 % manuálně pracujících, 21,6 % vedoucích provozoven, provozů a skladů, 12 % řidičů

- 4 -

a závozníků, 3.9 % účetních, pokladních a výběrčích, 2.7 % administrativních, kontrolních a revizních pracovníků, 2.1 % odpovědných hospodářských pracovníků, 0.8 % lékařů, školských a vědeckých pracovníků, 15.6 % ostatních zaměstnanců. Z celkového počtu všech pachatelů bylo 23.1 % v minulosti již trestáno, z toho však jen 11.5 % pro hospodářskou trestnou činnost.

Především je zarážející vysoký podíl ostatních, než manuálně pracujících. Je zřejmé, že jde o pachatele, kteří měli dobré společenské postavení a důvěru. Výjimkou není ani vyšší vzdělání, příkladná pracovní aktivita, zralejší věk atd. U většiny z nich nejde o jednorázové vybočení, naopak o promyšlené, předem připravené a opakující se trestné útoky, v mnoha případech byla trestná činnost páchána soustavně i po dobu několika let. Ani recidiva zde není ústředním problémem, neboť u trestné činnosti rozkrádání dochází k neustálému přílivu nových pachatelů. Trestná činnost je ve většině případů motivována zjištěnými úmysly, snaha žít nákladným způsobem života ovlivňuje pachatele natolik, že tomu podřizují své jednání.

V souvislosti se zjišťováním trestné činnosti byly v průběhu r. 1966 zjišťovány i poznatky o různých negativních jevech ekonomicko-politického charakteru. Jde zejména o poznatky z oblasti dodavatelsko-odběratelských vztahů a vztahů mezi podniky, kdy se mnohdy nesporně negativně projevuje monopolní postavení některých podniků. Jde o požadavky podniků na různé práce, zařízení, stroje, suroviny, materiály atd., které nejsou v řadě případů uskutečňovány včas, v žádaném množství, kvalitě, ceně apod., jak zní obsahy hospodářských smluv. Poptávka v některých uvedených směrech značně převyšuje nabídku a z toho těží především dodavatelé s monopolním postavením. To spolu s dalšími problémy vyvolává nezdravé napětí v celém národním hospodářství, deformuje socialistickou soutěž, oslabuje působení trhu atd. Odběratelé, kteří jsou často v tíživé situaci, souhlasí s požadavky dodavatelů, i když si uvědomují, že musí např. zaplatit vyšší ceny.

- 5 -

Negativní tendence se projevují i na úseku tvorby hrubého důchodu (zisku) a jde v podstatě o spekulativní protispolečenské tendence, které jsou v rozporu s principy nové soustavy. Je zjišťována řada poznatků, že některé podniky v zájmu snížení výrobní spotřeby tak činí na úkor užité hodnoty výrobků, na úkor realizační ceny. Charakteristickým rysem různých spekulativních tendencí jsou snahy dosáhnout jednostranných neodůvodněných výhod, využít okamžitých potíží v uspokojování trhu určitým výrobkem k získání neoprávněných přírážek, zvýšení ceny, vyhnout se určitým povinnostem v placení úroků apod.

Pracovníci Veřejné bezpečnosti se mnohdy setkávají na závodech s tím, že vedoucí a odpovědní hospodářští funkcionáři neochotně dávají k dispozici skutečnosti a materiály signalizující podezření na trestnou činnost a nevytváří vhodné podmínky pro její rychlé a důsledné odhalení ve spolupráci s orgány VB. Někdy se projevují i snahy řešit vážné případy rozkrádání a další trestné činnosti vnitropodnikovou cestou v rámci zvýšené odpovědnosti a pravomoci vedoucích a odpovědných hospodářských pracovníků. Vyskytly se i ojedinělé případy, kdy byly vyvozovány závěry proti pracovníkům, zejména revizním, kteří proti vůli vedoucích hospodářských pracovníků předali orgánům VB některé poznatky a materiály o trestné činnosti osob v podniku.

V poslední době se pracovníci VB setkávají dále se značnými potížemi při vyžadování revizí. Revize jsou zahajovány s velkým zpožděním a mnohdy jsou i značné průtahy, než jsou skončeny. Největší potíže v tomto směru jsou na úseku obchodu, zemědělství a v místním hospodářství.

Dále se ukazuje, že v podmínkách nové soustavy plánování a řízení národního hospodářství dochází do jisté míry ke ztížení možností dokumentace trestné činnosti. Odstraňování direktivních prvků z řízení vede mj. i k podstatnému zužování administrativy. Dochází k rušení určitých dokladů, které dříve byly běžně využívány k oficiální dokumentaci,

5.4.1967

106

V Praze dne 4. dubna 1967

Čj. M-009/67

Výtisk číslo : 2

Počet listů : 1

Soudruh

Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

Archiv bezpečnostních služeb

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

107

- 6 -

zejména rozsahu a doby provádění trestné činnosti. Je rušena řada normativních předpisů, které direktivně upravovaly činnost jednotlivých hospodářských úseků.

Tento stručný výtah z rozboru současné hospodářské trestné činnosti Ti, vážený soudruhu, zasílám předběžně k informaci. Ve spolupráci s Generální prokuraturou je zpracováván podrobný komplexní materiál k těmto otázkám, který bude rovněž obsahovat konkrétní závěry a úkoly vyplývající pro jednotlivé resorty. Generální prokuratura bude materiál po dokončení předkládat v souladu s plánem jednání vládě.

V Praze dne 10. dubna 1967

Se soudružským pozdravem

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

108
11. 12. 67

V Praze dne 7. prosince 1967.

Cj. M-009/67

PRÍSNE TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Soudruh
Jozef Lenárt
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/4

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

109

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

V uplynulém týdnu nedošlo k podstatným změnám v ohlasech na zavádění nové soustavy řízení. V porovnání s obdobím předcházejících týdnů dochází ke zdatelnému poklesu ohlasů. Nejvíce poznatků negativního rázu bylo zaznamenáno opět v Severočeském a Severomoravském kraji.

Podle důvěrně získané zprávy má např. ČSSS Krásná Lípa, okr. Děčín přibližně 2,5 mil. Kčs neplánovaných ztrát za rok 1966. Na podřízených hospodářstvích se hospodaří živelně, převládá zde zmatek v účtování a je proto nebezpečí, že dojde k velkým ztrátám i v r. 1967. V okrese Děčín nebyl dosud pro novou soustavu řízení na úseku zemědělství vypracován finanční plán, takže zemědělské závody jsou bez finančních prostředků. Ve středisku STS v Benešově n. Plouč. je skladováno na volném prostranství velké množství nových zemědělských strojů v hodnotě asi 4 mil. Kčs. Stroje byly zajištěny smluvně již v r. 1966, ale zemědělské závody je nemohou odebrat právě pro nedostatek finančních prostředků.

KS SNB Brno získala důvěrnou cestou poznatek, že ve Výzkumném ústavu tváření strojů proběhla přednáška k nové soustavě řízení. Některé argumenty přednášejícího inž. KRIVÉHO z katedry politické ekonomie VUT vzbudily mezi zaměstnanci ústavu velký rozruch. Inž. KRIVÝ např. uvedl, že ČSSR nemá krytých 36 miliard Kčs a v zahraničí nám odmítají úvěr mimo USA, které nám ho poskytují na 12 % úrok. Do SSSR prý prodáváme boty za 19 Kčs a kupujeme odtud obilí - 1 q za 300 Kčs.

KS SNB Praha, Plzeň, České Budějovice a Ostrava zaznamenaly v uplynulém týdnu nepříznivé ohlasy na zdražování životních potřeb. Někteří občané kritizují, že se provádí nepřetržitě zvyšování cen různého zboží, aniž by to bylo publikováno v denním tisku. Mezi zájemci o nová vozidla

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

ŠKODA MB 1000 je rozšířena pověst, že jejich cena na vnitřním trhu má být zvýšena o 18 % a na zahraničním o 22 %. Podobně se hovoří, že i u všech ostatních vozů dojde ke zvýšení cen nejméně o 5.000 Kčs.

V Jihočeském kraji byly zachyceny nepříznivé ohlasy na zvýšení vkladů na družstevní výstavbu, které prý činí asi 30 %. Rovněž na Ostravsku je odsuzováno předpokládané nebo již realizované zdražení stavebního materiálu, nájemného, vody, autosoučástí, poplatků za opravy apod. Např. se konkrétně uvádí, že cena montáže televizní antény byla zvýšena z 300 na 900 Kčs. Zákazníci prý o tomto zdražení nevědí a vznikají z toho různé dohady a kontraverze se zaměstnanci opraven.

V souvislosti s reorganizací ministerstva zemědělství a potravinářského průmyslu byly v Bratislavě zjištěny ojedinělé názory, že toto opatření si v okresech vyžádá zvýšení počtu odborníků a další rozšíření aparátu. Současně se hovoří o tom, že do funkce ministra zemědělství bude jmenován s. MESTEK, u něhož prý je předpoklad, že bude zvýhodňovat nákup na úkor zemědělců.

Mezi zemědělci na Olomoucku vyvolalo usnesení ÚV KSČ k otázkám řízení v zemědělství a výživě určité rozpaky. Hovoří se zde o tom, že podobných usnesení bylo již mnoho, ale přesto se nic nezměnilo. Úbytek pracovních sil v zemědělství trvá a vzhledem ke špatným materiálním podmínkám je třeba s ním i nadále počítat.

30. 3. 67
M
V Praze dne 29. března 1967.

Čj. M-009/67.

Výtisk číslo : 2
Počet listů : 1

Soudruh

Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

112

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Největší počet ohlasů na zavádění nové soustavy byl v minulém týdnu zaznamenán v Severomoravském a Severočeském kraji. Z ostatních krajů je hlášen výskyt negativních poznatků k nové soustavě řízení pouze v ojedinělých případech. Projevy nespokojenosti se týkají zejména otázek odměňování za práci, nedostačků v zajišťování plynulosti provozu, je poukazováno na vznik nezdravých meziodníkových vztahů a dalších administrativních mezičlánků apod.

Ohlasy tohoto druhu jsou zjišťovány např. v n.p. TATRA Studénka, kde není zajištěna práce a zaměstnancům je udělováno náhradní volno.

Dělníci střediska 300 v n.p. MEOPTA Přerov prohlašují, že nová soustava jen zvyšuje zmatek ve výrobě. Není jim prý jasné, jak naše národní hospodářství může prosperovat, když např. výrobek MEOPTON 70 je vykalkulován na 92.000 Kčs a do SSSR je prodáván za 50.000 Kčs.

V podniku ČSPLO Děčín dochází při uplatňování nové soustavy řízení k řadě potíží na úseku vodní přepravy. Vážným problémem se stává vnitrostátní přeprava uhlí z Vaňova do Prahy. Při jednání ČSPLO a n.p. UHLOZBYT Praha nedošlo letos k dohodě o přepravních tarifech a zástupci UHLOZBYTU prohlásili, že přepravu uhlí budou provádět po železnici. V důsledku toho nebude využita kapacita plavidel ČSPLO, na druhé straně pak bude docházet ke značnému zdržování vagonů v pražských závodech. Vzniknou také potíže s uskladněním uhlí, protože nebude využito velké překladiště ČSPLO v Praze - Holešovicích.

V souvislosti se zavíráním provozů a snižováním stavů v Ostravsko-karvinském revíru roste počet projevů existenční nejistoty a nespokojenosti u zaměstnanců dolů.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

Stejně nedobry vývoj situace je rovněž signalizován ze SHR, Severočeský kraj. Hlavním důvodem nespokojenosti a nervozity horníků i technických kádrů je nejasnost koncepce dalšího plánu těžby uhlí. Nikdo prý neví, co se bude dále dělat, kde a kolik uhlí se bude těžit apod. Stávající situace vyvolává nejen roztrpčenost zaměstnanců, ale vede i ke značným hospodářským ztrátám.

Obdobná nepříznivá situace v oblasti těžby uhlí je zaznamenávána i ve Středoslovenském kraji v okrese Prievidza.

Téměř ve všech krajích republiky jsou předmětem stáleho zájmu občanů očekávaná cenová opatření. Podle různých "předpovědí" má dojít dnem 1. dubna t.r. ke zvýšení cen automobilů o 5 %, poplatků ve školkách a jeslích o 50 %, hovoří se o postupném zdražování řady výrobků jako např. náhradních součástek, zinkového plechu atd. Byly zaznamenány i ojedinělé diskuse o měnové reformě a možné inflaci, kterou prý zavíní soustavné neplnění úkolů zahraničního obchodu.

V jihomoravském kraji byl kromě jiných projevů nespokojenosti se zdražováním zachycen poznatek, že mezi zaměstnanci OSP v Třešti se hovoří o tom, že koncem března bude zasedání ÚV KSČ, které definitivně rozhodne o zvýšení maloobchodních cen. Rovněž prý má dojít k výměně některých členů vlády.

Na školení zaměstnanců státního obchodu ve Starých Splavech, okr. Česká Lípa hovořil mj. o cenách a cenové politice inž. HORNÍČEK. Uvedl, že stát u nás doplácí na celou řadu výrobků denní spotřeby 12 miliardami Kčs ročně. Aby se tyto ztráty vyrovnaly, má dojít k úpravě maloobchodních cen zboží přinejmenším ve stejné výši. Dále přítomným sdělil, že na zboží ze socialistických států je uvalována státem přírážka 125 %, z kapitalistických států 250 % a z rozvojových zemí 215 %.

K vývoji mezinárodní situace jsou hlášeny jen ojedinělé poznatky, vesměs ještě k událostem v ČLR. V podstatě se však neliší od dříve zjištěných názorů.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

114

15.3.67.

V Praze dne 14. března 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/3.

Mn

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

17.2.67

V Praze dne 14. března 1967.
Čj. M-009/67.

V Praze dne 14. března 1967.

Seznam
Jana J. K. K. T.
Královské vily ČSR

Právní

Věcný soudruh,

v příloze T1 esliže k inform. zprávě o ohlasech
naši občanstvem, základou na uplynul. den.

Se souhlasným podpisem

Právní 1/3.

P

111

Archiv bezpečnostních složek

PRÍSNE TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech obyvatelstva.

V celostátním měřítku se i nadále projevuje zájem pracujících o problémy související s novou soustavou řízení. Z poznatků jednotlivých KS SNB vyplývá, že názory na zavádění soustavy se v podstatě opakují. Stále se vyskytují nedostatky vzniklé malými znalostmi zásad nové soustavy řízení, v jednotlivých případech i nezodpovědným postupem vedoucích hospodářských pracovníků apod. Poznátka z uplynulého týdne ukazuje, že nejvíce nespokojenosti vyvolává i nadále otázka odměn za práci.

Projevy nespokojenosti a nesouhlasu různé intenzity jak u jednotlivců, tak i mnohdy u skupin pracujících v důsledku mzdových úprav, zpevnování norem, rozdělování podílu ze zisku podniků, špatné organizace práce, nedostatků v plánování apod. byly zaznamenány v různých závodech a podnicích ve všech krajích ČSSR.

Např. bylo zjištěno, že v n.p. PREFA Ústí n.L. - Vranov je značně napjatá situace mezi zaměstnanci a vedením závodu. Příčinou je údajně nesprávné vyplácení podílu ze zisku podniku. Zaměstnanci poukazují na to, že úředníci na vedení podniku včetně sekretárek obdrželi prémie 1.000 - 5.000 Kčs, ačkoliv se na plnění plánu nepodíleli. Bylo prověřeno, že podíly z výsledku hospodaření byly rozděleny skutečně jen na vedení podniku, zatímco dělníci ve 13 provozovnách nedostali nic. Vedení podniku se vyhýbá svůj postup pracujícím vysvětlit. To mělo za následek, že dělníci provozovny Vranov dne 9.3.1967 do 10.00 hod. nepracovali. Rozhodli se zahájit dne 13.3.1967 stávkou, nebudou-li jim prémie vyplaceny. Celá záležitost byla projednávána prostřednictvím ROH.

V souvislosti se zaváděním nové soustavy řízení, zavedením volných sobot a snižováním požadavků na těžbu uhlí v OKR jsou stále častěji zjišťovány obavy horníků o další pracovní perspektivy. Hovoří mezi sebou o tom, že do r. 1970 má být snížen stav zaměstnanců OKR o 18.000 lidí.

- 2 -

Dne 9. a 10.3.1967 odmítlo pracovat 7 lesních dělníků závodu Červený Hrádek - polesí Nový dům, okr. Chomutov v důsledku nespokojenosti s nízkou mzdou. Uvedení dělníci podezírají polesného TUREČKA, že je již několik měsíců zkracuje na mzdách. Záležitost je řešena vedením leduního závodu.

Pro nespokojenost s nízkými výdělky přerušilo práci dne 7. a 8.3.1967 11 mechanizátorů a traktoristů JRD Tisovec, okr. Rimavská Sobota. Ze stejných důvodů odmítly pracovat dne 1.3.1967 4 dojičky z JRD Dužava, okr. Rimavská Sobota.

Téměř ve všech českých a moravských krajích jsou hlášeny poznatky o obavách občanů z připravovaného dalšího zdražení spotřebního zboží, nábytku, stavebního materiálu, výrobků z umělých hmot a ze zdanění prodeje zemědělských produktů v drobném.

Značná část zaměstnanců OP ŠKODA, závod válcovny Plzeň podkazuje na stávající hospodářskou situaci a na provedené zdražení 1.200 druhů drobného zboží v průměru o 25 %. V některých případech je v souvislosti s tím vyslovována nespokojenost se stávajícími výdělky.

Zaměstnanci Vodohospodářské služby v Rychnově n.Kn. (kraj Východočeský) projevují nespokojenost se zdražením vodního zařízení a vody. Ve VCHZ Semtín je poukazováno na zdražení některých druhů zboží a poplatků za služby.

V okr. Žďár n.Sáz. se v poslední době projevuje zvýšený zájem o nákup hutního materiálu (pro stavební účely), neboť se předpokládá jeho zdražení. Rovněž se projevuje větší poptávka po motocyklech malých kubatur.

Ze Severomoravského kraje je hlášeno, že po dočasném snížení zájmu obyvatelstva o cenová opatření, jsou nyní opět zjišťovány nové ohlasy. Např. v OSP Přerov se hovoří o tom, že od 1.6.1967 má být zvýšeno nájemné o 30 - 40 %, upraveny ceny jízdného o 25 % atd. Zaměstnanci Agrostroje projevují nespokojenost s tím, že výstavba rodinných domků je sice oficiálně podporována, ale na druhé straně je neustále zdražován stavební materiál. Rovněž z Olomouce jsou hlášeny negativní

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 3 -

ohlasy k rostoucím cenám některých průmyslových výrobků, které jsou zdůvodňovány vyšší kvalitou zboží, což však neodpovídá skutečnosti.

Na Svitavsku (kraj Východočeský) se hovoří o přípravě měnové reformy.

V oblasti vývoje mezinárodních vztahů zůstává v předí zájmu obyvatelstva situace v ČLR. V porovnání s předcházejícími týdny nedochází v názorech na události v Číně k žádným změnám.

V Praze dne 14. března 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

8.3.67

118

V Praze dne 7. března 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/3.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNĚ !

Výtisk číslo : 2

Informační zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Z většiny krajů je hlášena vzestupná tendence kladných ohlasů pracujících na zavádění nové soustavy řízení národního hospodářství. Ojedinele se na závodech vyskytují nedostatky, které na jedné straně vyvolávají nespokojenost zaměstnanců a na druhé straně dochází k názorovým rozdílům mezi hospodářskými pracovníky. Vyplývá to zejména z nedostatečných znalostí nových opatření, odlišných názorů na řešení ekonomických problémů apod.

Podle zjištění se např. značně zhoršila situace po zavedení nové soustavy v závodě ŠKODA, Rotava. Slévárna, ze které byla část výrobního programu převedena do Č. Budějovic, není dostatečně vytižena. Zaměstnanci pravidelně každý týden nemají tři směny co dělat. Vzniká nespokojenost a nová soustava řízení je zesměšňována a vulgarizována.

Podle poznatků získaných v Jihomoravském kraji se nová soustava řízení národního hospodářství projevuje velmi nepříznivě na úseku hospodářských vztahů mezi podniky. Velmi se ztížilo zajišťování materiálů, protože podniky nejsou ochotny uzavírat hospodářské smlouvy, i když je na objednávce vyznačena důležitost úkolu. Začíná se projevovat výměnný obchod mezi podniky. Některé závody jsou poškozovány jinými a to různými přirážkami, které někdy znamenají až 100 % zvýšení ceny. Přitom určité druhy materiálů nelze nakoupit jinde, než u výrobních podniků. Typickým příkladem je n.p. ELEKTRO-Praga, závod Tanvald, kde dokáží vyúčtovat 20 % přirážku za zkrácení dodací lhůty. 50 % za malé výrobní možnosti a 25 % za malé možnosti expedování. Téměř totéž se projevuje u n.p. TESLA Hradec Králové. U takových podniků pak vzniká neoprávněný zisk a protože jde o monopolní výrobu, není možné nárokovat materiál jinde, čímž se také prodražuje výroba prototypu a maloseriových výrobků.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

120

- 2 -

Dne 2.3.1967 zastavilo práci 120 sklářských dělníků ve Spojených sklárnách Lednické Rovně, okr. Povážská Bystrica. Důvodem zastavení práce bylo nevyplacení prémie. Po vysvětlení situace vedením závodu dělníkům nastoupili po hodině opět práci. Původní rozhodnutí nevyplatit prémie vzhledem k nesplnění plánu výroby a odbytu nebylo zaměstnancům řádně vysvětleno a odůvodněno. Proto se vedení závodu rozhodlo prémie vyplatit.

V uplynulém týdnu došlo opět ve větší míře k rozšíření různých pověstí o připravovaném zdražení, které má být údajně provedeno dnem 1.4.1967. Poznatky tohoto druhu jsou hlášeny ze Středočeského, Zápačočeského, Severočeského, Jihomoravského a Severomoravského kraje. Všeobecně je velmi nepříznivě přijímáno zdražení stavebního materiálu. Negativní ohlasy jsou zaznamenávány téměř ve všech krajích. Např. v Rokytnici n. Jiz. (Východočeský kraj) došlo v důsledku zdražení stavebního materiálu k rozpadu Lidového stavebního družstva. Podle poznatků ze Západoslovenského kraje dochází u stavebních organizací k chaosu při přeceňování stavebního materiálu, neboť podklady pro to jsou nedokonalé. Ve Východoslovenském kraji byly zachyceny poznatky, že mezi občany se hovoří o dalším zdražení stavebního materiálu a některého zboží široké spotřeby, ke kterému má dojít ve II. čtvrtletí - údajně až o 300 %.

Ze Severočeského kraje je hlášen zprávek, že v současné době jsou v okrese Chomutov v prodejnách průmyslového zboží prováděny úpravy některých druhů průmyslového zboží jako např. televizních antén, lustrů, skla, porcelánu apod. Zvyšování cen je prováděno téměř každý týden v rámci jednotlivých oborových ředitelství.

Mezi zaměstnanci Hutního projektu Praha je diskutována otázka spolupráce v RVHP, která je považována za velmi nevýhodnou pro naše hospodářství. Jsme prý nuceni dovážet stroje a strojní zařízení za mnohem vyšší ceny, než v loňském roce. To bude mít za následek vážné ohrožení naší investiční výstavby a na dovoz v rámci RVHP bude prý náš stát doplácet stálým snižováním životní úrovně lidu.

121

- 3 -

Z oblasti mezinárodních vztahů zůstává v popředí zájmu pracujících situace v ČLR. Názory na vývoj v Číně a činnost přívrženců Mao-Ce-Tunga zůstávají v podstatě nezměněny. Většina pracujících tzv. "kulturní revoluci" ostře odsuzuje.

V Praze dne 7. března 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

2.3.1967 122

V Praze dne 1. března 1967.
Cj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/3.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PRÍSNĚ TAJNÉ I

Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Nový systém řízení národního hospodářství a celková naše hospodářská situace je stále předmětem zájmu pracujících a to zejména v podnicích a závodech, kde jsou prováděna ekonomická opatření, ovlivňující příjmy, příp. další perspektivu pracujících. Přes postupný pokles negativních ohlasů vyskytují se i nadále projevy nespokojenosti jednotlivců i kolektivů.

Téměř ve všech krajích byly zaznamenány v jednotlivých případech kritické připomínky ke způsobu odměňování, rozdělování prémie a růstu administrativního aparátu.

Např. ve Slovenských magnezitových závodech Hačava, okr. Rimavská Sobota, se vyskytly projevy nespokojenosti zaměstnanců s nesprávným rozdělením podílů ze zisku závodu za rok 1966. Ředitel závodu dostal údajně 33.000 Kčs a jeho náměstek 26.000 Kčs. Vysoké podíly obdrželi prý i administrativní pracovníci, zatímco kvalifikovaní mistři pouze 250 Kčs. Vzniklá situace ovlivnila nepříznivě plnění plánu v lednu t.r.

Ze Středočeského, Západočeského, Severomoravského, Jihomoravského a Západoslovenského kraje jsou hlášeny negativní ohlasy k zavádění nové soustavy řízení v zemědělství. V poznámkách se odrážejí názory části členů a funkcionářů JZD i zaměstnanců některých státních statků. Kritika je zaměřena především na údajně vysokou zemědělskou daň, nové pojistné, dále na zdražení prací STS, stavebního materiálu a umělých hnojiv. Někteří členové JZD prohlašují, že zemědělství se stalo odvětvím, které bude na novou soustavu řízení doplácet, protože oproti průmyslu musí vyrábět za každou cenu, i když jde někdy o nerentabilní výrobu. Vlivem nových opatření bude prý potlačena iniciativa dobrých JZD a špatná se nezlepší.

Např. v JZD Dolní a Horní Němčí na Uherskohradištsku poukazují funkcionáři na nové pojistění, které se zvyšuje v porovnání s loňským rokem o 50 - 60 tisíc Kčs, přestože do něj není zahrnuto hospodářské zvířectvo. K tomu je ještě nutno připočítat zdražení umělých hnojiv atd. Aby JZD kryla tato nová

124

- 2 -

vydání, musela by vyprodukovat o 35 % více v rostlinné i živočišné výrobě. V obou družstvech uvažují o tom, že zruší pojištění a riziko ponесou sami. Funkcionáři zmíněných JZD prohlašují, že novou soustavu řízení v zemědělství uvádějí v život lidé, kteří nemají přehled o pracovních podmínkách v JZD a jejich technickém vybavení. Ohlasy obdobného charakteru byly získány i v ostatních výše uvedených krajích.

Na konferenci družstevníků v Bratislavě-venkov, konané dne 22.2.1967 vystoupil předseda JRD Most na Ostrově a dokazoval, že na letošní rok se zvýší náklady družstva o 1,900.000 Kčs. Prohlásil, že novou soustavu si musí družstva kupovat za těžké miliony. Podobně se vyjadřovali i další delegáti. Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že na základě nespokojenosti se zaváděním nové soustavy řízení v zemědělství se rozhodlo 15 členů Okresní rady družstev z různých JRD v tomto okrese navštívit předsedu vlády s. Lenárta, u kterého chtějí protestovat a žádat ústupky ke zlepšení finanční situace.

Dne 17.2.1967 odmítlo pracovat 15 zaměstnanců skladu potravin v Dolných Krškanech z důvodů, že za měsíc leden 1967 dostali velmi nízký plat (v průměru 900 Kčs). Po projednání záležitosti s ekonomickým náměstkem ředitele nastoupili opět práci.

Pověsti o zdražení jsou hlášeny pouze ojediněle. V Západočeském kraji se hovoří o připravovaném zdražení potravin. V Brně a v Gottwaldově se začíná hovořit o tom, že od 1.4.1967 má být zdraženo nájemné - v průměru až o 200 %. V Gottwaldově se tyto pověsti rozšířily hlavně po zasedání Městského národního výboru, kde bylo konstatováno, že v r. 1966 se doplácelo na 1 byt v průměru asi 1.300 Kčs. Tím se zdůvodňuje nutnost přehodnocení bytových kategorií a celkového zdražení nájemného.

Mezi občany německé národnosti v okrese Cheb se hovoří o tom, že v NSR již nebudou poskytovány podpory ve výši 60 DM těm, kteří tam přijíždějí na návštěvu. Příbuzní v NSR prý musí podepsat prohlášení, že se budou o své hosty starat sami, všestranně je zabezpečí a nebudou požadovat žádnou podporu.

125

- 3 -

Většina ohlasů k mezinárodní situaci získaná ze všech krajů republiky obsahuje i nadále různé názory a hodnocení současné situace v Číně. V porovnání s minulými týdny se charakter ani podstata těchto ohlasů nemění.

Jednotlivci z řad nepřátelských osob předpovídají válečný konflikt mezi SSSR a ČLR, který prý bude znamenat konec socialistického tábora. Utěšují se, že dojde k obnovení jejich dřívější politické i hospodářské moci.

Zaměstnanci n.p. Tesla Rožnov, okr. Vsetín projevují otevřeně nespokojenost s navázáním diplomatických styků mezi RSR a NSR s tím, že je to vpád do zad státům Varšavské smlouvy.

V Praze dne 1. března 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

23.2.67 127

V Praze dne 22. února 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
obyvatelstva, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/2

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

167

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Ve všech krajích se projevuje mezi pracujícími stálý zájem o průběh praktického zavádění nové soustavy řízení. V ohlasech se i nadále odrážejí různé názory jednotlivců i skupin zaměstnanců ze závodů a to především na otázky mezd, rozdělávání prémie, dále na nedostatečnou připravenost základních podmínek pro zavádění nové soustavy v některých podnicích, ne-připravenost vedoucích pracovníků, růst administrativy apod. Vedle těchto poznatků je na druhé straně zjišťován větší zájem zaměstnanců různých podniků o prosperitu závodu a tím i o zvýšení vlastních příjmů. V podstatě má diskuse k nové soustavě řízení klesající tendenci.

Podle získaných poznatků dochází v poslední době ke zhoršování situace v uhelném průmyslu Středoslovenského kraje, zejména v dolech handlovského a nováckého revíru. Příčinou je snižování plánované těžby uhlí. Určená komise zde organizuje uvolňování zaměstnanců, zvláště fluktuantů a zahalečů. Toto opatření sice na jedné straně působí příznivě na zlepšení pracovní morálky, naproti tomu však ovlivňuje negativně celkovou situaci, protože dochází i k udělování mimořádných dovolených horníkům, omezování práce přes čas apod. Přijímání pracovních sil v jiných závodech jako např. v Chemických závodech W. Piecka v Novákách a v Elektrárně Zemianské Kostolany, okr. Prievidza, bylo zastaveno. Předpokládá se další zhoršování situace.

Z hlášení všech KS SNB vyplývá, že pověsti o dalším zdražování takřka utichly. Kromě několika jednotlivých bezvýznamných poznatků nebyly získány žádné podstatné zprávy.

Dánský obchodník Henig ANDERSON při svém posledním obchodním jednání v PZO Jablonex hovořil o tom, že v čs. hospodářství má dojít k opatření za účelem upevnění měny především vůči kapitalistickým státům. Tvrdil, že naše vláda bude nucena sáhnout k tomuto opatření, aby vyřešila tíživou hospodářskou situaci. Dodal, že tyto informace má ze zasvěcených kruhů, blíže je však neoznačil.

- 2 -

V oblasti mezinárodních vztahů je jednoznačně středem pozornosti obyvatel situace v Číně a v souvislosti s ní i vztahy ČLR a SSSR. Přes různost názorů a dohadů o příčinách tamních událostí je všeobecně odsuzován především postoj Číny k SSSR a činnost "rudých gard". V porovnání s většinou obyvatelstva v podstatě opašný názor na současnou situaci v Číně mají nepřátelské osoby. Projevují především radost z toho, že Čína napadá SSSR takovým způsobem, že může dojít k roztržce, která prý povede k urychlenému rozpadu socialistické soustavy. V celé situaci vidí především ohrožení SSSR a oslabení jeho vlivu v mezinárodním měřítku.

V Praze dne 22. února 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

15.2.1967

V Praze dne 14. února 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu
o ohlasech obyvatelstva, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

130

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Zavádění nové soustavy řízení je stále předmětem zájmu pracujících a jejich různorodých úvah a názorů. Často je poukazováno na to, že na vedoucích místech nejsou odborníci, ale politicky usměrňovaní lidé, kteří prý nejsou schopni řídit a odhalovat neproduktivní síly.

Důvěrnou cestou byla zjištěna neuspokojivá situace v žst. Praha-Vršovice. Příčinou je zavedení nového ekonomického systému bez předchozího důkladného seznámení zaměstnanců a bez projednání norem, které prý byly stanoveny příliš vysoko a neodpovídají skutečným podmínkám. Někteří zaměstnanci dávají výpověď ze zaměstnání. Jsou mezi nimi také pracovníci, kteří slouží u ČSD 10 - 15 let. V jednotlivých směnách posunovačů chybí za současné situace více než deset zaměstnanců. V důsledku toho je jen stěží zajišťováno plnění základních úkolů. Pramenem nespokojenosti je také nejistota, jaký bude plat a zda výhody nového systému vyváží nepravidelnost a vypětí při mimořádných směnách apod. V tomto směru nikdo zaměstnancům žst. nepodal objasnění a všichni vedoucí hospodářští, odboroví i straničtí funkcionáři se odvolávají na příkazy shora.

Obdobné projevy nespokojenosti u technických u řadových pracovníků jsou zjišťovány v žst. Lysá n.L., lokomotivním depu ČSD v Ústí n.L., žst. Zvolen a v hlavním skladu ČSD ve Vrútkách.

Vedle souhlasu s novým opatřením v naší ekonomice jsou zaznamenávány různé projevy odmítání a nespokojenosti jednotlivců a ojedinele i skupin. Poznatky tohoto charakteru jsou hlášeny z některých závodů zejména Severočeského, Zápa- dočeského, Jihomoravského a Severomoravského kraje.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

Mezi dělníky KPS Brno se rozmáhá nespokojenost a nedůvěra v novou soustavu řízení, ve vedení podniku a celého národního hospodářství. Zavedení nových mezd pokládají za útok na jejich platy.

Dne 3.2.1967 přerušilo na 2 hodiny práci asi 40 zaměstnanců strojírný Okresního průmyslového podniku Blansko, provozovna Letovice, na protest proti výtce vedoucího, že si špatně píší hodiny za úkolovou práci. Někteří dělníci ve strojírně na výrobu třídiček vajec udělali svou práci ve zkráceném termínu, avšak psali si plný počet hodin. Tento nesprávný postup vytkl vedoucí výroby místru Bohumilu DŘEVOVI, který na protest zorganizoval 2 hodinovou stávkou. Vedení podniku v Blansku provedlo prostřednictvím BOH opatření, aby se podobná situace neopakovala.

Dne 6.2.1967 nenastoupilo v JRD Vrbovce, okr. Senica do práce 16 dojiček. K nim se později připojili i krmiči dobytka, takže odmítlo pracovat asi 60 družstevníků z živočišné výroby. Důvodem zastavení práce bylo, že místo slíbených 12 Kčs za pracovní jednotku dostali vyplaceno jen 11 Kčs. Při řešení situace v JRD byla družstevníkům slíbena výplata prémie ve výši 8 Kčs za 100 lt nadojeného mléka. S tím souhlasili a nastoupili opět práci.

Dne 3.2.1967 odmítli zaměstnanci poštovního úřadu 2 ve Zvolení naložit poštovní zásilky do rychlíku na Košice. Naložili jen listovní a peněžní zásilky, ostatní nechali na místě. Své jednání odůvodňovali tím, že nedostali za leden prémie v předpokládané výši. Po delším přesvědčování byly zbývající zásilky naloženy, ovšem až příštího dne.

Z několika krajů byly hlášeny značně nepříznivé ohlasy na VI. všeodborový sjezd. V těchto ohlasech je vyslovován shodný názor, že odbory v současné době ztratily svůj význam a nemohou se postavit za požadavky dělníků. Obecně se hovoří o tom, že je škoda peněz za odborové příspěvky.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dne 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

132

- 3 -

V Autoopravných TATRA a Jihomoravských armaturkách Hodonín jsou tendence zaměstnanců vystupovat z ROH v důsledku tlaku podniku na zvýšení produktivity práce zpevněním norem a novou organizací práce. Zaměstnanci požadují, aby ROH hájilo zájmy dělníků a postavilo se proti těmto opatřením, jinak že přestanou platit příspěvky.

Pověsti o zdražování se vyskytují jen jednotlivě v nepodstatné míře, opakuje se však termín 1.4.1967.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že zaměstnanec Státní pojišťovny ve Slaném HORÁČEK hovořil mezi svými známými o tom, že se na ministerstvu financí dověděl o přípravě závažných finančních opatření. Má prý být uplatňována snaha odpoutat se od rublové platební oblasti a přejít na oblast dolarovou. Na červen nebo červenec t.r. se připravuje devalvace naší měny. Na základě těchto opatření prý bude volná směnitelnost dolaru za korunu a bude umožněno provádět bez omezení obchodní styky s kapitalistickými státy. Toto opatření má prý vést k určité konkurenci a zlepšení výroby v našich podnicích.

V Tunisu byl operativní cestou získán poznatek o tom, že mezi čs. občany v zahraničí je rozšířena panika, že v ČSSR dojde k devalvaci a výměně peněz. Tyto pověsti prý rozšiřují naši občané vyjíždějící služebně do zahraničí. Rovněž se zde hovoří o tom, že má dojít ke zrušení TUZEXU, což je považováno za nesprávné.

Z obce Rájec-Jestřebí, okr. Blansko byl získán poznatek, že se mnozí výstupy z tamního JZD. Na podzim vystoupil Josef BEZDĚK, nyní má podanou odhlášku František BRÁZDA, který ukončil zemědělskou ekonomickou školu a o vystoupení uvažují družstevníci HORÁLEK a NĚMEC. Na veřejnosti se hovoří že opět bude možno soukromě hospodařit.

V okrese Martin se v souvislosti s návštěvou s.Brežněva v ČSSR vyskytly názory, že důvodem jeho cesty byly hospodářské problémy, neboť SSSR v budoucnu už nebude moci plně

- 4 -

uspokojovat naše požadavky. Konkrétně prý se jedná o dodávky pšenice. Občané z toho vyvozují, že dojde ke zhoršení zásobování moukou a zvýšení cen chleba a pekařských výrobků.

Vízoví cizinci z NSR, kteří přijíždějí za obchodním jednáním na PZO Jablonex hovoří o tom, že NSR prý v letošním roce uzavře smlouvu o najímání pracovních sil z ČSSR. Podle jejich názoru jsou prý Češi jako pracovní síly daleko výkonnější než dělníci z Řecka, Itálie nebo Španělska. Na základě toho prý již začala v NSR velká kampaň k propouštění zahraničních dělníků. Ve smlouvě má být článek, že čs. vláda bude za vydělané devizy dovážet do ČSSR různé druhy zboží.

Převládají názory, ve kterých jsou ostře kritizovány provokace "rudých gard" proti velvyslanectví SSSR v Pekinu a pracovníkům ostatních socialistických zemí. Většina občanů se shoduje v názoru, že akce "rudých gard" organizované skupinou kolem Mao-Ce-Tunga nahrávají politice USA a několik vlivných jednotlivců si vyřizuje účty na úkor celého národa a jednoty socialistických zemí. Jednotliví občané mluví o situaci v ČLR jako o akci USA, které prý využily rozporů mezi komunistickými stranami k rozpoutání nenávisti vůči SSSR a ostatním socialistickým zemím. Uvolňují se tak ruce pro barbarské akce ve Vietnamu a snaží se vyvolat přímý vojenský konflikt mezi SSSR a ČLR a připravit si podmínky i pro akce proti socialistickým zemím ve střední Evropě. V Západoslovenském a Středoslovenském kraji byly zjištěny názory, zda by nebylo únosné přerušit s ČLR diplomatické styky a ponechat se neustále hrubě urážet. Mezi kulturními pracovníky v Západoslovenském kraji je tato otázka spojována s účelem návštěvy s. Brežněva v ČSSR.

Návštěvu s. Brežněva v ČSSR dávají do souvislosti s nepříznivým vývojem situace v Číně i někteří občané Jiho-moravského kraje. Vyslovují názory, že slo o důležitou poradu před rozhodným postupem SSSR vůči ČLR.

134

- 5 -

Podle poznatků z Jihočeského kraje jsou současné oficiální návštěvy různých evropských zemí sovětskými státníky hodnoceny v souvislosti s událostmi v Číně jako diplomatická ofenziva SSSR s cílem hledání a navazování kontaktů se Západem vzhledem k hrozícímu čínsko-sovětskému konfliktu. Obdobný poznatek byl zjištěn i ze Středoslovenského kraje.

V Praze dne 14. února 1967

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

8/2 67

135

V Praze dne 7. února 1967.
Čj.M-009/67.

Soudruh
Josef L e n á r t
předseda vlády ČSSR
P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/4

Se soudružským pozdravem

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 4 -

Inž. PELÍSEK

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 41/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech obyvatelstva.

Zájem veřejnosti o zavádění nové soustavy řízení národního hospodářství a dosavadní výsledky neklesá a zůstává zhruba na úrovni uplynulých týdnů. Vedle postupně se množících kladných ohlasů jsou však i nadále zaznamenávány projevy nespokojenosti, zejména u řadových pracovníků různých závodů a podniků. Značný podíl na vzniku negativních ohlasů má stále trvající nejasnost zásad nové soustavy v některých závodech zejména Severočeského, Severomoravského a Středoslovenského kraje. Častým předmětem diskusí v souvislosti se zaváděním nové soustavy je také údajný růst administrativy.

Podle poznatků KS SNB Praha začíná se v závodech Středočeského kraje projevovat poněkud větší tlak na mzdovou politiku, která se stala v důsledku probíhajících změn v ekonomice jednou z hlavních zájmových otázek pracujících. Snaha po docílení vyšších příjmů se soustředila především na prémie a mimořádné odměny. Poznatky podobného charakteru jsou hlášeny i z Jihočeského kraje.

Na okrese Kolín se všeobecně hovoří o denivelizaci mezd, přičemž je poukazováno na nízké mzdy dělníků, zdražování zboží a stagnaci v otázkách platů. Hovoří se o vysokých platech vedoucích hospodářských a politických pracovníků. Nespokojenost s nízkými platy se projevuje také mezi dělníky CKD Tatra Smíchov, zvláště na montáži. Při výplatě se zde údajně již několikrát hovořilo o nutnosti stávky, se kterou by se nemělo čekat více jak jeden měsíc.

V souvislosti se zaváděním nových forem řízení jsou vytvářeny podmínky k tomu, aby závody mohly více než dosud přicházet do přímého obchodního styku se zahraničními zákazníky. Proto jsou posilována oddělení odbytu na závodech pracovníky, kteří ovládají cizí jazyky. Mezi zaměstnanci brněnských závodů se podle získaných poznatků vyskytují názory, že na uvedený úsek jsou povoláváni býv. pracovníci

- 2 -

různých výdavních společností (EXIKO, KOTVA apod.), kteří mají záporný postoj k současnému zřízení. Doporučují, aby oddělení odbytu na závodech byla obsazována mladými, politicky spolehlivými pracovníky s patřičnou jazykovou kvalifikací.

Příčinou nespokojenosti a negativních názorů pracujících závodů v Severomoravském kraji jsou stále nejasnosti v chápání zásad nové soustavy řízení a jejich zavádění do praxe. Je tomu např. u tražové správy ČSD v Olomouci, Správy silnic Olomouc, n.p. LENAS a MINERVA Opava, v Přerovských strojárnách, VŽKG Ostrava-Vítkovice, v n.p. FARMAKON Olomouc a dalších. V n.p. SIGMA Olomouc jsou značné nedostatky při vytěžování kapacity provozu. Některé provozy jsou využity jen na 40 % a zaměstnanci poukazují na to, že někdo chce pravděpodobně dokázat, že komunisté neumí řídit stát.

Zaměstnanci Uranových dolů na okr. Tachov, dolu M. Majerové v Král. Poříčí, okr. Sokolov a dolu Matylda v Brásích, okr. Rokycany se obávají, že v důsledku uzavírání ne-rentabilních dolů budou přeřazeni na jiná pracoviště, kde budou platově méně ohodnoceni. Zaměstnanci Uranových dolů organizují podpisovou akci jako projev nesouhlasu s obměnou pracovníků na uranových dolech podle směrnice USUP č. 21/66 a protest chtějí zaslat stranickým a hospodářským orgánům.

Téměř všechny krajské správy SNB hlásí poznatky o obavách občanů ze zdražování v důsledku úpravy velkoobchodních cen. Z více krajů je hlášena nespokojenost se zdražením stavebního materiálu. Hlavně se to projevuje u zájemců o družstevní výstavbu, kteří předpokládají, že dojde ke značnému zvýšení nákladů na družstevní bytové jednotky. Ve Východočeském kraji byla důvěrnou cestou získána zpráva, že od 1.1. 1967 bylo na projekčních ústvarech zavedeno nové cenové přehodnocení a cena bytové jednotky stoupla ze 64.000 Kčs na 91.000 Kčs. Ceny ocelových konstrukcí stouply o 50 - 60 %. Očekává se, že po zveřejnění těchto údajů dojde k značné nespokojenosti.

138

- 3 -

V ojedinělých ohlasech ze Středočeského kraje je poukazováno na zvýšení cen surovin a některých zdrojů jako např. vody, což bude mít nepříznivý vliv a dopad na hospodářskou činnost zvláště malých podniků. Jako příklad je uváděn závod PLASTOMAT, okr. Praha-východ, který byl v r. 1966 vysoce rentabilní. Naproti tomu za měsíc leden 1967 vykazuje ztrátu 400.000 Kčs v důsledku 100% zdražení materiálu k výrobě laminátu. Předpokládá se, že ztráta ke konci roku bude přesahovat 4 mil. Kčs, což pravděpodobně povede k likvidaci podniku.

I v tomto týdnu byly získány některé poznatky o ohlasech občanů k provedeným změnám ve vládě. Jsou v podstatě shodné s těmi, které byly uvedeny v minulé svodce. Jediný nový poznatek je ze Slovenska z okresu Zvolen (kraj Středo-slovenský a sice k osobě s. Majlinga, který je tamním poslancem. Občané poukazují na to, že jako jeho voliči nebyli informováni o důvodech odvolání s. Majlinga z funkce ministra.

K průběhu VI. všeodborového sjezdu byly získány rovněž jen ojedinělé poznatky. Vesměs je vyslovován názor, že jednání sjezdu nebude mít žádný velký význam, protože odborové organizace jsou již jen nástrojem vlády a vedení závodů. Pávodní úkol odborů chránit zájmy pracujících se neplní. V Přerovských strojárnách zaměstnanci očekávají, že na sjezdu bylo zaujato patřičné stanovisko ke stavu v ROH a budou provedena opatření k získání ztracené důvěry pracujících.

Ve Středočeském kraji byl zaznamenán velmi příznivý ohlas na televizní relaci "Nejvyšší princip". Občané se však domnívají, že vyhoštění KEPKY z ČSSR je příliš mírný postih za zrádcovskou činnost, které se v době okupace dopustil. Čs. úřady jsou prý vůči podobným lidem benevolentní; celkový systém trestního postihu by měl u nás být přísnější.

Ve všech krajích kromě Středočeského, Západočeského a Západoslovenského byl zaznamenán značný ohlas obyvatelstva na vývoj situace v ČLR, který tlumí zájem o ostatní důležité události ve světě. Pozornost pracujících je soustředěna nejvíce k problému vztahu mezi SSSR a ČLR, jakož i na vztah Číny k ostatním socialistickým zemím. Narůstají obavy z možnosti

- 4 -

válečného konfliktu. Činnost Číňanů je označována za fanatismus a jejich provokace jsou všeobecně odsuzovány a považovány za nedůstojné a směšné. Množí se názory, že ČLR jasně ustupuje od socialismu.

V souvislosti s událostmi v Číně se ojediněle vyskytují i souhlasné projevy a různé nepravdivé pověsti.

Značnou částí veřejností v Severočeském kraji je komentováno navázání diplomatických styků mezi RLR a NSR. Převážně je tato skutečnost hodnocena jako odklon od země socialistického tábora.

V Praze dne 7. února 1967.

Archiv bezpečnostních složek

2.2.1967
V Praze dne 21. ledna 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Josef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Příloha: 1/6

Se soudružským pozdravem

144

PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

V popředí zájmu pracujících zůstává nadále proces zavádění nové soustavy řízení národního hospodářství. Poznatky z většiny krajů ukazují, že v diskusích o probáhajících změnách v národním hospodářství se nejčastěji uvádí do souvislosti otázka hmotné zainteresovanosti pracujících v nových podmínkách, úrovně řídicí činnosti, pokračující přebujelosti administrativního aparátu a v neposlední řadě i otázka cenové politiky. V poznatcích negativního charakteru se stále opakují názory jednotlivců, že na vedoucích místech jsou sice lidé se zásluhami, ale s malými schopnostmi zvládnout úspěšně současné úkoly našeho národního hospodářství. Stejně jako minule v českých krajích je nyní patrný částečný pokles záporných ohlasů k nové soustavě řízení i na Slovensku, zejména ve Středoslovenském kraji. V některých závodech dochází v tomto směru ke konzolidaci.

Projevy nespokojenosti s novými opatřeními jsou však v rozličných podobách v různém prostředí stále zaznamenávány.

Jednou z příčin projevů nespokojenosti pracujících s novými opatřeními zůstává stále nekvalifikovaná informovanost a nedůslednost při jejich zavádění. Např. některé podniky Jihočeského kraje (Uhelné sklady a Pozemní stavby Jindř. Hradec, Vojenské lesy Č. Krumlov a další) neznají dosud přesně své úkoly a organizaci. Z nadřazených orgánů dostávají množství instrukcí a doplňků, které narušují představu předpokládaného hospodaření podle zásad nové soustavy. Poznatky podobného charakteru byly zaznamenány i v některých průmyslových a zemědělských závodech Středoslovenského kraje.

Ojediněle se vyskytují i názory s nacionalistickým zaměřením. Např. někteří pracovníci n.p. Slovnaft Bratislava v rozhovoru o novém systému řízení bez uvádění konkrétních údajů prohlašovali, že výhodná místa v závodech nejsou pro Slováky, kteří se musí spokojit pouze s umístěním v dolech nebo v pohraničí.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

V závodech Severomoravského kraje stále převažují kritické připomínky, v nichž je poukazováno na pomalé tempo při zavádění soustavy řízení do praxe, nadměrné "papírování", těžkopádnou reakci na změny a potřeby trhu apod. Objevují se také výroky zesměšňující novou soustavu řízení. Např. na Okresní správě spojů v Karviné informoval předseda ZV ROH KUBIENKA přítomné funkcionáře o nové soustavě řízení a ironizoval to takto: "Teď už máme, co jsme chtěli".

Záporné ohlasy jsou hlášeny rovněž z Jihomoravského kraje. Někteří funkcionáři Jihlavských dřevařských závodů prohlašují, že u nich v podniku je teď chaotická situace, protože byly stanoveny nové ukazatele sledování výroby a vypracování plánu. Sestavení plánu podle nových ukazatelů je značně obtížné a proto také na r. 1967 není plán vypracován. Vzhledem k pracnosti sestavování plánu nedojde také k původně předpokládanému snížení administrativních pracovníků.

K situaci v RUD (Rosické uhelné doly) byly získány další poznatky, které navazují na informaci z minulého týdne. K 1.4.1967 má být uzavřen důl Julius. Existence ostatních rosických dolů je přímo závislá na tom, zda bude rozhodnuto vybudovat pro oslavanskou elektrárnu 100 megawatový generátor. Jinak hrozí postupné uzavření celého revíru. Probíhají příslušná jednání, která jsou důvěrná. Přesto ale pronikly informace o těchto jednáních mezi zaměstnance, kde vzbuzují obavy o další existenci.

V některých závodech Středočeského kraje jsou i nadále zjišťovány projevy nespokojenosti s vyplácením prémie a rozdělováním podílu ze zisku. Dne 20.1.1967 došlo z těchto důvodů v opravně pneumatik v Čáslavi k přerušení práce 15 zaměstnanců po celou dopolední směnu. Dělníci se domáhali vyplacení prémie za prosinec s tím, že plán byl splněn na 100 %. Poukazovali na to, že v okresním podniku Kutná Hora byl podíl vyplácen. Na místo se dostavil náměstek ředitele Okresního stavebního podniku Kutná Hora s. JAVUREK, který však nedokázal dělníkům otázku dostatečně vysvětlit. Odpolední směna pracovala již normálně.

143

- 3 -

Ve Východoslovenském kraji, okr. Spišská Nová Ves, v závodě Nový domov byla ve dnech 16. - 19.1.1967 v dílně č. 13 (200 zaměstnanců) zastavena práce pro nedostatek polyesterových laků. Vedení závodu řeší situaci tím, že posílá část zaměstnanců na dovolenou a některé přeřazuje na jiná pracoviště. V případě, že se dodávka laků nezlepší, bude prý vedení závodu nuceno vyplatit zaměstnancům v únoru jen 50 % mzdy. Očekává se, že dojde k vážným projevům nespokojenosti. Podnik Barvy-laky Praha vysvětluje nedostatek materiálu tím, že chybí asi 5 mil Kčs ve valutách na zakoupení surovin na výrobu laků kapitalistických států.

Pracovníci některých dosavadních PZO (např. Strojimport, Strojexport, Škodaexport) očekávají s obavami nastávající změny v organizaci zahraničního obchodu. Je s tím spojena řada pro ně obtížných problémů, jako je např. změna jejich dosavadního postavení v zaměstnání, obava z preferování pracovníků výroby na vedoucí místa, omezená možnost přesídlit mimo Prahu (byt, zaměstnání manželky, studium dětí, rodinné vztahy apod.), obava z nedostatku pracovní příležitosti v případě odchodu ze zahraničního obchodu a často i pocit křivdy u těch pracovníků, kteří byli svého času přesvědčováni, aby odešli z výroby pracovat do zahraničního obchodu. Jen menší procento pracovníků zahraničního obchodu vidí event. výhody reorganizace, větší příležitost a možnost zvýšení svých příjmů.

Podle názoru některých odborníků ze zahraničního obchodu by reorganizace v první etapě směrem k výrobě přinesla pravděpodobně podstatnější snížení úrovně odborné práce, tím spíše, že v případě přemístění mimo Prahu je nutno počítat s tím, že minimálně 60-70 % dosavadních pracovníků PZO se bude snažit nestěhovat se mimo Prahu a najít si jinou pracovní příležitost. Samozřejmě může dojít i k přetrhání spojení se zahraničím.

Pověsti o zdražování a různých dalších nepopulárních opatřeních jsou hlášeny téměř ze všech krajů republiky, nemají však zdaleka masový charakter a jsou omezeny jen na určité obce, závody nebo okres. Poznatky tohoto druhu jsou hlášeny zejména ze Středočeského, Jihočeského, Východočeského a Severomoravského kraje.

- 4 -

Negativní názory na úpravy cen stavebního materiálu jsou hlášeny ze Středočeského, Západočeského a Jihomoravského kraje.

Alois CHMEL, zaměstnanec Válcoven plechu Frýdek sdělil, že na Místecku se hovoří o připravovaném kolkování nebo označování peněz. Opatření má být uskutečněno proto, že mezi lidmi je hodně peněz, čímž dochází k narušování oběhu. V Bílovci, okr. Nový Jičín, prý došla situace tak daleko, že prodávачky mlékáren odmítly přijímat drobné mince se starým státním znakem, protože nebudou platit.

Ze všech českých a moravských krajů jsou hlášeny poznatky o reakci občanů na změny ve vládě. Ze slovenských krajů nebyly tyto poznatky vůbec zachyceny.

V diskusích občanů jsou vyslovovány společné názory, že veřejnost není vůbec seznamována s příčinami těchto změn. V Západočeském a Jihomoravském kraji se občané domnívají, že důvodem výměny některých ministrů je jejich neschopnost. Převládají dohady, že jde o zkvalitnění práce vlády a že se jedná o předejdu k rozsáhlejší "čistce".

Pracovníci Čs. rozhlasu v Brně vítají jmenování s. HOFMANA ministrem kultury a doufají, že s jeho pomocí dojde k řešení některých problémů v rozhlase, jež umožní zkvalitnění programů.

Mezi kulturními pracovníky v Severočeském kraji bylo přijato rozdělení ministerstva školství a kultury bez výhrad. V širší veřejnosti, zejména v okresech Č. Lípa a Jablonec je to však považováno za zbytečné rozšiřování administrativních orgánů.

Mezi vysokoškolskými studenty se v současné době velmi živě hovoří o vyloučení studenta Jiřího MULLERA. Je odsuzováno především slabé zdůvodnění tohoto opatření. MULLEROVI je prý dáváno za vinu, že navštěvoval čínské velvyslanectví. Studenti hovoří o tom, že ze stejných důvodů by pak museli vyloučit stovky dalších, kteří na ČVV docházejí. Pokyny vysokoškolského výboru KSČ a ČSM, jež nabádají studenty, aby na ČVV nechoďili, se nesetkaly se souhlasem.

145

- 5 -

Jednotlivci z řad vysokoškolských studentů, (tzv. silná pětka), kterou vede student Vysoké školy zemědělské KOVANDA, rozšiřují mezi studenty protestní názory proti tomu, že nejsou povolovány přihlášky do stran Národní fronty. Bylo zjištěno, že KOVANDA přebírá tyto názory od vyloučeného MULLE-RA. Ze strany vysokoškolského výboru KSČ jsou proti KOVANDOVÍ činěna příslušná opatření.

Býv. ministr tzv. Slovenského státu STANO z Liptovského Mikuláše se svěřil, že byl v těchto dnech navštíven dvěma mladými historiky ze SAV v Bratislavě a požádán o vysvětlení situace při vzniku Slovenského státu. Zdůrazňovali prý, že mají zájem zjistit a psát o této události skutečnou pravdu. Po ukončení rozhovoru, v němž se s názory STANA ztotožňovali, navštívili společně místo "mausolea HLINKY" v Ružomberku, kde se prý pohoršovali na jeho desolátním stavem.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že u části zainteresované anglické veřejnosti je nepříznivě posuzováno zamítnutí výjezdu do Anflie režiséru GROSMANOVÍ a dramaturgovi HAVLOVÍ z Divadla Na zábradlí. O případu prý již bylo psáno v anglickém tisku, kde byla uvedená skutečnost hodnocena jako nepochopitelný akt čs. úřadů. Vedoucí činitel Royal Institute of British Architects sir Hugh CASSON se v soukromém rozhovoru dotazoval, co se to prý v ČSSR děje a zda nejde o recidivu "železné opony". Dal prý najevo, že britské kulturní kruhy jsou touto událostí šokovány.

Podle hlášení KS SNB Praha bylo již ve více případech zjištěno, že někteří turisté z Rakouska a NSR při svých návštěvách v ČSSR sbírají čs. kovové mince (koruny a tříkoruny), které pak doma používají do různých automatů. Naše korunová mince má prý stejnou váhu a objem jako šilink a tříkoruna nahrazuje v západoněmeckých automatech marku. Turisté prý sami říkají, že na tom značně vydělávají.

Vízový cizinec DOLEŽAL z Rakouska sdělil, že turistům, cestujícím do ČSSR nabízejí banky v Rakousku velmi výhodnou výměnu peněz a sice 400 Kčs za 295 šilinků. Tvrdil, že v Rakousku je v oběhu mnoho čs. korun, které jsou tam dopravovány nelegálně.

- 6 -

V oblasti mezinárodních vztahů zůstává středem zájmu všech vrstev obyvatelstva vývoj v ČLR. Místy je situace v Číně sledována s napětím a již známými obavami z nebezpečí válečného konfliktu mezi SSSR a Čínou nebo další světové války. Akce "rudých gard", zejména napadání Sovětského svazu, jsou všeobecně odsuzovány. V Severomoravském a Jihomoravském kraji byly zjištěny poznatky, jejichž obsahem je kritika části občanů týkající se údajné nepřehlednosti a často protichůdnosti zpráv o událostech v ČLR.

V Praze dne 31. ledna 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

25.1.67 147

V Praze dne 24. ledna 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,
v příloze Ti zasílám k informaci zprávu
o ohlasech obyvatelstva, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/5

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

148

PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Informační zpráva o ohlasech obyvatelstva.

Opatření související se zaváděním nové soustavy řízení národního hospodářství vyvolávají stále trvalou pozornost pracujících. V některých krajích, např. ve Středočeském, Severočeském a Západočeském pod vlivem nových opatření, zejména pak v důsledku vyplácení podílů z výsledků hospodaření závodů, je patrné zvýšení zájmu pracujících o vnitřní problémy podniků i úřadů a efektivnost výroby. Zjištěné poznatky v uplynulém týdnu signalizují pokles negativních ohlasů k nové soustavě řízení v těchto krajích.

S tím souvisí i pokles intenzity projevů nespokojenosti s vyplácením podílů na zisku, která byla v uplynulých týdnech zaznamenávána v různých závodech na území všech krajů. Nadále byly zjištěny jen ojedinělé případy v Jihočeském a Severomoravském kraji.

Naproti tomu v Jihomoravském a Severomoravském kraji byla získána řada poznatků o záporném hodnocení nové soustavy řízení. Ukazuje se, že projevy nespokojenosti jsou odrazem konkrétní situace v jednotlivých závodech. Převážně jde o důsledek nepochopení zásad nového řízení, zvláště u vedoucích pracovníků. Např. v Moravských železárnách Olomouc vyvolává nedostatečná informovanost zaměstnanců nesprávné názory a domněnky a situaci ztěžuje ještě ta skutečnost, že vedoucí pracovníci nejsou schopni tazatelům vysvětlit, o co v nové soustavě v podmínkách závodu jde. V Krajském projektovém ústavu v Olomouci poklesla pracovní morálka a nechybí hlasy, že vedení ústavu nezvládne situaci. Mezi osazenstvem ústavu kolují názory, že si nikdo nedoveče představit, jak se má nový systém projevit v práci, platech, hospodaření ústavu atd. Obdobná situace byla zjištěna i v Ústavu nerostných surovin Kutná Hora.

Podle důvěrně získaných poznatků očekávali občané z okresu Třebíč, že zavedení nové soustavy bude zajištěno pevnými směrnici a pokyny. Už první dva týdny však přinesly

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

řadu změn, které vyvolávají zejména u technických kádrů projevy nespokojenosti. Např. v n.p. ČSAO Jemnice provedli přepočít cen podle stanoveného koeficientu a když to předávali na podnikové ředitelství v Brně, bylo jim řečeno, ať to hodí do koše, protože nastaly změny. Po provedení dalších přepočtů došla opět řada dodatků, které si vynucují opětovné přepracování, protože se u řady výrobků a náhradních dílů ukázalo, že velkoobchodní cena převyšuje cenu maloobchodní. Důsledkem této situace je nedůvěra v novou soustavu, která je označována za nedomyšlený experiment.

V prostředí zaměstnanců distribuce v Jihomoravském kraji byly zaznamenány názory, že zavedením nové soustavy se v podstatě nic nezměnilo. Jsou prý stejné nedostatky v zásobování jako dříve. Kvalita potravin Jihomoravského průmyslu je nedostatečná a jakákoliv kritika prováděná reklamačním řízením je zbytečná. Myšlení obyvatelstva je prý vedeno k osvojení si zásady ničeho si nevšímat, být ke všemu lhostejný a starat se jen o sebe. Pasivnost národního hospodářství přisuzují krajní neschopnosti a nedůslednosti vedoucích pracovníků na různých úsecích, které dosud nikdo nebral k odpovědnosti.

Mezi hospodářskými pracovníky RUD Zastávka u Brna byl získán poznatek, že podnik nemá dosud plán na r. 1967. Vedením podniku byla projednávána otázka uzavření dolu Julius a řešení dalších pracovních možností u uvolněných dělníků. I když se počítá s propuštěním osob se špatnou pracovní morálkou a těch, kteří o propuštění požádali, bude scházet umístění asi pro 200 osob. Zaměstnanci RUD nepříznivě komentují připravovaná opatření a manželky některých horníků napadají funkcionáře závodu, že stávající situaci zavinili.

Dne 6.1.1967 zastavilo práci v lokomotivním depu ČSD Děčín 25 zaměstnanců na protest proti odvolání dosavadního vedoucího čety Františka KOLÁŘE a dalšího pracovníka Jaroslava ŠPACHA, kteří byli realizováni pro rozkrádání majetku v soc. vlastnictví. Po vysvětlení situace všichni ještě tentýž den zameškanou pracovní dobu napracovali.

- 3 -

V Jihočeském kraji (okr. Pelhřimov), Jihomoravském kraji (okr. Břeclav) a v Severomoravském kraji (Karviná) se šíří další pověsti o propouštění žen ze zaměstnání, protože prý není dostatek pracovních příležitostí ani pro muže, kteří jsou živiteli rodin.

Přes značné uklidnění veřejnosti po novoročním projevu presidenta republiky se opět v některých místech začínají šířit pověsti o připravovaném zdražení spotřebního zboží, termínované tentokrát na 1.4.1967. Poznatky tohoto druhu byly zaznamenány v kraji Jihomoravském, Západočeském a ojedinele v kraji Severočeském.

Občané na Svitavsku (kraj Východočeský) vedou diskuse o tom, že má dojít k další reorganizaci státních úřadů. Na Rychnovsku kolují pověsti, že má být zrušen okres Rychnov a Semily.

Na dole ČSA v Karviné byla mezi horníky nepříznivě přijata zpráva o zřízení dalších ministerstev. Předpokládají, že dojde jen k dalšímu rozšíření administrativy, na kterou dělníci musí doplácet a mají pochybnosti o účelnosti zřizování nových úřadů. Stejně názory byly zjištěny i mezi zaměstnanci n.p. Moravia Olomouc.

Po schůzi na stavbě elektrárny v Prunéřově, okr. Chomutov vyjádřil v rozhovoru ředitel výstavby elektráren inž. HRÁDEK z Prahy některé své názory. Poukazoval kriticky na to, že na nátlak KNV Ústí n.L. bylo upuštěno od výstavby elektrárny ve Vřesetvích okr. Chomutov, ačkoliv do projektu bylo investováno několik milionů Kčs. Pro potřeby elektrárny byl také otevřen důl Merkur v Březně u Chomutova. Domnívá se, že rozhodnutí, které respektovalo přání KNV Ústí n.L., nebylo dobré a projevovat pochybnosti o návratnosti již vložených investic.

Mezi lékaři v okrese Prostějov je odsuzováno uvolnění prof. NAVRÁTILA z brněnské kliniky pro práci v Rakousku. Tam prý byly všechny jeho návrhy ihned realizovány a byla mu zřízena navrhovaná poátlaková komora pro nejtěžší operace srdce. Tím jsme prý my přišli o jeden z nejlepších přístrojů pro tyto operace, protože u nás mu výstavba tohoto zařízení byla zamítnuta.

117

- 4 -

Inž. PELÍŠEK, zástupce vedoucího 12. střediska SU-DOP prohlašoval v souvislosti s novým způsobem řízení, že rozhodující v politickém i hospodářském životě pro nás bude rok 1967. Buď se podaří zastavit sestupnou tendenci národního hospodářství a pak lze očekávat, že se během 15 let dostaneme na předválečnou úroveň, nebo se to nepodaří a během dvou let dojde k úplnému hospodářskému krachu. PELÍŠEK, který je poslancem NVP za Čs. socialistickou stranu, prohlásil, že tyto skutečnosti jim byly přednášeny na školení poslanců strany.

Býv. ministr dopravy tzv. Slovenského státu Julius STANO z Ružomberka se v rozhovoru zajímal, zda by bylo možno obnovit mauzoleum HLINKY v Ružomberku a převést jeho pozůstatky z Bratislavy, kde prý mají být uloženy v nějakém klášteře. STANO se domnívá, že situace u nás už je příznivá i pro řešení této záležitosti.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že členové Petřofského kroužku na SVVŠ v Komárně, hlavně z řad učitelů, rozšiřují nepravdivé pověsti o útlaku občanů maďarské národnosti žijících v ČSSR. Žáci maďarské národnosti prý nemají možnost studovat na vysokých školách, nedodrzuje se dvojjazyčnost a i jinak se prý projevuje nenávisť Slováků vůči Maďarům.

Podobně jako v uplynulém týdnu poznatky téměř ze všech krajů ukazují na zvýšený zájem obyvatelstva o současnou situaci v Číně. Občané bedlivě sledují nepříznivý vývoj v ČLR a citlivě reagují na všechny změny, které tam probíhají. V získaných ohlasech stále převládají obavy z toho, aby Čína nevyprovokovala válku. Je přitom poukazováno na územní požadavky ČLR vůči SSSR a její pokroky ve vývoji atomových zbraní.

Podle poznatků ze Středoslovenského kraje nepřátelské osoby z řad býv. politických prominentů (např. býv. místopředseda vlády URSINY, čín. kat. farář TRSTENSKÝ, býv. funkcionář DS MACHÁČEK) rozšiřují zprávy, že současná situace v ČLR je přípravou na válku proti SSSR. Čína prý již za tím účelem soustředila větší množství divizí u hranic SSSR. Čínu podle nich začíná ovládat západ, který využítím tamních "revolučních sil" k vystupňování územních požadavků vůči SSSR a za pomoci USA

112

- 5 -

a Čankajška nastolí nový režim. (Je zřejmé, že uvedené názory čerpají nepřátelské osoby ze zahraničního vysílání).

Mezi vizovými cizinci z NSR se stále častěji ozývá nespokojenost se současným hospodářským vývojem ve spolkové republice. Mnozí z nich v rozhovorech charakterizují situaci v NSR jako kritickou s tím, že jde o předzvěst hospodářské krize. Poukazují zejména na stálé zvyšování cen a propouštění z práce. Např. zástupce výrobní firmy z Bochumi M. CANCI prohlásil, že vlivem nezaměstnanosti klesne prudce životní úroveň v NSR. Dojde k přísným opatřením, která povedou ke snížení státních výdajů. Uvedl dále, že pokud se dříve v NSR příliš nehovořilo o revanšismu, nyní tomu tak skutečně je a mnozí Němci začínají vidět východisko ve vyvolání války.

Propouštění dělníků ze zaměstnání v NSR začíná ovlivňovat zájem občanů německé národnosti o vystěhování do NSR z pohraničních oblastí Východočeského kraje. Jsou zde zjišťovány případy zrušení žádostí o vystěhování.

V Praze dne 24. ledna 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

18.1.1967

V Praze dne 18. ledna 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jāzef LENĀRT
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech
obyvatelstva, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/4

PŘÍSNĚ TAJNÉ !
Výtisk číslo : 2

Informace o ohlasech obyvatelstva.

Podle poznatků získaných za uplynulý týden ze všech krajů republiky je zavádění nové soustavy řízení i nadále v popředí zájmu pracujících. K zásadním změnám v názorech na zaváděná opatření nedochází. V rozhovorech zaměstnanců závodů i úřadů se v podstatě opakují tytéž známé výhrady uváděné v minulých svodkách.

Nepříznivé ohlasy na různé organizační nedostatky při zajišťování podmínek pro zavádění nových opatření byly zachyceny v některých závodech Severočeského kraje (SHR), Jihomoravského kraje (n.p. TOS Kuřim), Severomoravského kraje (n.p. Moravia Olomouc) a Západoslovenského kraje (Elektrosvit Nové Zámky, CHZJD Bratislava, Ústřední veterinářský ústav Bratislava).

Naproti tomu v Západočeském, Jihomoravském, Východoslovenském a Jihočeském kraji byla získána řada poznatků, že pracující kladně hodnotí zavádění nové soustavy řízení, projevují zájem o dobré hospodaření závodů a podniků, vyvíjejí snahu snižovat vlastní náklady především úsporou materiálu apod. Výsledek na těchto závodech je patrný rovněž ve snižování procenta absence a zlepšení pracovní morálky. V častých případech jsou zaznamenávány názory pracujících, že nová soustava řízení měla být zavedena již dříve.

Z některých závodů Východočeského kraje (n.p. Tepna Nové Město n.Met., ČSD Česká Třebová, VCHZ Pardubice, Československý Chotěboř), Severočeského kraje (doly Gottwald a Fučík v SHR, n.p. Obal Teplice, n.p. Loděnice Ústí n.L.) a Středoslovenského kraje (n.p. ZVIL Rybárpole, Kožařské závody Lipt. Mikuláš, Lesní závod Černý Váh) jsou ještě hlášeny doznívající projevy nespokojenosti s výplatou podílu z hospodářských výsledků, zejména pokud jde o jejich údajně neúměrnou výši u vedoucích pracovníků a úředníků v porovnání s podílem dělníků.

- 2 -

Např. zaměstnanci jedné dílny n.p. Středoslovenské celulozky v Žilině (70 pracovníků) uspořádali v pracovní době improvizovaný pohřeb 13. platu.

V závodě Cremona Luby, okr. Cheb, došlo 10.1.1967 k zastavení práce ve dvou dílnách (150 zaměstnanců) v důsledku nedodání uhlí n.p. ČSAD Cheb, který je dovozem uhlí Cremoně smluvně zavázán. Dne 11.1.1967 začal podnik Cremona dovážet uhlí vlastními dopravními prostředky a ve spolupráci se závodními složkami se provádí opatření k odstranění vzniklých ztrát.

V JZD Drslavice (Jihomoravský kraj) odmítli dne 2.1. 1967 nastoupit do práce někteří členové JZD, kteří pracovali při navážce krmiva pro skot. Jako důvod uvedli, že pracovní jednotka má být pouze 7 Kčs a za tak malou odměnu oni pracovat nebudou.

K projevům nespokojenosti došlo rovněž u zaměstnanců ČSSS Pohořelice, okr. Břeclav, kde vedení statku omezilo v zimních měsících pracovní dobu na 4 dny v týdnu. Dělníci vyslali na ONV Břeclav protestní delegaci z farmy Nový Dvůr, neboť se obávají nízkých výdělků.

Dne 12.1.1967 došlo ve Zbrojovce Vsetín k zastavení práce sedmi zaměstnanců u karuselu na protest proti převedení na technické normy. Případ byl okamžitě řešen za přítomnosti ředitele závodu a uvedení zaměstnanci se rozhodli nakonec přejít na technické normy.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že 70 pracovníků útvaru 6, CHZJD v Bratislavě se dohodlo, že když dne 12.1.1967 nedostanou vyplacený podíl z hospodářského výsledku závodu za r. 1966, nenastoupí práci. Na výplatu podílu neměli nárok, protože na tomto úseku nebyl splněn plán. Podíl neměli dostat ani údržbáři na 6. cechu, i když plán splnili. O situaci byly informovány závodní složky a vedení podniku rozhodlo požádat o půjčku 12.000 Kčs na úhradu prémie údržbářům. Tím byla situace konzolidována a k přerušení práce nedošlo.

Mezi zaměstnanci n.p. LET v Uherském Hradišti se rozšířila zpráva, že v nejbližší době má být propuštěno z práce

- 3 -

asi 60 žen, což však má být pouze začátkem dalšího velkého propouštění zaměstnanců ze závodu. Tato pověst, i když je nepodložená, vyvolává mezi pracujícími závodu nespokojenost a nervozitu.

Ve Středočeském, Jihočeském, Zápačočeském a Středo-slovenském kraji byly získány další ohlasy na novoroční projev presidenta republiky. Na základě vyhodnocení je třeba říci, že projev přinesl značné uklidnění mezi širokými vrstvami obyvatelstva a byl přijat s plným pochopením. Jen v ojedinělých případech je zjišťován kritický postoj a znevažování slov s. presidenta.

Nadále je zjišťován nepříznivý ohlas na zdražení tisku (Středočeský, Zápačočeský, Severočeský a Východočeský kraj).

Ve Východoslovenském kraji v okrese Spišská Nová Ves stále kolují zprávy o zdražení potravin, které mají za následek zvýšené nákupy tuku, cukru a kakaa.

Dále koluje mezi občany pověst o připravovaném prodloužení věkové hranice odchodu do důchodu na 62 let. V okr. Jihlava se stále hovoří o úpravě daně ze mzdy, která má být provedena od 1.3.1967.

Podle získaných poznatků nepřátelské osoby z řad potrestaných stále rozšiřují zprávy o chystaném zdražování všeho spotřebního zboží v r. 1967. Vzájemně se nabádají k provádění této propagandy hlavně mezi dělníky, kde podle jejich názoru je již velká nespokojenost. Současně vedou úvahy, jakým způsobem tuto činnost provádět, aby je nebylo možno trestně postihnout za pobuřování proti socialistickému zřízení. Na svých schůzkách hovoří o tom, že nálada mezi obyvatelstvem je již tak vyhrocena, že v některých závodech (Armabeton a ČKD) v případě zdražení nebo měnové reformy jsou dělníci odhodláni jít do ulic.

Řím. kat. kaplan Michal ZAJAC z Ružomberka veřejně při pohřbu jedné učitelky obviňoval přítomné ředitele a učitelský sbor z toho, že brání náboženské výchově dětí na školách. Prohlásil, že ředitelé i učitelé nejsou předváděni o správnosti ateistické výchovy, ale musí ji uskutečňovat, protože si vzájemně nedůvěřují a bojí se o svou existenci.

- 4 -

Mezi hotelovými pracovníky v Praze se hovoří o tom, že v r. 1967 bude v hlavním městě zahájena výstavba hotelu HILTON. Stavba prý byla již s konečnou platností schválena vládou. Hotel se má stavět na nábřeží u Právnické fakulty a celá stavba bude financována americkou společností HILTON. Tato jež bude po dobu 10 let obsazovat pouze svými hosty bez jakýchkoliv zásahů čs. úřadů. Po uplynutí této doby předá hotel našemu státu. Vedoucí místa v hotelu budou obsazena americkými státními příslušníky.

Poznatky zejména z českých krajů ukazují, že veřejnost věnuje stálou pozornost událostem v Číně. V názorech na vývoj situace v Číně se nejčastěji objevují obavy z války a použití nukleárních zbraní. Středem zájmu obyvatelstva jsou rovněž vztahy mezi ČLR a SSSR. Mezi občany na Ostravsku kolují zprávy, že ČLR a SSSR provádějí přesuny vojsk do hraničních prostorů. Čína údajně orientuje politiku na uplatňování územních požadavků vůči SSSR, který nemůže tomuto vývoji nečinně přihlížet, nechce-li se stát obětí čínského útoku.

Část veřejnosti v Jihomoravském kraji zastává názor, že komunistické strany světa by měly vyvinout úsilí, aby se v Číně předešlo občanské válce. V ČLR jsou ještě poctivé síly, které by při vhodné taktice KS mohly zvrátit tamnější vývoj situace a zabránit poklesu prestiže ideologie marxismu-leninismu. Dále jsou vyslovovány obavy, že v důsledku zhoršující se situace v Číně může dojít k vítězství Američanů ve Vietnamu, protože hrozí odříznutí VDR od socialistických zemí a jejich pomoci. Řada občanů Jihomoravského kraje se vyslovuje v tom smyslu, že s ohledem na utrpení vietnamského lidu by mělo být přijato rozhodné stanovisko a opatření na připravované poradě komunistických stran.

V Praze dne 18. ledna 1967.

14.1.1967 15

V Praze dne 11. ledna 1967.
Čj. M-009/67.

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu
o ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/6.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Informační zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Poznatky získané za uplynulý týden z jednotlivých krajů republiky ukazují, že zavádění nové soustavy řízení národního hospodářství a jeho další vývoj zůstává stále předmětem zvýšeného zájmu pracujících a to zejména v českých krajích. Názory na novou soustavu se v podstatě opakují. Část pracujících vyjadřuje stále pochybnosti o účinnosti prováděných opatření. Někteří dělníci se obávají zhoršení svého postavení. Vyplácení podílů ze zisku závodů je přijímáno většinou zaměstnanců kladně. Nespokojenost s podíly se projevuje zpravidla u těch zaměstnanců, kteří nebyli odměněni pro špatnou pracovní morálku nebo z jiných závažných důvodů a také tam, kde vedoucí závodu řádně celou záležitost nevysvětlili, zvláště pokud jde o rozdíl podílu mezi jednotlivými zaměstnanci.

V důsledku toho např. v n.p. Chirana Modřany poukazují pracující na vyšší podílů u ředitelů a techniků v porovnání s nízkým podílem dělníků a prohlašují přitom, že dělnická třída ztrácí své vedoucí postavení, což prý je v rozporu s politikou strany. Obdobné projevy jsou zaznamenávány v jednotlivých případech i v některých závodech Východočeského, Jiho-moravského a Středoslovenského kraje.

Nadále se vyskytují případy nedostatečného seznamování zaměstnanců se zásadami nové soustavy řízení, což má nepříznivý vliv na postoj k realizaci nových opatření, vznik různých nejasností apod. Poznatky tohoto charakteru byly získány především mezi zaměstnanci ČSD (Nymburk, Komárno). V žst. Trnava byly nedostatky při vytváření podmínek pro přechod na novou soustavu řízení příčinou několikahodinového přerušování práce části zaměstnanců nakládky a vykládky. Ze 37 zaměstnanců přerušilo práci postupně dne 1.1.1967 tři, 2.1.1967 sedm a 4.1.1967 třináct lidí. Důvodem byly nejasnosti v souvislosti s přechodem z hodinové na úkolovou mzdu a obavy z menšího výdělku. Teprve po vysvětlení podstaty odměňování v nové soustavě řízení vedením Východní dráhy v Bratislavě nastoupili

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

- 2 -

opět do práce.

Mezi pracovníky Oborového ředitelství všeobecného strojírenství v Brně se hovoří o tom, že oborová ředitelství nemají žádnou perspektivu. Vyvozují to z toho, že v základních závodech je nespokojenost s pracovní náplní a organizací oborových ředitelství. V praxi jsou považována za zbytečný mezičlánek, na který musí výrobní závody vydělat. Velou řadu záležitostí si závody vyřizují i nadále přímo s ministerstvem a oborovému ředitelství posílají pouze opisy na vědomí. Vytvořila se různá oddělení, kde se pouze eviduje situace na závodech bez sebemenšího vlivu na výrobu. Na Oborovém ředitelství všeobecného strojírenství stoupl do konce roku počet pracovníků na 205, přestože původní stav měl být jen 150 lidí.

Pracovníci odbytu ostře kritizují nedostatky při zavádění nové soustavy řízení v n.p. ČKD Praha, závod Přerovské strojírně Přerov. Připravují se k vyslovení nedůvěry vedoucím hospodářským pracovníkům závodu, protože nebyli schopni zajistit plnění plánu v průběhu roku 1966. Stejná situace je prý i na začátku tohoto roku. Podobně i zaměstnanci v n.p. Ostroj Opava mají obavy, že v letošním roce nebude zajištěna pracovní náplň závodu, protože podnikové ředitelství OKD nechce připustit jiný pracovní program.

V kruzích lékařů okresu Liberec jsou vyslovovány pochybnosti o vyřešení současné situace ve zdravotnictví novou soustavou řízení. Zdravotnictví je prý stále nedoceňováno. Jsou zde malé platy a na zdravotnická zařízení nejsou vynakládány dostatečné prostředky. Je při tom poukazováno na moderní zařízení na západě a vyšší platy lékařů, což prý je také příčinou snah našich lékařů odcházet na práci do kapitalistických států nebo tam emigrovat.

V souvislosti s rozšířením zprávy, že dnem 1.4.1967 se zastavuje provoz na dolech TROJICE, ODRA, ŠALAMOUN a CINGR v Ostravě, je mezi zaměstnanci na zmíněných dolech velké rozhořčení. Ti, kteří mají výhodné pracovní zařazení, předpokládají, že přemístěním na jiný závod budou poškozeni. Nekvalifikovaným pracovníkům se prý dává tříměsíční výpověď bez náhradního pracoviště. Na dole TROJICE se vyhrocuje nálada až k protistátním výrokům. Diskutuje se o tom, že před třemi

- 3 -

měsíci byla na dole prováděna generální oprava třídírny, prádla a úpravy uhlí, která si vyžádala přes 1 mil. Kčs nákladů. Hovoří se přímo o sabotáži výše postavených pracovníků, neboť se předpokládá, že věděli o přípravě likvidace dolu.

Zaměstnanci lokomotivního depa ČSD Břeclav poukazují na stále se zhoršující situaci v dopravě. Stroje prý nejsou přidělovány trvale jednotlivým četám, nejsou řádně udržovány a tím se zvyšují neplánované opravy. Strojník nemá zájem o dobrý stav stroje a nutí personál, aby odjížděl i s vadným strojem, jen aby vlak obsadil a dostal prémie. Zaměstnanci jsou tímto stavem rozhořčeni, žádají o pomoc ZV ROH a vyhrožují, jestli se situace nedá do pořádku, že přestanou platit příspěvky ROH. Podle důvěrné zprávy je podobná situace i v železničním uzlu Jihlava.

Vzhledem ke snížení výroby v závodě na trvanlivé pečivo v Galantě došlo dne 31.12.1966 k propuštění 40 žen. Některé sociální případy byly řešeny ZV ROH. Část propuštěných žen si na toto opatření stěžuje.

Ve dnech 2. a 3.1.1967 zastavili práci dělníci v kamenolomu Tisovec, okr. Rimavské Sobota. Jako důvod uváděli, že dělníci kamenolomu Zbojské mají za stejnou práci vyšší odměnu a žádali, aby jejich mzda byla vyrovnána na stejnou úroveň. Spor byl řešen za účasti zástupce OV KSS a okresní odborové rady a dne 4.1.1967 nastoupili dělníci opět do práce.

Dne 2.1.1967 odmítlo 9 zaměstnanců n.p. Ingstav Uherské Hradiště nastoupit práci na stavbě přehrady v Ludkovicích okr. Gottwaldov, pro nízké mzdové ohodnocení a špatnou organizaci práce ze strany mistra. Mistr naopak poukazyval na nízkou pracovní morálku uvedených dělníků. Spor řešili vedoucí pracovníci n.p. Ingstav přímo na místě a rozhodli, že budou překontrolovány pracovní výkazy a vykonaná práce. Na základě tohoto opatření nastoupili opět všichni do práce.

Podle získaných ohlasů možno říci, že novoroční projev presidenta republiky vnesl do řad široké veřejnosti značné uklidnění, zejména pokud jde o obavy ze zdražení, snížení nebo zrušení přídávků na děti a dalších očekávaných opatření. Pracující bez rozdílu politické příslušnosti přijímají projev

162

- 4 -

presidenta republiky velmi kladně, vítají jeho otevřenost, konkrétnost a reálnost. Shodně vyjadřují, že se nic neslibuje, ale je dáována záruka, že když každý bude dělat víc a dobře, že za to dostane také víc zapláceno. Pouze ojedinělé ohlasy hodnotily projev presidenta republiky jako nekonkrétní, nic neříkající a zastávaly pesimistické názory na další vývoj vnitropolitické situace.

Pověsti o zdražení jsou zjišťovány již jen sporeadicky, ve zvýšené míře je však zaznamenáván nepříznivý ohlas k úpravě cen denního tisku a časopisů a zdražení staveního materiálu. Pokud se týká tisku a časopisů, je diskutováno zejména o tom, že např. Rudé právo má sice větší rozsah, ale ten se zatím projevuje jen v inzerci, z čehož má vydavatelství větší příjmy a ještě přitom zvyšuje cenu za výtisky deníku. Raději se prý odhlásí z odběru, než by platili za to, co nečtou. Rozšíření inzertní a reklamní části občané považují za zbytečné. Někteří odběratelé Rudého práva se rozhořčují nad tím, že je nezajímají reklamy a inzeráty, nebo co hrají divadla v Bratislavě, ale od rozšířeného tisku očekávali více kvalitních komentářů, bohatší zpravodajství nebo romány na pokračování apod. V některých místech poklesly počty předplatitelů.

V okrese Český Krumlov je rozšířena pověst, že během letošního roku dojde k měnové reformě. Rovněž ve Východoslovenském kraji v Košicích a v okolí Vranova, okr. Michalovce, kolují zprávy, že u nás co nejdříve dojde k výměně peněz, proto nemá cenu spořit.

V okrese Strakonice se mezi obyvatelstvem hovoří o tom, že má být zvýšena cena osobních automobilů a současně zaveden jejich volný prodej.

Důvěrnou cestou byla získána zpráva, že v Praze se konala schůzka býv. vedoucích pracovníků firmy BAŤA. Přítomný inž. KREJČÍ z Prahy hovořil o dojmech z návštěvy svého bratra v Kanadě, kde se také setkal s dr. CVACHOVCEM. CVACHOVEC mu prý sdělil, že vládní kruhy v Kanadě jsou příznivě nakloněni k poskytnutí půjčky ČSSR, na které by se podílel i BAŤA, ovšem s podmínkou, že dojde k proplacení jeho požadavku za znárodněný majetek. Další účastník schůzky dr. ŠEBÍK informoval pří-

- 5 -

tomné, že v USA se chystá druhá skupina průmyslníků k návštěvě východoevropských zemí, tedy i ČSSR. Vyslovil názor, že ČSSR nebude dlouho schopná konkurovat na světovém trhu vzhledem ke svému zastaralému výrobnímu zařízení. Zatím se prý drží jen na úkor velmi nízkých mezd, za které by v USA žádný dělník nepracoval. USA jsou prý ochotny poskytnout nám půjčku k modernizaci závodů, což prý bude pravděpodobně uskutečněno ještě v r. 1967 prostřednictvím Kanady. Dále sdělil, že NSR projevuje zájem o obchodní styky s ČSSR, je prý ochotna do půl roku s námi navázat diplomatické styky a nabídnout nám půjčku. Dr. ŠEBÍK prohlásil, že má informace, že nabídku přijmeme i proti vůli SSSR. Budeme prý za to mlčet k berlínské otázce a NSR právoplatně odsoudí Malenkov. Dr. ŠEBÍK a další přítomní POKORNÍ shodně prohlašovali, že u nás nemůže dojít k dalšímu zdražování, neboť by mohla vzniknout situace jako v Maďarsku a Polsku. Jediné možné řešení je přijetí zahraniční půjčky, která by postavila národní hospodářství na solidní základ. Současně zaváděný nový způsob řízení národního hospodářství považují za nemožný a zbytečný.

Důvěrnou cestou byly získány názory býv. poslance nár. soc. strany, administrativního úředníka Svobodného slova Antonína VANDROVCE z Prahy na současnou vnitřní i zahraniční politiku. Podle VANDROVCE je nespokojenost dělníků u nás tak velká, že i část komunistů vidí, že po hospodářské stránce to už dál nejde. Obyvatelstvo prý zcela ignoruje všechna opatření vlády. I světové komunistické hnutí se dostalo do velké krize, protože Čína bude dělat i nadále značné potíže. Socialistické státy jsou prý na mizině a RVHP je mrtvou institucí, stojící hodně peněz a pro ČSSR zcela bez efektu. Jako příklad vzorné spolupráce uváděl EHS, které přináší prospěch jak kapitalistům, tak dělníkům. Od nového způsobu řízení si nic neslibuje, protože chybí odborníci a úvěry ze zahraničí.

KS SNB Banská Bystrica získala důvěrný poznatek, že dr. BANÍK, zaměstnanec Matice slovenské, hovořil o tom, že na Slovensku se nyní dostává do popředí historická postava M.R. Štefánik. Má prý být renovován jeho pomník a přehodnoceny

164

- 6 -

literární práce k jeho osobnosti, které zpracoval vedoucí ústavu SAV prof. HOLOTÍK. Jednou z příčin renovace pomníku je prý připravovaná návštěva ČSSR francouzským prezidentem de Gaullem, který byl za I. světové války osobním přítelem M.R. Stefánika.

V Praze dne 11. ledna 1967.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

V Praze dne 4. ledna 1967.
Čj. M-009/67

4. 1. 67

165

Soudruh
Jozef L E N Á R T
předseda vlády ČSSR

P r a h a

Vážený soudruhu,

v příloze Ti zasílám k informaci zprávu o ohlasech mezi obyvatelstvem, získanou za uplynulý týden.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1/5

166

PŘÍSNĚ TAJNÉ !

Výtisk číslo : 2

Zpráva o ohlasech mezi obyvatelstvem.

Pozornost a zájem pracujících zůstává nadále zaměřen na vývoj hospodářské situace v ČSSR. Nejčastějším obsahem různých názorů a úvah jsou mzdové otázky.

Podle poznatků KS SNB Ostrava je zavádění nové soustavy řízení v kraji pracujícími všeobecně přijímáno a chápáno jako řada nutných celospolečenských opatření na úseku ekonomiky, která postupně odstraní disproporci v našem národním hospodářství. Názory záporného rázu byly v uplynulém týdnu zaznamenány jen v některých závodech Severomoravského kraje.

Zprávy z několika dalších krajů ukazují, že zaměstnanci některých závodů i část veřejnosti hodnotí kladně zavádění nové soustavy řízení a věří, že se důsledek projeví ve zlepšení stávající hospodářské situace (např. Středočeský kraj - n.p. Motorlet Jinonice, n.p. Laboratorní přístroje, n.p. Chirana-Vysočany, Západočeský kraj - OP ŠKODA, n.p. TOSTA AŠ, Jihočeský kraj - MAPE Mydlovary, n.p. TESLA Č. Budějovice).

V Severočeském kraji (Výrobní podniky Hrádek n./N., Severka Liberec, KOH-I-NOOR Děčín, ČSAD Jablonec n./N), Severomoravském kraji (Stavební správa Gen. ředitelství pozemních staveb, Sklárna v Karlovině, okr. Vsetín, některé závody ve Frenštátě) a Jihomoravském kraji (OSP, IGLA, n.p. SVIT Gottwaldov, Pozemní stavby Gottwaldov a další) projevují zaměstnanci nespokojenost se způsobem rozdělování podílů ze zisku podniků, zejména tam, kde došlo k větší diferenciaci mezi dělníky a technickými, příp. administrativními pracovníky.

Mezi dělníky OSP Zďár n./Sáz. vzniklo pobouření, protože obdrželi nízkou prémie, zatímco vedoucí PAM NOVÁKOVÁ dostala prémie 2.400 Kčs. V důsledku toho prý vedoucí party zedníků MATERNA odevzdal řediteli podniku svou legitimaci ROH.

V závodě ČSAD Jablonec n./N. neměl být vyplácen zaměstnancům žádný podíl, protože závod má hospodářský schodek. Přesto si zaměstnanci vynutili mimořádnou schůzi ROH, kde vedení závodu slíbilo vyplatit každému zaměstnanci mimořádně 1.000 Kčs.

- 2 -

Horníci z dolu Obránců míru ve Zbuchu (Západočeský kraj) hovořili o zbytečném zpravodajství tisku a rozhlasu o vyplácení 13. platu, když nakonec každý zaměstnanec obdržel v průměru jen 200 - 300 Kčs. Bylo by prý vhodnější, kdyby se pracujícím řeklo, že jde o mimořádné prémie a nevzniklo by tolik nespokojenosti, jako nyní.

Stále ještě jsou zjišťovány jednotlivé případy svědčící o nedostatečné informovanosti zaměstnanců některých závodů o zásadách nové soustavy řízení a úkolech, které z toho pro ten který podnik vyplývají (Severomoravský, Jihočeský a Středočeský kraj). Např. v provozním oddělení ČSD Přerov nejsou podřízené hospodářské úseky seznámeny s novými přepravními tarify vozových zásilek. Podle názoru pracovníků provozního oddělení zavíná tato situace řadu potíží, které se projeví hned začátkem roku.

Důvěrnou cestou byl získán poznatek, že mezi zaměstnanci n.p. HEDVA Moravská Třebová se hovoří o tom, že v případě tvrdých opatření po 1.1.1967 přestanou pracovat a půjdou do ulic.

V dílnách ČSD České Velenice došlo k organizačním změnám, které vyvolaly nutnost přemístit dnem 1.1.1967 asi 50 zaměstnanců z opraven lokomotiv do opraven vozů. Starší pracovníci odmítají přejít na nová pracoviště z obavy, že nižší výdělky, které tam jsou, budou mít vliv na jejich pozdější důchod.

Podle zpráv získaných důvěrnou cestou zesílila opět mezi horníky na Sokolovsku šeptanda, že dojde k omezení těžby uhlí a uzavření dolů. Rozšířila se zpráva, že budou zavřeny téměř všechny doly kladenského revíru a všechny hlubinné doly mosteckého revíru. Protože odbyt uhlí stále klesá, dojde prý také ke zrušení nepřetržitého provozu v některých závodech sokolovského revíru a to nejdříve v lomech a později i na skrývkách. Uvedené zprávy značně znepokojují veřejnost na Sokolovsku. (Podobné zprávy o likvidaci nerentabilních podniků a propouštění zaměstnanců byly zachyceny rovněž v Jihomoravském kraji).

- 3 -

V uplynulém týdnu byl zájem veřejnosti soustředěn i na zprávy ze zasedání ÚV KSČ, neboť se očekávalo zaujetí stanoviska k předpokládaným cenovým aj. opatřením. S uspokojením bylo konstatováno, že se neuvažuje o všeobecném zdražení životních potřeb. Vlna obav a nejistoty se vlivem zpráv v tisku, rozhlase a televizi poněkud uklidnila, přesto však se část veřejnosti domnívá, že ke zdražení bude docházet postupně, nikoliv najednou, aby to prý nevyvolalo takový rozruch.

V Severočeském kraji je kladně přijímáno snížení ceny plnotučného mléka, i zde však trvají obavy, že dojde ke zdražení ostatního zboží.

Zaměstnanci OSP Děčín veřejně hovoří o tom, že bude zvýšena cena různých opravárenských prací o 50 - 70 %, což prý vyplývá z rozsahu prováděného přeceňování zboží i skladových zásob.

Podle poznatků ze Západočeského kraje se stále šíří mezi občany na Sokolovsku, Chebsku, v Domažlicích, Plzni aj. pověsti o připravované úpravě daně ze mzdy, zdražení tabákových výrobků, benzínu a dalšího zboží.

Nespokojenost a obavy ze snížení příjmů jsou hlášeny z více krajů z prostředí družstevníků a zaměstnanců státních statků. Např. v Západočeském kraji v JZD Poběžovice, Žihovice, v řadě JZD na okrese Klatovy a ČSSS Kašperské Hory mají zemědělci obavy ze snížení výdělků v důsledku zvýšení cen umělých hnojiv, strojů a krmiv. V JZD Žihovice předpokládají, že jim stoupnou náklady nejméně o 250.000 Kčs a proto uvažují jít cestou snížení nákupu umělých hnojiv. Předseda JZD Doksy okr. Česká Lípa se vyjádřil, že jejich JZD objedná jen 4 vagony umělých hnojiv oproti obvyklým 20 vagonům, protože má obavy, že by došlo ke snížení hodnoty pracovních jednotek. Rovněž se vyjádřil, že za tohoto stavu nehodlá nadále funkci předsedy JZD vykonávat.

Podobné názory jsou zjišťovány v Jihomoravském kraji mezi zemědělci na okrese Hodonín, dále v okrese Jihlava v obcích Jeníkov a Stará Říše. V JZD Mikovice spatřují příčiny nízkých výdělků v družstvu v narůstajícím aparátu zemědělských správ.

- 4 -

V Západoslovenském kraji mají někteří zemědělci obavy, že dojde ke zvýšení zemědělské daně podle bonity půdy. Rovněž i zde se hovoří o zvýšených nákladech na hnojiva a zemědělské stroje.

Mezi některými zaměstnanci Výzkumného ústavu dopravy (VÚD) je rozšířena pověst, že po novém roce dojde k měnové reformě, neboť čs. peněžnictví stojí před úplnou inflací. Podle důvěrné informace měl zprávu do VÚD donést syn předsedy ČSTV inž. VODSLON. Zaměstnanec VÚD dr. BOUČEK prohlašoval na pracovišti, že předseda vlády s. Lenárt prý odmítl podepsat v SSSR půjčku na Vietnam. Proto tam byl pozván s. Novotný, který podepsal pomoc ve výši 5 % z hrubého národního důchodu.

Z více okresů Západoslovenského kraje byly získány poznatky o rozšíření pověsti, že v ČSSR má dojít k výměně peněz. Vláda tím prý chce znehodnotit velké finanční prostředky, které byly z ČSSR nezákonně vyvezeny do zahraničí, hlavně do Rakouska.

Mezi zaměstnanci ČSD Česká Třebová se v současné době velmi diskutuje o situaci ve výstavbě tamního železničního uzlu. Někteří odborníci poukazují na to, že se neplní normy stavebních prací a již dnes se uvádí, že uzel bude prakticky nepotřebný, neboť Česká Třebová bude jen průjezdní stanicí. Podle některých názorů by výstavba měla být zastavena a vše přehodnoceno, aby se zbytečně neplýtvalo milionovými částkami.

Býv. pravicoví funkcionáři soc. dem. strany, amnestanti Karel POSPÍŠIL, Ladislav KHÁS, Vlastimil KALACH, JUDr. Boris SCHINDLER a býv. redaktor Rudého práva JANEK hodnotili v rozhovoru naši vnitropolitickou i mezinárodní situaci. Shodovali se v názoru, že hospodářské problémy jsou u nás neřešitelné a vývoj půjde stále více na vrub pracujících. Ti prý již dnes ztrácejí zájem o veřejné otázky, kritizují vládu a ignorují politiku KSČ. Komunisté ve světovém měřítku ztratili iniciativu a budou se muset přizpůsobit. Předpokládají, že politikou Číny bude SSSR donucen uzavřít dohody se Západem a v souvislosti s tím dojde i ke konečnému uspořádání politických poměrů v Evropě a řešení německé otázky. Kladně hodnotili vládní prohlášení kancléře KIESINGERA, kde prý se již projevuje vliv sociálních demokratů, hlavně BRANDTA. NSR prý půjde cestou hospodář-

ské spolupráce se socialistickými zeměmi a dá se tedy předpokládat získání úvěrů i pro ČSSR, čímž vznikne určitá závislost na NSR a příhodné podmínky pro řešení našich vnitřních otázek. Domnívají se, že v ČSSR nastanou velké politické změny a budou-li prý komunisté chtít získat důvěru Západu, budou nuceni uvolnit politický režim a připustit k rozhodování více politických stran. Věří, že dojde k obnovení sociálně demokratické strany.

Mezi herci pražských divadel se v poslední době hovoří velmi kriticky o tzv. regresivní dani z uměleckých honorářů. Někteří herci, jejichž honoráře dosáhly kritické výše, odmítají přijímat další role ve filmech nebo v televizi. Např. herec TRÍSKA, u něhož daně dosahují již 32 %, odmítl točit dva filmy a vystoupení v televizi. Prohlásil doslova, že nebude podporovat "státní zlodějnu". Několik televizních režisérů v této souvislosti prohlásilo, že mají velké potíže při obsazování rolí v nových televizních inscenacích.

Důvěrnou cestou bylo zjištěno, že výtvarníci z Ústí n./L. LAPÁČEK, BEJČEK a KYSELKA se zajímají o to, kdo bude ministrem kultury. Podle jejich názoru prý tuto otázku chtěl řešit již býv. ministr školství a kultury s. Císař, ale byl ze své funkce odvolán, ačkoliv měl mezi umělci a kulturními pracovníky velkou oblibu.

K vývoji mezinárodních vztahů byly získány pouze ojedinělé poznatky k situaci v ČLR a VDR, přičemž převládají obavy z možnosti rozšíření válečného konfliktu.

V prostředí bývl. funkcionářů soc. dem. strany v Písku je kladně hodnocen vývoj po volbách v NSR. Současná správná orientace je prý výsledkem politiky německé soc. dem. strany, která se stala vedoucí silou v NSR. Je prý jediná schopná vyřešit otázku sjednocení Německa. Obdobný ojedinělý poznatek o snaze SPD dosáhnout sjednocení Německa a získat pod svůj vliv mládou generaci, byl zjištěn také v Západočeském kraji.

Rovněž občané německé národnosti na Svitavsku živě diskutují o nové vládě v NSR a vyslovují názory, že tato vzhledem ke svému politickému složení bude mít vliv na zlepšení vztahů NSR k ČSSR.

V Praze dne 4. ledna 1964.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.